
CZĘŚĆ II

ANALIZA SWOT, MISJA, WIZJA, CELE I ZADANIA STRATEGICZNE

Zawartość

1. Analiza SWOT.....	112
2. Misja samorządu.....	126
3. Wizja rozwoju	126
4. Układ celów strategicznych.....	127
5. Cele i zadania strategiczne.....	131
Przyciągnięcie na teren gminy inwestorów, rozwinięcie mechanizmów polityki progospodarczej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty inwestowania i prowadzenia działalności na terenie gminy.....	134
Podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy, poprawa jakości i warunków kształcenia.....	137
Kanalizacja gminy.....	141
Rozwój form opieki nad dziećmi w wieku 1–5.....	144
Rozwój mieszkalnictwa, w tym socjalnego.....	147
Rozwój gospodarki odpadami, maksymalizacja wykorzystania energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach.....	150
Budowa i finansowanie infrastruktury zabezpieczającej przed powodzią i innymi zdarzeniami kryzysowymi.....	154
Rozwój współpracy na szczeblu samorządowym oraz wsparcie współpracy w sektorze gospodarczym.....	157
Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych, infrastruktury nadodrzańskiej, promocję turystyczną oraz ochronę i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego do celów turystycznych.....	161
Budowa infrastruktury pod jednostkę wojskową, w tym rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz komunikacji.....	165
Przygotowanie, wypromowanie i wdrożenie oferty kulturalnej i sportowej z wykorzystaniem obecnej bazy.....	167
Rozwój monitoringu miejskiego w miejscach wrażliwych.....	171
Poprawa infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.....	174
6. Wizja rozwoju Lubuskiego Trójmiasta.....	176
7. Cele i zadania strategiczne Lubuskiego Trójmiasta.....	178
Wspieranie idei samorządowych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy społecznościami lokalnymi.....	181
Rozwój współpracy gmin Lubuskiego Trójmiasta w zakresie gospodarki i zarządzania.....	184
Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.....	187
Ochrona środowiska naturalnego i jego zasobów.....	190
Zabezpieczenie usług komunalnych na rzecz mieszkańców.....	193
Promocja Lubuskiego Trójmiasta.....	194
Rozwój systemu wspólnego zarządzania gospodarką i infrastrukturą komunikacyjną.....	198
Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyki i sportu.....	201
Ochrona zdrowia.....	206

1. Analiza SWOT

Strategia rozwoju Sulechowa została opracowana między innymi w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych. Do udziału w nich zostali zaproszeni przedstawiciele interesariuszy (w szczególności organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe, środowiska naukowe, przedstawiciele sołectw, przedstawiciele rady gminy, środowiska kultury i oświaty). Powołany w ten sposób Komitet Społeczny wypracował przede wszystkim tezy analizy SWOT (na etapie diagnozy) oraz dokonał sformułowania celów, priorytetów i zadań strategicznych.

Na warsztatowych spotkaniach Komitetu Społecznego udało się zgromadzić liderów i jednocześnie ekspertów w zakresie lokalnej gospodarki, rozwoju infrastruktury, społeczności lokalnej, kultury, sportu, itd., wnosząc do dyskusji dotyczącej analizy strategicznej istotne informacje, których zdiagnozowanie na podstawie danych wtórnych oraz poprzez badania ankietowe byłoby niemożliwe.

Pierwszy z przeprowadzonych warsztatów strategicznych był poświęcony analizie SWOT polegającej na zidentyfikowaniu mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju oraz na ustaleniu:

- Czy mocne strony pozwolą wykorzystać zauważone szanse?
- Czy mocne strony pozwolą zniwelować zauważone zagrożenie?
- Czy słabe strony ograniczą możliwość wykorzystania zidentyfikowanych szans?
- Czy słabe strony spotęgają ryzyko związane z wystąpieniem zagrożeń?

Analizę przeprowadzono również w odwrotnym kierunku – od zewnątrz do wewnątrz:

- Czy szanse wzmocnią silne strony?
- Czy szanse pozwolą zniwelować słabości?
- Czy zagrożenia zniwelują silne strony?
- Czy zagrożenia uwypuklą słabości?

Odpowiedzi na powyższe pytania pozwalają zbudować macierz modeli strategii rozwoju, a ich analiza wskazuje, który model najtrafniej odpowiada na potrzeby gminy. Wyróżnić można generalnie cztery typy strategii: ofensywną, konkurencyjną, konserwatywną lub defensywną.

Strategia ofensywna cechuje jednostki, które stawiają przede wszystkim na wykorzystanie mocnych stron i nadarzających się szans. Za pomocą swoich atutów wykorzystują szanse rozwoju, a z kolei nadarzające się okazje przekładają na dalsze wzmocnienie atutów.

Strategia konkurencyjna cechuje jednostki, które nastawiają się na wykorzystywanie nadarzających się szans do eliminowania słabych stron i zamieniania ich w atuty.

Strategia konserwatywna cechuje jednostki, które planują maksymalnie wykorzystać mocne strony przy jednoczesnym zmniejszaniu znaczenia dla rozwoju nadchodzących zagrożeń.

Strategia defensywna cechuje jednostki, które bronią się przed kryzysem, eliminując słabe strony i przeciwstawiając się zagrożeniom.

Uczestnicy warsztatów strategicznych identyfikowali mocne i słabe strony gminy, przypisując im wagi punktowe. Im wyższa waga punktowa została przypisana mocnej lub słabej stronie, tym większe jest w ocenie Komitetu Społecznego znaczenie danego czynnika dla rozwoju gminy.

Uczestnicy warsztatów strategicznych, które odbyły się w Sulechowie na potrzeby opracowania strategii rozwoju gminy, jako bardzo silną stronę gminy ocenili dobre skomunikowanie Sulechowa. Przez gminę Sulechów przebiegają zarówno drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie, jak i krajowe, w mieście funkcjonuje także komunikacja kolejowa. Również w badaniach społecznych skomunikowanie gminy jest oceniane jako mocna strona. To dla mieszkańców ważne kryterium oceny, czy warto tu mieszkać. Działania zaplanowane w ramach strategii powinny zmierzać do wykorzystania tego faktu jako szansy rozwoju. Stan powinien ulegać dalszej poprawie.

Komitet Społeczny wskazał, że stan techniczny infrastruktury drogowej jest zły w szczególności na obszarach wiejskich, gdzie brakuje chodników, a drogi są źle oświetlone. Zdaniem inspektora ds. dróg przy Wydziale Budownictwa

i Infrastruktury Technicznej stan dróg na obszarze gminy Sulechów jest zadowalający (patrz diagnoza – rozdział 4.3. System komunikacji i transportu). Także badania ankietowe potwierdzają, że stan techniczny ulic gminy to w ocenie większości jej mieszkańców (94%) zdecydowanie słaba strona. Jest to ważny czynnik atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. W ramach strategii należy przewidzieć poprawę stanu technicznego ulic i powinny to być działania traktowane z wysokim priorytetem. Komitet Społeczny jako słabą stronę wskazał także niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na osiedlach.

Brakuje dobrych połączeń kolejowych z Nową Solą. Z informacji zawartych w serwisie internetowym PKP wynika, że w ciągu doby istnieje tylko jedno bezpośrednie połączenie, którego czas przejazdu wynosi półtorej godziny. Pewne utrudnienie przestrzenne stanowi Odra, brakuje przepraw drogowych przez rzekę. Komunikację między lewym i prawym brzegiem rzeki zapewniają 2 mosty kołowe w Cigacicach oraz most kolejowy koło Pomorska. W Brodach i Pomorsku znajdują się przeprawy promowe, czynne tylko w porze dziennej. W 2014 r. planowana jest budowa nowej przeprawy przez Odrę w Cigacicach w ciągu drogi ekspresowej S3.

Gmina posiada korzystne położenie geograficzne, które sprzyja dalszemu rozwojowi gospodarczemu i przestrzennemu. Topografia Sulechowa umożliwia zrównoważony rozwój gminy. Analiza położenia gminy, analiza przestrzenna, struktura władania gruntami zawarta jest w rozdziale 5 diagnozy. Ponadto w opinii Komitetu Społecznego atutem gminy jest to, że Sulechów należy do Stowarzyszenia Lubuskie Trójmiasto, którego celem jest wspieranie rozwoju lokalnego i regionalnego oraz obrona wspólnych interesów. Wyniki badań ankietowych wskazują, że Lubuskie Trójmiasto nie jest dobrze rozpoznawalne. Im niższe wykształcenie mieszkańców gminy, tym rozpoznawalność Lubuskiego Trójmiasta jest gorsza. Najmniej doinformowaną w badanym zakresie grupą są osoby najstarsze. W ramach strategii należy przewidzieć wzmocnienie działań na rzecz podniesienia świadomości o Lubuskim Trójmieście, szczególnie poprzez media skierowane do osób z niższym wykształceniem, a także do ludzi młodych oraz osób najstarszych.

Uczestnicy spotkań warsztatowych wysunęli stwierdzenie, że Sulechów jest terenem wyróżniającym się przyrodniczo przede wszystkim ze względu na dolinę Odry, jednak nie posiada charakterystycznych obiektów promujących gminę. Istniejące zespoły pałacowe i folwarczne są w różnym stanie technicznym. Organizowane w gminie imprezy cykliczne generalnie mają charakter lokalny i nie przyciągają wielu turystów. W badaniach społecznych postrzeganie gminy przez obywateli innych części Polski jest oceniane generalnie jako mocna strona, choć opinia na ten temat mieszkańców nie jest jednoznaczna z uwagi na duży odsetek osób, które nie potrafią wyrazić zdania w tym zakresie. Wynikać to może z tego, że gmina Sulechów wydaje się nie być znana w innych częściach Polski. Działania zaplanowane w ramach strategii powinny zmierzać do zmiany tego stanu, choć nie powinny te działania być traktowane priorytetowo, chyba że z myślą o potencjalnych inwestorach.

Pomimo dużej liczby terenów zieleni – duży udział powierzchni gminy stanowi zieleni nieurządzona (lasy, łąki i pastwiska) – liczba urządzonych miejsc wypoczynku zdaniem uczestników warsztatów jest niewystarczająca. Zieleni urządzona – parki we wsiach jako pozostałość dawnych założeń pałacowych są w różnych stanach użytkowych, jednak przeważnie są bardzo zniszczone. Podobne opinie zostały odnotowane podczas badań społecznych. Mieszkańcy gminy twierdzą, że w gminie nie ma wiele miejsc, w których mogą wypocząć. Najbardziej krytyczni są mieszkańcy posiadający dyplom ukończenia wyższej uczelni oraz osoby młode 18–29 lat. Zadowoleni są tylko mieszkańcy z najstarszej grupy wiekowej. Oferta miejsc do wypoczynku gminy to dla mieszkańców bardzo ważne kryterium jakości życia, a zatem działania planowane w tym obszarze należy traktować priorytetowo.

Duży potencjał posiada infrastruktura rekreacyjna nadodrzańska, w tym przystań turystyczna na Odrze w Cigacicach. Sulechów ze względu na położenie w dolinie Odry jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. Jednak jak wskazali uczestnicy spotkań warsztatowych, niewielka liczba miejsc noclegowych i brak informacji turystycznej znacznie utrudniają rozwój turystyki w gminie. Baza noclegowa Sulechowa obejmuje 3 obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa agroturystyczne. Brakuje dobrych hoteli i restauracji. W gminie istnieją wyznaczone szlaki turystyki pieszej i rowerowej, ale brakuje rozwiązań dla rowerzystów, wyznaczonych miejsc postojowych, małej architektury turystycznej. Zdaniem Komitetu Społecznego obszary wiejskie cechuje niska estetyka, natomiast nowa zabudowa mieszkalna jednorodzinna na wsiach to przeniesienie wzorca miejskiego w postaci zabudowań w kształcie pudełka o płaskim dachu, pozbawionych indywidualnych cech. Badania społeczne wskazują, że mieszkańcy gminy twierdzą, że jest ona ładna, panuje tu ogólny ład przestrzenny, budynki są zadbane i mają wartościową estetykę. Tego zdania jest 61% (ocena ważona) mieszkańców, a zatem nie jest to zdecydowana większość.

Szeroka oferta kulturalna i sportowa zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy w tym zakresie (szczegółowy opis zawarto w diagnozie, rozdziały 4.8. Kultura i 4.9. Turystyka, sport i rekreacja). Słabą stroną gminy jest natomiast oferta kulturalna dla młodzieży. Z badań społecznych wynika, że oferta kulturalna gminy nie jest jednoznacznie uważana ani za mocną, ani za słabą stronę. Według osób z wyższym wykształceniem i zasadniczym zawodowym i poniżej gmina nie ma interesującej oferty kulturalnej. Podobnie uważają obywatele w wieku 18–29 lat. W strategii powinno się uwzględnić ten fakt, wzmacniając działania na rzecz podnoszenia jakości oferty kulturalnej kierowanej do osób z wyższym wykształceniem, zasadniczym zawodowym i poniżej oraz do grupy wiekowej 18–29. Nie należy jednak działań w tym zakresie traktować jako priorytetowych. Z kolei oferta uprawiania sportu i rekreacji gminy jest uważana przez respondentów badań ankietowych raczej za mocną stronę gminy, choć nie jest dla mieszkańców ważnym kryterium oceny atrakcyjności miejsca zamieszkania. Oznaczać to może, że w strategii nie powinno przywiązywać się do tej sfery zbyt dużego znaczenia. Trudno wskazać grupę, do której w sposób szczególny powinna być ta oferta kierowana.

Atutem gminy jest funkcjonowanie na jej terenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, która jest najmłodszą państwową uczelnią w województwie lubuskim – powstała w 1998 roku. Funkcjonowanie wyższej uczelni na terenie niedużej gminy jest postrzegane jako mocna strona z wielu względów. Uczelnia jest pracodawcą dla dobrze wykształconej kadry, która tworzy elitę intelektualną gminy, jej funkcjonowanie poprawia wizerunek i atrakcyjność inwestycyjną gminy. Uczelnia może być partnerem dla biznesu. Dobrą ocenę oferty szkół pomaturalnych, policealnych lub wyższych potwierdzają mieszkańcy w badaniu ankietowym. Baza oświatowa w gminie jest dobrze rozwinięta, szczegółowy opis zawarto w diagnozie (rozdział 4.1. Oświata i informatyzacja). Podobne wnioski płyną z analizy badań ankietowych. Oferta szkół zawodowych i średnich w gminie lub w stosunkowo bliskiej okolicy jest uważana za mocną stronę gminy, choć nie jest dla mieszkańców ważnym kryterium oceny atrakcyjności miejsca zamieszkania. Należy zatem dążyć do utrzymania stanu zaspokojenia popytu w tym zakresie. Uczestnicy warsztatów strategicznych zauważyli, że pomimo dobrej oceny przez mieszkańców oferty szkół ponadgimnazjalnych należy zwrócić uwagę na konieczność dostosowania tej oferty do potrzeb rynku pracy. Mieszkańcy gminy twierdzą także, że szkoły prowadzone przez gminę są w dobrym stanie i są dobrze wyposażone. Natomiast jeśli chodzi o opiekę przedszkolną, to w opinii Komitetu Społecznego pomimo powstawania prywatnych przedszkoli (we wrześniu 2011 r. działalność rozpoczęły kolejne 2 niepubliczne przedszkola) ze względu na dodatni przyrost naturalny i rosnące zainteresowanie miejscami w przedszkolach i żłobkach, ich liczba jest obecnie zbyt mała. Z kolei biorąc pod uwagę wyniki badań ankietowych, trudno powiedzieć, czy oferta rekreacyjna i opiekuńcza dla rodzin z małymi dziećmi jest oceniana jako mocna czy słaba strona gminy. Różnice pomiędzy poszczególnymi grupami są duże. Najbardziej zainteresowana sytuacją w tym zakresie grupa 30–39 wyraża negatywną opinię i jest to dla niej ważne kryterium oceny, czy warto tu mieszkać. W ramach strategii fakt ten powinien być odnotowany, a infrastruktura powinna ulegać poprawie.

W gminie Sulechów funkcjonuje odpowiednia liczba placówek i jednostek opieki zdrowotnej. Duży potencjał posiada zmodernizowany szpital w Sulechowie, który obsługuje mieszkańców powiatu zielonogórskiego. Szczegóły zamieszczono w diagnozie (rozdział 4.10. Ochrona zdrowia i opieka społeczna). Jednak w opinii Komitetu Społecznego jakość usług medycznych jest niezadowalająca. Potwierdzają to wyniki badań społecznych, w których dostęp do porady lekarskiej jest oceniany jako słaba strona gminy. Jednocześnie jest to bardzo ważne kryterium jakości życia. Działania zaplanowane w ramach strategii powinny być nakierowane na znaczną poprawę stanu w ramach kompetencji samorządu gminnego i – ze względu na wysoką ocenę dostępu do porady lekarskiej wśród kryteriów jakości życia – uzyskać status priorytetowych. Działania powinny szczególnie uwzględniać dobro kobiet oraz osób starszych.

W ostatnich latach dość pręźnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe, głównie jednorodzinne (analiza została zawarta w diagnozie, rozdział 4.7. Gospodarka mieszkaniowa). Natomiast budownictwo wielorodzinne jest słabą stroną gminy. Pobudowane budynki wielorodzinne w postaci bloków miejskich, charakteryzujące się dużą skalą i płaskim dachem w miejscowościach Buków, Kalsk, Kije, Klępsk, Kruszyna i Sulechów w sposób rażąco dysharmonizują z historyczną zabudową. Przedstawiciele Komitetu Społecznego narzekają na niskie poczucie bezpieczeństwa, podkreślają że problemy społeczne koncentrują się w centrum Sulechowa (szczegółowy opis zawarto w diagnozie, rozdział 4.12. Bezpieczeństwo publiczne). Natomiast w badaniach społecznych poczucie bezpieczeństwa jest jednoznacznie oceniane jako mocna strona gminy. Wszyscy mieszkańcy stwierdzają, że jest to bardzo ważne kryterium jakości życia. Działania zaplanowane w ramach strategii powinny być nakierowane na utrzymanie stanu i – ze względu na wagę kryterium w ocenie jakości życia – powinny być traktowane priorytetowo.

Za największą słabość gminy uczestnicy spotkań warsztatowych uznali niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców (szczegółowa analiza została zawarta w diagnozie, rozdział 3. Analiza struktury zatrudnienia i rynku

pracy w mieście i regionie). Potwierdzają to wyniki badań ankietowych: zdecydowana większość mieszkańców gminy (92%) w ocenie ważonej twierdzi, że znalezienie lub zmiana pracy w gminie i najbliższej okolicy jest trudne. Kwestia niezaspokojenia popytu jakościowego lub/i ilościowego na miejsca pracy powinna być traktowana w planowaniu strategicznym jako jedna z najważniejszych, zarówno ze względu na ocenę tej sfery wyrażaną przez mieszkańców, jak i ze względu na złożoność tego problemu oraz fakt, że na rozwiązanie problemów związanych niezaspokojonym popytem na miejsca pracy wpływa bardzo wiele czynników z różnych dziedzin życia i działalności gminy. Problem z dostępem do pracy dotyczy wszystkich grup wiekowych oraz osób z różnym wykształceniem, jednak szczególną uwagę należy zwrócić na ludzi młodych. Na obniżony dostęp do pracy narzekają osoby niezależnie od wykształcenia, jednak najpoważniejszy problem dotyczyć może osób z wyższym wykształceniem.

Obecnie gmina posiada bardzo mało gruntów, które mogłyby być wystawione na sprzedaż pod inwestycje, co ogranicza jej wpływ na politykę rozwoju przedsiębiorczości. Istniejące średnie i duże przedsiębiorstwa nie oferują dostatecznej liczby miejsc pracy, a poziom wynagrodzeń jest niski, co przekłada się na niską siłą nabywczą mieszkańców gminy. Konkurowanie niskimi wynagrodzeniami może dać krótkoterminowe efekty, w rezultacie powinno się jednak dążyć do podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej innymi czynnikami niż czysto finansowymi, np. dostępnością do wykwalifikowanej kadry i współpracy z nauką.

Gmina Sulechów dysponuje mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków o bardzo nowoczesnych rozwiązaniach technicznych (szczegółowy opis zawarto w diagnozie – rozdział 4.2. Infrastruktura techniczna). Brak rozdzielczego systemu kanalizacyjnego ma negatywny wpływ na środowisko i gospodarkę wodną regionu. Gmina Sulechów nie posiada własnego składowiska odpadów. Mieszkańcy mają niską świadomość ekologiczną, co przejawia się m.in. poprzez ciągłe funkcjonowanie nielegalnych wysypisk (patrz diagnoza, rozdział 4.4. Obszary chronione, środowisko przyrodnicze). Także czystość powietrza w gminie została uznana na podstawie badań społecznych za słabą stronę Sulechowa. Infrastruktura melioracyjna w gminie jest w złym stanie, obecny system odwadniający nie radzi sobie z dużą ilością wody pośniegowej. W Pomorsku wały przeciwpowodziowe są zaniedbane. Ponadto funkcjonująca w pobliżu Kruszyny duża ferma hodowli krów jest uciążliwa dla okolicznych mieszkańców. Na terenie gminy istnieje także duża liczba obiektów poprzemysłowych w złym stanie. W gminie istnieje wiele barier dla niepełnosprawnych, także w instytucjach publicznych brakuje odpowiednich rozwiązań architektonicznych.

Zdaniem Komitetu Społecznego media lokalne w gminie nie spełniają oczekiwań mieszkańców. Natomiast na podstawie badań społecznych wysnuto wniosek, że media działające na terenie gminy dostarczają mieszkańcom wszystkich potrzebnych informacji o gminie. Twierdzi tak w ocenie ważonej 61% mieszkańców. Wyraźnie odmienne zdanie mają dwie grupy respondentów – osoby z wyższym wykształceniem oraz osoby w wieku 40–59 lat. I właśnie te dwie grupy respondentów były najliczniej reprezentowane w Komitecie Społecznym, co wyjaśnia rozbieżności w tym zakresie. W ramach strategii nie powinno się traktować działań związanych z poprawą sytuacji mediów lokalnych jako priorytetowych, ponieważ nie jest to ważne kryterium zadowolenia z zamieszkania w gminie.

Gmina Sulechów jest partnerem projektu PL0225 *Poprawa komunikacji społecznej w powiatach i gminach* dofinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego, którego celem jest poprawa komunikacji społecznej oraz promowanie rozwoju na szczeblu lokalnym w powiatach i gminach. Jednak uczestnicy spotkań warsztatowych wskazali, że Urząd Miasta nie wykorzystuje internetu do kontaktu z mieszkańcami. Na podstawie wyników badań społecznych trudno powiedzieć, czy praca urzędów w gminie jest uważana przez mieszkańców za jego mocną czy słabą stronę. Jest postrzegana jako ważne kryterium oceny atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. Działania zaplanowane w ramach strategii z uwagi na spory odsetek osób niezadowolonych oraz wysoką wartość oceny jako czynnika wpływającego na jakość życia powinny być nakierowane na poprawę stanu i powinny być traktowane priorytetowo.

W opinii przedstawicieli Komitetu Społecznego mieszkańcy nie wykazują tożsamości lokalnej, społeczeństwo obywatelskie rozwija się bardzo słabo. Natomiast z badań społecznych wynika, że więź ze współobywatelami mieszkańcy gminy oceniają jako mocną stronę i postrzegają to kryterium jako ważne dla wyznaczenia jakości życia. Należy przyjąć, że różnice pomiędzy opinią Komitetu Społecznego a głosem respondentów badań ankietowych wynikają z nieco odmiennego postrzegania problemu. Mieszkańcy byli głównie pytani o poczucie więzi ze współmieszkańcami, a zdaniem Komitetu Społecznego więź ta nie przekłada się na rozwój konkretnych inicjatyw obywatelskich. Wysokie wskaźniki poczucia więzi obywatelskiej wynikające z badań społecznych wynikają z faktu, że społeczność gminy nie jest duża. Działania zaplanowane w ramach strategii powinny być nakierowane na utrzymanie stanu i dalszy wzrost oceny więzi z mieszkańcami, która może być rozumiana jako poczucie tożsamości lokalnej oraz kryterium jakości życia. Podejmowane działania powinny skupiać się na rozwijaniu tożsamości regionalnej i krajowej.

Na terenie gminy aktywnie działa wiele organizacji, stowarzyszeń i fundacji mających swoją siedzibę w Sulechowie, jak i w kilku gminnych miejscowościach. Działania organizacji pozarządowych koncentrują się wokół takich zagadnień jak: gospodarka, sport, pomoc społeczna, krajoznawstwo, rozwój zainteresowań różnych grup społecznych, rehabilitacja, organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży.

W czerwcu 2010 r. zadłużenie gminy wynosiło 21 milionów 873 tysiące 449 zł, co stanowiło 29,3% dochodów gminy. Powodem wzrostu zadłużenia była konieczność zapewnienia w budżecie własnego udziału umożliwiającego ubieganie się o dofinansowania. Dzięki temu możliwe było zrealizowanie m.in. budowy basenu, boisk i sal sportowych, remontu zboru i zamku. Łącznie nakłady inwestycyjne w latach 2007–2010 wyniosły prawie 69 mln zł.

Ponadto w gminie funkcjonuje jednostka wojskowa nr 4408. 5 Lubuski Pułk Artylerii w Sulechowie planuje budowę bloków wojskowych. Rozwój jednostki (w tym zwiększenie kadry, która może napłynąć do Sulechowa wraz z rodzinami) korzystnie wpłynie na sytuację gospodarczą w gminie.

Poniżej przedstawiono wnioski z analizy mocnych i słabych stron w kolejności od najwyższej punktowanej do najmniejszej.

Tabela 1. Mocne i słabe strony.

Mocne strony	Waga	Słabe strony	Waga
Skomunikowanie Sulechowa	0,119	Niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców	0,117
Baza opieki zdrowotnej (szpital)	0,100	Zły stan techniczny infrastruktury drogowej	0,088
Funkcjonowanie wyższej uczelni	0,100	Niewystarczająca liczba średnich i dużych przedsiębiorstw	0,071
Baza oświatowa	0,094	Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje	0,052
Położenie geograficzne	0,094	Brak rozdzielonej kanalizacji	0,052
Oczyszczalnia ścieków	0,088	Zły stan infrastruktury melioracyjnej	0,044
Oferta kulturalna	0,088	Brak poczucia bezpieczeństwa	0,043
Oferta sportowa	0,056	Brak imprez lub obiektów promujących gminę	0,042
Rozwój budownictwa mieszkaniowego	0,054	Mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach	0,039
Funkcjonowanie jednostki wojskowej	0,044	Brak rozwiązań dla rowerzystów	0,035
Duża liczba terenów zieleni	0,044	Brak przepraw drogowych przez Odrę	0,035
Topografia	0,034	Organizacja gospodarki odpadami	0,034
Uczestnictwo w Lubuskim Trójmieście	0,025	Oferta kulturalna dla młodzieży	0,024
Infrastruktura rekreacyjna związana z Odrą	0,025	Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na osiedlach	0,024
Powstawanie prywatnych przedszkoli	0,023	Jakość usług medycznych	0,023
Duża liczba NGO	0,015	Koncentracja problemów społecznych w centrum	0,023
SUMA	1,00	Bariery dla osób niepełnosprawnych	0,023
		Brak dobrych połączeń kolejowych z Nową Solą	0,020
		Niewystarczająca liczba miejsc wypoczynku	0,020
		Nieodpowiednia estetyka obszarów wiejskich	0,020
		Zadłużenie gminy	0,019
		Brak świadomości ekologicznej mieszkańców	0,019
		Niski poziom wynagrodzeń	0,019
		Źle rozwinięte budownictwo wielorodzinne	0,019
		Brak bazy noclegowej w mieście	0,017

Brak informacji turystycznej	0,017
Brak tożsamości lokalnej i słaby rozwój społeczeństwa obywatelskiego	0,016
Brak wykorzystania internetu do kontaktów z mieszkańcami	0,016
Mała obecność mediów lokalnych	0,013
Uciążliwości związane z funkcjonowaniem ferm bydła	0,010
Duża liczba obiektów przemysłowych w złym stanie	0,006
SUMA	1,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych podczas spotkań warsztatowych.

Szanse i zagrożenia można definiować dwojako: jako czynniki zewnętrzne oraz jako oczekiwany przyszły stan. Na potrzeby warsztatów korzystano z obu definicji. Za największą szansę uczestnicy spotkań warsztatowych uznali budowę drogi S3. Droga ekspresowa odcinek Sulechów–Nowa Sól ułatwi komunikację między miastami Lubuskiego Trójmiasta. Ponadto obszary pomiędzy obwodnicą a budowaną S3 i wzdłuż budowanej S3 są potencjalnie interesującymi terenami inwestycyjnymi. Budowa S3 przyczyni się także do skomunikowania dwóch autostrad A2 i A4. Na terenie gminy istnieją zatem dogodne warunki do rozwoju usług transportowych i logistycznych.

Dużą szansą jest także rozwój Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Z uwagi na dogodne rozwiązania komunikacyjne gminy utworzenie podstrefy przyczyni się do rozwoju miasta i gminy Sulechów poprzez utworzenie nowych miejsc pracy w rejonie o dużym potencjale inwestycyjnym. Realnym zagrożeniem w przypadku stagnacji sulechowskiego rynku pracy jest odpływ kadr oraz brak miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni.

Niewątpliwą szansą rozwoju gminy jest dostępność do środków zewnętrznych na inwestycje. Efektywne pozyskiwanie środków unijnych umożliwiło gminie budowę przystani turystycznej w Cigacicach, remont zboru kalwińskiego i zamku oraz budowę krytej pływalni w Sulechowie.

Gmina posiada udokumentowane złoża gazu ziemnego pomiędzy wsiami Mozów, Kije, Brzezine k. Sulechowa. Brak wpływu na eksploatację złóż naturalnych uniemożliwi gminie uzyskiwanie bezpośrednich korzyści z tego tytułu.

Walorem Sulechowa są tradycje winiarskie – na przełomie XVIII i XIX wieku Sulechów był winiarską potęgą. Z powodu klęsk żywiołowych, niszczących wojen i coraz słabszej ochrony rynku następowało kurczenie się sulechowskich winnic. Od kilku lat odtwarzane są plantacje winnej latorośli w okolicach Górzykowa, na stoku Obrzycy, w oparciu o które może być rozwijana turystyka, choć z pewnością winiarstwo nie stanie się istotną gałęzią gospodarki lokalnej.

Ogromnym atutem Sulechowa jest położenie w dolinie Odry. Rzeka może być wykorzystywana zarówno pod względem turystycznym i rekreacyjnym, jak również pod względem komunikacyjnym. Rozwój turystyki nadodrzańskiej stanowi potencjalną szansę wzrostu aktywności mieszkańców obszarów wiejskich, np. w zakresie obsługi turystów.

Gmina może skorzystać na dalszym rozwoju uczelni wyższej. Zainteresowanie studiami wyższymi jest duże, a atrakcyjne i dostosowane do potrzeb rynku pracy kierunki będą przyciągać młodzież z całego regionu.

Sulechowskie przedsiębiorstwa ze względu na korzystne położenie geograficzne i bliskość granicy mogą rozwijać współpracę z przedsiębiorstwami niemieckimi. Polityka zagraniczna województwa lubuskiego bazuje na priorytetach współpracy zagranicznej, które zostały przyjęte przez Sejmik Województwa Lubuskiego Uchwałą nr LII/525/2010 z dnia 14 czerwca 2010 r. Głównym celem współpracy zagranicznej jest zrównoważony rozwój regionu pogranicza z uwzględnieniem interesów państwa. W związku z przygranicznym położeniem województwa lubuskiego jego naturalnymi partnerami w zakresie współpracy są sąsiednie landy niemieckie, a w szczególności Kraj Związkowy Brandenburgia oraz Kraj Związkowy Saksonia. Początki współpracy sięgają lat 90., kiedy funkcjonowały jeszcze dwa województwa: gorzowskie i zielonogórskie, a podpisanie *Wspólnego oświadczenia o współpracy pomiędzy*

Województwem Lubuskim a Krajem Związkowym Brandenburgia w dniu 12 stycznia 2000 r. było jej ukonstytuowaniem¹.

Do negatywnych konsekwencji może doprowadzić kryzys ekonomiczny. Gwałtowne zmniejszenie się aktywności gospodarczej (produkcji, zatrudnienia, inwestycji) spowoduje ubożenie społeczeństwa, a w konsekwencji wzrost patologii społecznych.

Uczestnicy spotkania warsztatowego jako znaczącą szansę rozwoju wskazali dalszy rozwój jednostki wojskowej. Rozwój jednostki, budowa bloków wojskowych, zwiększenie kadry, która może napłynąć do Sulechowa wraz z rodzinami może korzystnie wpłynąć na rozwój gospodarczy Sulechowa.

Tabela 2. Szanse i zagrożenia.

Szanse	Waga	Zagrożenia	Waga
Droga S3	0,156	Ubożenie społeczeństwa	0,214
Środki zewnętrzne na inwestycje	0,124	Odptyw kadr	0,157
Wykorzystanie bliskości dużych ośrodków miejskich	0,123	Niż demograficzny	0,157
Rozwój uczelni wyższej (PWSZ)	0,106	Brak miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni	0,143
Rozwój jednostki wojskowej	0,094	Kryzys ekonomiczny	0,129
Eksploatacja złóż gazu	0,071	Wzrost patologii społecznych	0,129
Rozwój turystyki	0,064	Brak wpływu na eksploatację złóż naturalnych	0,071
Wzrost aktywności mieszkańców obszarów wiejskich	0,061	SUMA	1,00
Tradycje winiarskie	0,046		
Wykorzystanie Odry pod względem turystycznym i rekreacyjnym	0,039		
Współpraca przedsiębiorstw z Sulechowa z przedsiębiorstwami niemieckimi	0,034		
Wykorzystanie Odry pod względem komunikacyjnym	0,031		
Wzrost roli Trójmiasta	0,030		
Wykorzystanie bliskości lotniska	0,020		
SUMA	1,00		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych podczas spotkań warsztatowych.

Zidentyfikowanym mocnym i słabym stronom oraz szansom i zagrożeniom uczestnicy warsztatów strategicznych przypisali wagi punktowe. W obrębie poszczególnych czynników rozwojowych (mocnych stron, słabych stron, szans, zagrożeń) wagi sumowały się do wartości 1. Następnie pomiędzy pozycjami wyszczególnionymi w analizie SWOT zostało przeprowadzone badanie korelacji polegające na ustaleniu, czy np. dana mocna strona może niwelować znaczenie danego zagrożenia i odwrotnie, czy dane zagrożenie może osłabić mocną stronę. Najsilniejsze zależności zostały oznaczone w tabelach przedstawionych niżej kolorem czerwonym. Im bardziej intensywny odcień czerwieni, tym silniejsze korelacje.

Korelacje: mocne strony – zagrożenia, zagrożenia – mocne strony

Niż demograficzny wpłynie na wiele sfer rozwoju gminy. Osłabi z pewnością znaczenie zdefiniowanych mocnych stron, w tym m.in.: dogodne warunki do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, bazę oświatową czy też ofertę kulturalną i sportową. Będzie mieć również znaczenie dla funkcjonowania wyższej uczelni. Z drugiej strony wyeksponowanie i wykorzystanie mocnych stron gminy może spowodować, że zagrożenie związane z niżem demograficz-

¹ Sprawozdanie na sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego Współpraca Województwa Lubuskiego z Republiką Federalną Niemiec, w szczególności z Krajem Związkowym Brandenburgia i Krajem Związkowym Saksonia, w aspekcie XX-lecia podpisania traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, Zielona Góra, sierpień 2011 r.

nym będzie osłabione lub może nawet wyeliminowane. Przyczynić się do tego może dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego, utrzymanie dobrego skomunikowania Sulechowa oraz funkcjonowanie dwóch ważnych pracodawców lokalnych: wyższej uczelni oraz jednostki wojskowej. Osłabienie znaczenia mocnych stron może spowodować także zagrożenie związane z ubożeniem społeczeństwa, m.in. może przyczynić się do braku zainteresowania ciekawą ofertą kulturalną i sportową.

Gdyby zastosować strategię opierającą się na korelacji zagrożeń i mocnych stron, a więc strategię konserwatywną, wówczas, aby chronić się przed odpływem mieszkańców, gmina musiałaby się skupić na wykorzystaniu posiadanych atutów związanych głównie z ofertą kulturalną, sportową, mieszkaniową i funkcjonowaniem wyższej uczelni. W sytuacji Sulechowa nie jest to do końca uzasadnione, ponieważ korelacje w tym względzie są niskie.

Tabela 3. Korelacje Mocne strony – Zagrożenia, Zagrożenia – Mocne strony.

	Zagrożenia						
	Brak wpływu na eksploatację złóż naturalnych	Odpływ kadr	Brak miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni	Kryzys ekonomiczny	Niż demograficzny	Wzrost patologii społecznych	Ubożenie społeczeństwa
Oczyszczalnia ścieków							
Rozwój budownictwa mieszkaniowego	0,42	0,20	0,36	0,42			0,27
Baza oświatowa	0,25			0,25			
Oferta kulturalna	0,49	0,23	0,22	0,24	0,22		0,30
Oferta sportowa	0,21	0,20	0,18	0,21	0,18		0,27
Baza opieki zdrowotnej (szpital)							
Skomunikowanie Sulechowa	0,28	0,26		0,28			
Położenie geograficzne							
Powstawanie prywatnych przedszkoli	0,18		0,15	0,18			0,24
Uczestnictwo w Lubuskim Trójmieście			0,15				
Topografia							
Infrastruktura rekreacyjna związana z Odrą							
Duża liczba terenów zieleni							
Funkcjonowanie wyższej uczelni	0,51	0,49	0,23	0,51			0,31
Funkcjonowanie jednostki wojskowej	0,20			0,20			
Duża liczba NGO						0,14	0,23

Źródło: opracowanie własne.

Korelacje: mocne strony – szanse, szanse – mocne strony

Analiza korelacji pomiędzy mocnymi stronami a szansami wykazała, że w bardzo dużym stopniu na rozwój gminy będzie mieć wpływ m.in.: budowa drogi S3 oraz bliskość dużych ośrodków miejskich. Budowa drogi S3 przyczyni się do rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz do umocnienia atutu gminy dotyczącego skomunikowania. Droga S3 pozwoli również wykorzystać mocną stronę odnoszącą się do położenia geograficznego, rozwoju wyższej uczelni, a także turystyki na terenie gminy. Bliskość dużych ośrodków miejskich będzie miała wpływ na wzmocnienie i wykorzystanie tych samych mocnych stron, co budowa drogi S3. Duży wpływ na rozwój gminy będą również miały takie czynniki, jak: pojawienie się kolejnego okresu programowania – środków unijnych na inwestycje, rozwój wyż-

szej uczelni oraz jednostki wojskowej. Środki unijne pozwolą gminie wykorzystać posiadane już mocne strony. Jest to szczególnie istotne ze względu na duże ograniczenia w dysponowaniu w najbliższych latach środkami własnymi gminy. Rozwój jednostki wojskowej oraz wyższej uczelni można wiązać głównie z napływem do gminy mieszkańców, ale również ta szansa pozwoli wykorzystać mocne strony, jak: rozwijające się budownictwo mieszkaniowe, baza oświatowa, oferta kulturalna czy sportowa. Mocne strony, które mogą przyczynić się do wykorzystania nadarzających się okazji to przede wszystkim: skomunikowanie Sulechowa, jego położenie geograficzne, infrastruktura rekreacyjna, rozwój budownictwa mieszkaniowego czy uczestnictwo w Lubuskim Trójmieście. Rozwój budownictwa mieszkaniowego pozwoli na wykorzystanie szans związanych z budową drogi S3, bliskością dużych ośrodków miejskich (zwłaszcza Zielonej Góry) oraz rozkwitem wyższej uczelni. a zatem dobrze rozwijające się budownictwo mieszkaniowe może być mocną stroną gminy, która odkrywa możliwości przyciągnięcia na swój teren nowych mieszkańców. Jeśli takie szanse istnieją, to warto je wykorzystać. Podobne znaczenie ma skomunikowanie Sulechowa, które dodatkowo może przyczynić się do wykorzystania szans związanych z rozwojem turystycznym. Uczestnicy warsztatów zauważyli również ważny atut gminy, którym jest uczestnictwo w Lubuskim Trójmieście. Atut ten umożliwi wykorzystanie szans związanych z rozwojem turystycznym oraz lepiej pozyskiwać środki zewnętrzne na inwestycje. Szanse dotyczące rozwoju turystycznego będzie można również wykorzystać za pomocą takich mocnych stron, jak infrastruktura rekreacyjna związana z Odrą.

Podsumowując: strategia, która miałaby być oparta na wzajemnej korelacji szans i mocnych stron w przypadku Sulechowa to strategia, w której ważnym elementem jest bliskość dużego ośrodka miejskiego, dobre skomunikowanie oraz posiadana oferta turystyczna. Sulechów mógłby osiągnąć określone korzyści z zastosowania takiej strategii nie inwestując intensywnie we własną infrastrukturę pod inwestycje, ale wykorzystując swoje położenie, bazując na „miękkich” atutach związanych z atrakcyjnością gminy jako miejsca zamieszkania (w tym oferta rekreacyjna, kulturalna, sportowa). Spowoduje to napływ mieszkańców, którzy będą w Sulechowie pozostawiać podatki, pracując np. w okolicznych gminach. Dzięki temu wzmocni się funkcja turystyczno-rekreacyjna gminy.

Tabela 4. Korelacje Mocne strony – Szanse, Szanse – Mocne strony.

		Szanse													
		Droga S3	Wykorzystanie bliskości dużych ośrodków miejskich	Środki zewnętrzne na inwestycje	Rozwój uczelni wyższej (PWSZ)	Wykorzystanie Odry pod względem turystycznym i rekreacyjnym	Wykorzystanie Odry pod względem komunikacyjnym	Wykorzystanie bliskości lotniska	Eksploatacja złóż gazu	Rozwój jednostki wojskowej	Wzrost roli Lubuskiego Trójmiasta	Tradycje winiarskie	Wzrost aktywności mieszkańców obszarów wiejskich	Rozwój turystyki	Współpraca przedsiębiorstw z Sulechowa z przedsiębiorstwami niemieckimi
Mocne strony	Oczyszczalnia ścieków			0,21											
	Rozwój budownictwa mieszkaniowego	0,42	0,35		0,32					0,15					
	Baza oświatowa			0,22						0,38					
	Oferta kulturalna			0,21	0,39					0,18		0,27		0,30	
	Oferta sportowa			0,18	0,32	0,19				0,15				0,12	
	Baza opieki zdrowotnej (szpital)			0,22						0,19					
	Skomunikowanie Sulechowa	0,55	0,48	0,24	0,45	0,16	0,30	0,28			0,15			0,37	0,31
	Położenie geograficzne	0,50	0,43			0,26	0,25	0,11				0,28		0,32	
	Powstawanie prywatnych przedszkoli			0,15						0,23			0,08		
	Uczestnictwo w Lubuskim Trójmieście	0,36		0,30	0,13	0,13	0,06	0,05			0,11	0,07		0,09	
	Topografia				0,14	0,07	0,07							0,10	
	Infrastruktura rekreacyjna związana z Odrą	0,36	0,30	0,15	0,13	0,13	0,06	0,05			0,11	0,07	0,09	0,18	
	Duża liczba terenów zieleni				0,15	0,16				0,14					0,22
	Funkcjonowanie wyższej uczelni	0,51	0,45	0,22	0,41	0,14							0,16		
	Funkcjonowanie jednostki wojskowej		0,17							0,28					
	Duża liczba NGO			0,14										0,15	

Źródło: opracowanie własne.

Korelacje: słabe strony – zagrożenia, zagrożenia – słabe strony

W analizie SWOT wymieniono bardzo dużo słabych stron, jednak ich znaczenie jest niewielkie w odniesieniu do nadchodzących zagrożeń. Nie występuje wiele korelacji pomiędzy słabymi stronami i zagrożeniami. A zatem w przypadku Sulechowa tylko nieliczne słabe strony mogą przyczynić się do ryzyka wystąpienia jakiegoś zagrożenia. I odwrotnie: zidentyfikowane zagrożenia mogą przyczynić się do spotęgowania niewielu słabych stron gminy. Istotnym zagrożeniem, które zostało zdefiniowane, a które jest ważne dla rozwoju nie tylko Sulechowa, ale wszystkich polskich samorządów, jest kryzys ekonomiczny. Zagrożenie to może spowodować, że zostaną wyeksponowane takie słabe strony, jak: brak uzbrojonych terenów pod inwestycje, brak bazy noclegowej, niedostosowany do potrzeb mieszkańców rynek pracy, a także niewystarczająca liczba przedsiębiorstw, niska siła nabywcza na rynku lokalnym oraz zadłużenie gminy.

Zagrożenia związane z ubożeniem społeczeństwa i wzrostem patologii społecznych mogą oddziaływać na słabe strony związane głównie ze stanem rozwoju w obszarze społecznym. Analizując korelacje od strony słabych stron, można stwierdzić, że największy wpływ na potencjalne wystąpienie zdefiniowanych zagrożeń będą mieć: niski poziom wynagrodzeń w gminie, niewystarczająca liczba średnich i dużych przedsiębiorstw oraz niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców, a także brak uzbrojonych terenów pod inwestycje. Wymienione słabe strony mogą spowodować, że realne staną się zagrożenia, jak: odpływ kadr, brak miejsc pracy dla absolwentów czy kryzys ekonomiczny. Gdyby gmina Sulechów miała zastosować strategię defensywną opartą na eliminowaniu zarówno słabych stron, jak i zagrożeń, musiałaby się skupić na trudnych w realizacji przedsięwzięciach w obszarach, na które nie ma bezpośrednio wpływu – napływ przedsiębiorstw, rynek pracy czy poziom wynagrodzeń w gminie. Obrona przed zagrożeniami, które zostały zdefiniowane byłaby trudna, a być może nawet nierealna.

Tabela 5. Korelacje Słabe strony – Zagrożenia, Zagrożenia – Słabe strony.

	Brak wpływu na eksploatację złóż naturalnych	Odpyw kadr	Brak miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni	Kryzys ekonomiczny	Niz demograficzny	Wzrost patologii społecznych	Ubożenie społeczeństwa
Zagrożenia							
Mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach	0,20				0,20		
Niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców	0,55	0,52	0,49	0,27	0,25	0,33	
Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje	0,21	0,19	0,36				0,27
Brak bazy noclegowej w mieście			0,15				
Brak informacji turystycznej							
Nieodpowiednia estetyka obszarów wiejskich						0,15	0,23
Oferta kulturalna dla młodzieży					0,18	0,15	
Brak rozwiązań dla rowerzystów							
Zły stan techniczny infrastruktury drogowej							
Niewystarczająca liczba średnich i dużych przedsiębiorstw	0,46	0,43	0,40				0,29
Jakość usług medycznych							
Zadłużenie gminy			0,30				
Brak poczucia bezpieczeństwa						0,34	0,26
Brak przepraw drogowych przez Odrę							
Zły stan infrastruktury melioracyjnej							
Uciążliwości związane z funkcjonowaniem ferm bydła							
Brak świadomości ekologicznej mieszkańców	0,09						
Brak tożsamości lokalnej i słaby rozwój społeczeństwa obywatelskiego	0,35					0,29	0,23
Niski poziom wynagrodzeń	0,35	0,16	0,30	0,18			0,47
Brak imprez lub obiektów promujących gminę							
Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na osiedlach							
Bariery dla osób niepełnosprawnych							
Duża liczba obiektów przemysłowych w złym stanie							
Brak dobrych połączeń kolejowych z Nową Solą		0,16					
Organizacja gospodarki odpadami							
Brak wykorzystania internetu do kontaktów z mieszkańcami							
Mała obecność mediów lokalnych							
Źle rozwinięte budownictwo wielorodzinne	0,18				0,18		
Niewystarczająca liczba miejsc wypoczynku							
Koncentracja problemów społecznych w centrum						0,30	0,48
Brak rozdzielonej kanalizacji							
Słabe strony							

Źródło: opracowanie własne.

Korelacje: Słabe strony – Szanse, Szanse – Słabe strony

Podczas warsztatów strategicznych zostało zdefiniowanych bardzo dużo słabych stron. Wiele z tych słabych stron może spowodować, że nie zostaną wykorzystane nadarzające się szanse, co mogłoby mieć bardzo istotny wpływ na rozwój Sulechowa. Do tych słabych stron przede wszystkim należą: brak uzbrojonych terenów pod inwestycje, brak bazy noclegowej, zły stan infrastruktury drogowej oraz inne obecne problemy komunikacyjne związane z infrastrukturą techniczną (brak rozdzielczej kanalizacji, zły stan infrastruktury melioracyjnej). Te słabe strony będą przede wszystkim wpływać na to, że trudniej będzie wykorzystać szanse związane z budową drogi S3, bliskością dużych ośrodków miejskich (w tym szczególnie Zielonej Góry), wykorzystania Odry do celów komunikacyjnych czy turystycznych, a są to szanse o bardzo dużej wadze dla rozwoju gminy. Rozpatrując korelacje od strony okazji rozwoju gminy, można stwierdzić, że odpowiednie wykorzystanie nadarzających się szans pozwoli na przezwycięzenie bardzo wielu słabych stron, a być może zamiany ich na mocne strony. Szczególnie ważne dla rozwoju gminy będzie wykorzystanie budowy drogi S3, okazji związanych z bliskością dużych ośrodków miejskich (szczególnie Zielonej Góry), możliwości skorzystania ze środków zewnętrznych na inwestycje. Ważnym elementem dla przezwyciężenia słabych stron będzie również rozwój turystyki. Wymienione okazje będzie można wykorzystać przede wszystkim do wyeliminowania istotnych słabych stron, które w ocenie Komitetu Społecznego mają duży wpływ na obecny rozwój gminy, jak: niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców, brak uzbrojonych terenów pod inwestycje, a np. budowa drogi S3 oraz bliskość dużych ośrodków miejskich powinny zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną gminy dla usług transportowych i logistycznych. Szanse te pozwolą również przezwyciężyć ważną w ocenie słabą stronę związaną z małą liczbą średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy oraz wymagających wsparcia małych firm, a także związanych z dużą liczbą obiektów przemysłowych w złym stanie.

Strategia konkurencyjna dla gminy Sulechów powinna skupiać się przede wszystkim na wykorzystaniu komunikacyjnego i geograficznego położenia, jednak nie tylko w celu podniesienia atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania, ale również podniesienia jej atrakcyjności inwestycyjnej. Gmina wykorzystując nadarzające się szanse, będzie przygotowywać tereny pod inwestycje i skupi się na działaniach, które będą poprawiać sytuację na rynku pracy. Nie będzie to proste, ponieważ bezpośrednio nie ma wpływu na rynek pracy, jednak wzmocnienie promocji gminy poprzez uzbrajanie terenów pod inwestycje oraz poprawa infrastruktury technicznej powinny przynieść oczekiwane rezultaty. Strategia oparta na wykorzystaniu mocnych stron i jednocześnie szans, czyli strategia ofensywna choć uzyskała mniejszą punktację od strategii konkurencyjnej (jak wynika z przeprowadzonych analiz) może być w części także pożądana, szczególnie w aspekcie wykorzystania atutów gminy związanych z atrakcyjnością jako miejsca zamieszkania.

Reasumując: strategia gminy Sulechów to strategia typowej prężnie funkcjonującej małej gminy, która jest położona blisko dużego ośrodka miejskiego, a jednocześnie dobrze skomunikowana. Działania strategiczne będą odbywać się dwukierunkowo. Pierwszy kierunek będzie wyznaczał zmierzanie do rozwoju bezpośrednich inwestycji i wzrostu liczby funkcjonujących przedsiębiorstw, natomiast drugi kierunek – rozwój oferty dla mieszkańców (mieszkalnictwa, oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej).

Tabela 6. Korelacje Słabe strony – Szanse, Szanse – Słabe strony.

Słabe strony	Szanse													
	Droga S3	Wykorzystanie bliskości dużych ośrodków miejskich	Środki zewnętrzne na inwestycje	Rozwój uczelni wyższej (PWSZ)	Wykorzystanie Odry pod względem turystycznym i rekreacyjnym	Wykorzystanie Odry pod względem komunikacyjnym	Wykorzystanie bliskości lotniska	Eksploatacja złóż gazu	Rozwój jednostki wojskowej	Wzrost roli Lubuskiego Trójmiasta	Tradycje winiarskie	Wzrost aktywności mieszkańców obszarów wiejskich	Rozwój turystyki	Współpraca przedsiębiorstw z Sulechowa z przedsiębiorstwami niemieckimi
Mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach		0,16	0,16						0,13					
Niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców	0,27	0,24	0,24	0,22				0,19	0,21	0,15		0,36	0,18	0,30
Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje	0,41	0,35	0,35					0,12		0,08			0,12	0,17
Brak bazy noclegowej w mieście	0,34	0,28	0,14		0,11		0,07				0,12		0,16	0,05
Brak informacji turystycznej		0,14	0,14		0,11					0,05	0,12		0,16	
Nieodpowiednia estetyka obszarów wiejskich			0,14		0,06							0,16	0,17	
Oferta kulturalna dla młodzieży		0,15	0,15	0,26										
Brak rozwiązań dla rowerzystów		0,16	0,16		0,15	0,07							0,20	
Zły stan techniczny infrastruktury drogowej	0,49	0,21	0,21	0,19	0,13	0,24	0,22				0,13	0,15	0,15	0,12
Niewystarczająca liczba średnich i dużych przedsiębiorstw	0,23	0,19	0,20	0,18			0,09	0,14				0,13		0,21
Jakość usług medycznych		0,15												
Zadłużenie gminy			0,14		0,06			0,09	0,11				0,17	
Brak poczucia bezpieczeństwa													0,11	
Brak przepraw drogowych przez Odrę	0,38	0,16	0,16		0,07	0,13							0,10	0,07
Zły stan infrastruktury melioracyjnej	0,20		0,17		0,08	0,08								
Uciążliwości związane z funkcjonowaniem ferm bydła													0,07	
Brak świadomości ekologicznej mieszkańców												0,08	0,17	
Brak tożsamości lokalnej i słaby rozwój społeczeństwa obywatelskiego					0,05						0,06	0,16	0,08	
Niski poziom wynagrodzeń	0,18	0,14							0,11				0,08	0,05
Brak imprez lub obiektów promujących gminę				0,17	0,15	0,16	0,06			0,14	0,18	0,10	0,21	
Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na osiedlach			0,15											
Bariery dla osób niepełnosprawnych			0,15											
Duża liczba obiektów przemysłowych w złym stanie	0,16	0,13	0,13										0,07	
Brak dobrych połączeń kolejowych z Nową Solą	0,18	0,14		0,13		0,05								
Organizacja gospodarki odpadami			0,16										0,10	
Brak wykorzystania internetu do kontaktów z mieszkańcami												0,16		
Mała obecność mediów lokalnych		0,14										0,07		
Źle rozwinięte budownictwo wielorodzinne		0,28							0,11					
Niewystarczająca liczba miejsc wypoczynku		0,14	0,14		0,06								0,17	
Koncentracja problemów społecznych w centrum			0,15											
Brak rozdzielonej kanalizacji		0,17	0,18		0,09				0,15				0,12	

Źródło: opracowanie własne.

Bezpośrednio po przeprowadzeniu warsztatów strategicznych na etapie analizy strategicznej i przeprowadzeniu pełnej analizy SWOT-TOWS Komitet Społeczny ds. Strategii Rozwoju Gminy Sulechów obradował nad sformułowaniem wizji rozwoju gminy, misją samorządu oraz celami strategicznymi.

2. Misja samorządu

Podczas spotkania warsztatowego sformułowano wartości, które powinny zostać zawarte w misji samorządu i uszeregowano je w kolejności ważności.

Misja zgodnie z przyjętą powszechnie definicją określa tożsamość i główny cel istnienia jednostki oraz wartości, które wyznaje samorząd, dbając o rozwój gminy i dobrobyt jej mieszkańców. Misja powinna mieć charakter optymistyczny, ale nie patetyczny. Misja nie powinna mieć ograniczeń czasowych.

Uczestnicy spotkań warsztatowych za najważniejszą wartość, która powinna zostać ujęta w misji, uznali rozwój gospodarczy. Następnie wyszczególnili wartości związane z rozwojem społecznym, jak: rodzina, edukacja, bezpieczeństwo, zdrowie, społeczeństwo obywatelskie, kultura i rekreacja, wypoczynek, przeciwdziałanie wykluczeniu. Na dalszych pozycjach znalazły się: ochrona środowiska, zrównoważony rozwój, przyjazna administracja i turystyka. Ze względu na zachowanie przejrzystej i zwięzłej formy misji zdecydowano skupić się na najważniejszych elementach, proponując następującą treść misji:

Misją władz samorządowych gminy Sulechów jest dbałość o dynamiczny rozwój gospodarczy, realizacja polityki zrównoważonego rozwoju społecznego obszarów wiejskich i miejskich, rozwijanie tożsamości regionalnej i narodowej mieszkańców, ochrona środowiska przyrodniczego oraz rozwijanie turystyki.

3. Wizja rozwoju

Wizja powinna mieć wyraźnie określony horyzont czasowy. Jest rozumiana jako obraz miasta w przyszłości. Jest to obraz również optymistyczny. Wizja sformułowana jest tak, aby były w niej urzeczywistnione cele strategiczne planowane w dalszym etapie.

Uczestnicy spotkań warsztatowych zdefiniowali główne wartości, które według rangi uszeregowania znalazły swoje miejsce w przedstawionej poniżej wizji rozwoju gminy.

Sulechów w 2022 r. jest gminą o rozwijającej się gospodarce. Wykorzystując dobre skomunikowanie i bliskość dużych ośrodków miejskich, samorząd stara się zapewniać jak najlepsze warunki dla inwestorów poprzez przygotowanie terenów inwestycyjnych i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Działania te przyczyniają się do poprawy sytuacji na rynku pracy. Sulechów oferuje korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej, dzięki temu na terenie gminy rozwija się przedsiębiorczość, aktywność gospodarcza na obszarach wiejskich, pojawia się więcej miejsc pracy.

Oczekujemy, że w 2022 r. warunki zamieszkania w gminie Sulechów będą na tyle atrakcyjne, że samorząd będzie potrafił przyciągnąć kolejnych mieszkańców oraz zatrzymać tych, którzy się tu urodzili i wykształcili. Istniejąca w gminie baza oświatowa zaspokaja potrzeby mieszkańców, systematycznie poprawiając jakość i poziom edukacji. Uczelnia wyższa oferuje atrakcyjne kierunki, które ułatwiają absolwentom sprostać wymogom rynku pracy. Sprawny system monitoringu oraz liczne patrole policji i straży miejskiej sprzyjają utrzymaniu poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, nową zabudowę charakteryzuje dbałość o zachowanie ładu przestrzennego. Oferta czasu wolnego – kulturalna, sportowa i turystyczna – jest stale poszerzana, sprzyja prowadzeniu aktywnego trybu życia. Systematycznej poprawie ulega dostęp do opieki zdrowotnej. Osoby niepełnosprawne mogą poruszać się o wiele swobodniej po gminie, szczególnie w przestrzeniach publicznych oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których usuwa się bariery architektoniczne i wprowadza udogodnienia dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Do rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego gminy w dużym stopniu przyczynia się jednostka wojskowa. Równocześnie w ciągu najbliższych dziesięciu lat samorząd rozwija współpracę z ościennymi gminami oraz jednostkami zagranicznymi. Harmonijna współpraca międzynarodowa prowadzona jest w celu maksymalizacji korzyści gminy.

Samorząd współpracuje i wspiera sulechowskie organizacje pozarządowe, które przyczyniają się do poprawy życia społecznego. Mieszkańcy obszarów wiejskich są zachęceni przez samorząd do większej aktywności.

Gmina Sulechów dysponuje korzystnymi walorami naturalnymi, na bazie których rozwija funkcję turystyczno-rekreacyjną na swym terenie. Przystań turystyczna na Odrze, liczne szlaki turystyczne i trasy rowerowe, rozbudowana baza rekreacyjna, mała infrastruktura turystyczna oraz odbywające się cyklicznie lokalne i regionalne imprezy krajoznawcze stanowią atrakcję dla turystów z całego kraju i zagranicy.

Położony kilkanaście kilometrów od Sulechowa nowoczesny port lotniczy Zielona Góra/Babimost zapewnia połączenie regionu z Polską i Europą.

4. Układ celów strategicznych

Horyzont czasowy strategii to 2022 r. Zatem strategia to będzie dokument zawierający cele długookresowe. Takie podejście narzuca określony typ kreowania celów strategicznych, priorytetów i zadań strategicznych.

Formułowanie celów, priorytetów i zadań strategicznych zostało przeprowadzone metodą od ogółu do szczegółu, czyli wychodząc od wizji i misji, zespół określił ogólne cele rozwoju, a następnie schodził do kolejnych poziomów kaskadowo zbudowanej struktury strategii.

Cele zostały sformułowane metodą eksploracyjną, co oznacza, że założono, iż obierana strategia zorientowana jest na diagnozowanie stanów z przeszłości i teraźniejszości oraz formułowanie celów jako skutków przewidywanych zmian tych stanów. W mniejszym stopniu formułowane cele mają charakter kreatywny, czyli nie dotyczą odmiennych niż obecnie diagnozowanych uwarunkowań, które mogą potencjalnie wystąpić.

Cele strategiczne to oczekiwane rezultaty działalności związane z poprawą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy. Wynikają z misji i przede wszystkim z wizji rozwoju. Wyznaczają zakres celów operacyjnych, które z kolei wyznaczają zakres zadań strategicznych. Wskazują cechy gminy oczekiwane w przyszłości, dlatego też są ściśle związane z wizją rozwoju. Metoda ich określenia jest podobna do metody określania misji i wizji.

Cele strategiczne zostały opracowane zgodnie z zasadami polityki strukturalnej UE, czyli spełniają następujące warunki:

- są specyficzne, dokładnie określone,
- są mierzalne,
- są uzgodnione,
- są realne,
- są określone w czasie (tu do 2022 r.).

Cele strategiczne były przedmiotem prac Komitetu Społecznego. Cele operacyjne zostały opracowane na podstawie wcześniej sformułowanych zapisów celów strategicznych, diagnozy i badań ankietowych, i przesłane do opiniowania członkom Komitetu Społecznego.

Podczas spotkania Komitetu Społecznego sformułowano główne elementy celów strategicznych i uszeregowano je według rangi. Im wyższa ranga przypisana zbiorowi elementów celu, tym wyższy priorytet otrzymuje cel sformułowany na podstawie tegoż zbioru. Główne elementy celów strategicznych zostały uszeregowane według przyznanej przez Komitet Społeczny rangi.

Na podstawie sformułowanych elementów można wydzielić trzy główne obszary polityki rozwoju, którymi są: rozwój gospodarczy, rozwój społeczny oraz gospodarka komunalna wspomagająca rozwój społeczny i gospodarczy.

Uznano, że najwłaściwszą strategią dla gminy Sulechów będzie **STRATEGIA KONKURENCYJNA**. Realizując tę strategię, samorząd powinien skupiać się przede wszystkim na wykorzystaniu komunikacyjnego i geograficznego położenia, zarówno w celu podniesienia atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania, jak i podniesienia jej atrakcyjności inwestycyjnej.

Komitet Społeczny stwierdził, że priorytetem w rozwoju na najbliższe 10 lat będzie rozwój gospodarczy osiągnięty za pomocą pozyskiwania bezpośrednich inwestycji oraz aktywizacji gospodarczej gminy (poprzez uzbrajanie terenów, wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną czy drogową). Gmina również powinna zadbać o dobrą promocję, opracować ofertę inwestycyjną, wykorzystując walory jakie posiada, w szczególności związane z bliskością dużego ośrodka miejskiego – Zielonej Góry, do której łatwo dojechać, która też może zabezpieczać usługi wyższego rzędu.

Jednocześnie samorząd powinien maksymalnie wykorzystać bardzo dobre położenie geograficzne i komunikacyjne Sulechowa, ponieważ gmina bezpośrednio nie posiada wielu terenów inwestycyjnych. Dlatego bardzo istotne jest, żeby wykorzystać każdą z możliwości, by zwiększyć powierzchnię gospodarczą oraz poszukiwać innych mechanizmów wspierania działalności gospodarczej.

Do poniesienia atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania należy przede wszystkim wykorzystać położenie komunikacyjne i bliskość Zielonej Góry (dużego ośrodka miejskiego oferującego szerokie możliwości zatrudnienia, dostęp do usług wyższego rzędu). Istotne są także walory przyrodnicze gminy, posiadana baza kulturalna i sportowo-rekreacyjna stanowiące o atrakcyjności oferty czasu wolnego. Jej odpowiednie zróżnicowanie i dopasowanie do potrzeb mieszkańców pozytywnie wyróżnia gminę na tle okolicznych ośrodków. Samorząd powinien również zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców związane bezpośrednio z bezpieczeństwem publicznym i ochroną przed powodziąmi.

Jakkolwiek brzmi to nieco pejoratywnie, to gmina w pewnym zakresie powinna dążyć do pełnienia funkcji atrakcyjnej „sypialni” dużego miasta. Jednakże poprzez aktywizację gospodarczą samorząd powinien również tworzyć miejsca pracy dla swoich mieszkańców, aby czuli się oni związani z Sulechowem nie tylko poprzez fakt zamieszkania, ale także dzięki możliwościom uzyskiwania w gminie satysfakcjonującego dochodu. W związku z tym gmina powinna rozwijać dodatkowo funkcje usługowe w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb ludności. Dlatego ważne w rozwoju Sulechowa będą cele związane z rozwojem form opieki nad dziećmi w wieku 1–5 lat, rozwojem mieszkalnictwa i poprawą jakości kształcenia w gminie. Jednocześnie również poprawa sytuacji na rynku pracy może być realizowana poprzez wsparcie działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia ponadgimnazjalnego; choć gmina nie posiada w tym zakresie bezpośrednich kompetencji, powinna ściśle współpracować w tym zakresie z powiatem zielonogórskim.

Sulechów powinien wykorzystywać w rozwoju wszystkie korzyści, jakie daje współpraca z innymi samorządami, w tym m.in. samorządów w Lubuskim Trójmieście oraz – być może w przyszłości z gminami zrzeszonymi w aglomeracji zielonogórskiej.

Bardzo ważnym obszarem rozwoju (na tyle, że warto go podnieść do rangi celu strategicznego) są działania związane z wykorzystaniem rozwoju jednostki wojskowej. Gmina powinna maksymalnie wspierać działania wojska zmierzające do zlokalizowania w mieście dużej liczby stacjonujących żołnierzy. Będą oni nie tylko pracownikami jednostki wojskowej, ale także mieszkańcami Sulechowa i konsumentami na rynku lokalnym, dlatego ich potrzeby należy uwzględnić w strategii rozwoju gminy.

Układ celów według priorytetów zaprezentowano na schemacie poniżej. Poszczególnym celom zostaną przyporządkowane zadania strategiczne.

Tabela 7. Układ celów.

Rozwój gospodarczy	Rozwój społeczny	Gospodarka komunalna wspomagająca rozwój społeczny i gospodarczy
Przyciągnięcie na teren gminy inwestorów, rozwinięcie mechanizmów polityki progospodarczej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty inwestowania i prowadzenia działalności na terenie gminy.	Podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy, poprawa jakości i warunków kształcenia.	Kanalizacja gminy.
	Rozwój form opieki nad dziećmi w wieku 1–5.	
	Rozwój mieszkalnictwa, w tym socjalnego.	Rozwój gospodarki odpadami, maksymalizacja wykorzystania energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach.
		Budowa i finansowanie infrastruktury zabezpieczającej przed powodzią i innymi zdarzeniami kryzysowymi.
Rozwój współpracy na szczeblu samorządowym oraz wsparcie współpracy w sektorze gospodarczym.		Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych, infrastruktury nadodrzańskiej, promocję turystyczną oraz ochronę i wykorzystanie do celów turystycznych dziedzictwa kulturowego.
Budowa infrastruktury pod jednostkę wojskową, w tym rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz komunikacji.	Przygotowanie, wypromowanie i wdrożenie oferty kulturalnej i sportowej z wykorzystaniem obecnej bazy.	
	Rozwój monitoringu miejskiego w miejscach wrażliwych.	
	Poprawa infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych podczas spotkań warsztatowych.

5. Cele i zadania strategiczne

Każdemu z celów strategicznych przypisano zadanie strategiczne, które zawiera określony pakiet projektów, za pomocą których będzie dany cel strategiczny realizowany. Projekty te zaplanowano na etapie opracowania strategii rozwoju, jednak zgodnie systemem wdrażania strategii katalog projektów przypisanych do każdego z zadań strategicznych będzie mógł być rozwijany. Zgodnie z procedurami przedstawionymi w systemie wdrażania strategii każdy realizowany projekt będzie szczegółowo zaplanowany, a zatem ich katalog, jak i docelowy zakres każdego projektu, będzie w trakcie realizacji strategii podlegał weryfikacji i zatwierdzaniu na wszystkich poziomach zarządzania strategicznego. Nie będzie się natomiast zmieniał katalog zadań strategicznych. Opracowano je wraz z przedstawicielami magistratu oraz jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych. W opracowaniu pomysłów na zadania strategiczne brali udział również członkowie Komitetu Społecznego podczas warsztatów strategicznych. Zadaniom strategicznym przypisano określone cele operacyjne, a także spodziewane efekty mierzone wskaźnikami produktów i rezultatów. Wielkości tych wskaźników będą określane podczas planowania projektów zgodnie z systemem wdrażania strategii. Układ celów i zadań strategicznych przedstawiono poniżej. Dalej zaprezentowano pełny opis celów strategicznych, ich opis oraz kluczowe przesłanki ich zdefiniowania, a także przypisanych do nich zadań strategicznych.

Tabela 8. Cele i zadania strategiczne.

1	Cel strategiczny	Przyciągnięcie na teren gminy inwestorów, rozwinięcie mechanizmów polityki progospodarczej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty inwestowania i prowadzenia działalności na terenie gminy.
	Zadanie strategiczne	Gmina atrakcyjna dla inwestorów.
2	Cel strategiczny	Podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy, poprawa jakości i warunków kształcenia.
	Zadanie strategiczne	Wysoko wykwalifikowane kadry.
3	Cel strategiczny	Kanalizacja gminy.
	Zadanie strategiczne	Gmina skanalizowana.
4	Cel strategiczny	Rozwój form opieki nad dziećmi w wieku 1–5.
	Zadanie strategiczne	Dostęp do różnorodnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi.
5	Cel strategiczny	Rozwój mieszkalnictwa, w tym socjalnego.
	Zadanie strategiczne	Budownictwo mieszkaniowe.
6	Cel strategiczny	Rozwój gospodarki odpadami, maksymalizacja wykorzystania energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach.
	Zadanie strategiczne	Czysta gmina, efektywny system energetyczny, wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.
7	Cel strategiczny	Budowa i finansowanie infrastruktury zabezpieczającej przed powodzią i innymi zdarzeniami kryzysowymi.
	Zadanie strategiczne	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy Sulechów.
8	Cel strategiczny	Rozwój współpracy na szczeblu samorządowym oraz wsparcie współpracy w sektorze gospodarczym.
	Zadanie strategiczne	Rozwinięta współpraca na poziomie lokalnym.
9	Cel strategiczny	Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych, infrastruktury nadodrzańskiej, promocję turystyczną oraz ochronę i wykorzystanie do celów turystycznych dziedzictwa kulturowego.
	Zadanie strategiczne	Gmina atrakcyjna turystycznie.

10	Cel strategiczny	Budowa infrastruktury pod jednostkę wojskową, w tym rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz komunikacji.
	Zadanie strategiczne	Gmina Sulechów siedzibą jednostki wojskowej.
11	Cel strategiczny	Przygotowanie, wypromowanie i wdrożenie oferty kulturalnej oraz sportowej z wykorzystaniem obecnej bazy.
	Zadanie strategiczne	Kompleksowa oferta kulturalna i sportowa w gminie Sulechów.
12	Cel strategiczny	Rozwój monitoringu miejskiego w miejscach wrażliwych.
	Zadanie strategiczne	Bezpieczna gmina.
13	Cel strategiczny	Poprawa infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.
	Zadanie strategiczne	Gmina dostępna dla osób niepełnosprawnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgłoszonych projektów.

Widok na strefę przemysłową przy ul. Rozwojowej | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

1

Cel strategiczny: Przyciągnięcie na teren gminy inwestorów, rozwinięcie mechanizmów polityki progospodarczej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty inwestowania i prowadzenia działalności na terenie gminy

OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z udostępnieniem uzbrojonych terenów dla inwestorów. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na opracowaniu MPZP, uzbrojeniu terenów oraz ich promocji. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej oraz przyciągnięcia na teren gminy nowych inwestorów.

Plany miejscowe pozwolą na wykorzystanie głównie rolniczych terenów na wszelkiego rodzaju inwestycje. Ponieważ wszystkie tereny inwestycyjne gminy znajdują się poza obszarem zabudowanym, niezbędne jest opracowywanie MPZP. Plany miejscowe określają wprost przeznaczenie danego terenu, co znacznie ułatwia pozyskanie konkretnego inwestora. W razie potrzeb gmina Sulechów opracowuje nowe plany miejscowe lub wprowadza zmiany do już obowiązujących.

Gmina Sulechów przystępuje do budowy infrastruktury w chwili zainwestowania w teren inwestorów. Wykonywanie wszelkiego rodzaju infrastruktury wiąże się z ogromnymi kosztami. W przypadku powstania jakiegokolwiek zakładu pracy gmina przystąpi do realizacji przedmiotowego zadania, wiedząc o potrzebach inwestora. Takie rozwiązanie pozwala racjonalnie wykorzystywać środki gminne przeznaczone na takie inwestycje.

Korzystne połączenia drogowe, możliwość skorzystania z transportu kolejowego oraz duża ilość terenów objętych planami miejscowymi wpływają na atrakcyjność oferty. Promocja w mediach, na wszelkiego rodzaju targach oraz tworzenie broszur informacyjnych pozwoli na sprowadzenie potencjalnego inwestora. Promowanie terenów inwestycyjnych prowadzone jest w miarę posiadanych środków w budżecie.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Zaobserwowanym problemem jest niedostateczna liczba miejsc pracy w gminie. Większość mieszkańców szuka zatrudnienia poza gminą, dlatego należy pozyskiwać nowych inwestorów i tworzyć nowe miejsca pracy. Konieczne są działania aktywizujące bezrobotnych w związku z gwałtownym wzrostem bezrobocia w ostatnich latach oraz wysoką liczbą bezrobotnych bez prawa do zasiłku.

Zdaniem opinii publicznej

Zdecydowana większość mieszkańców gminy (92%) w ocenie ważonej twierdzi, że znalezienie lub zmiana pracy w gminie i najbliższej okolicy jest trudne. Oznacza to, że obywatele zaliczają tę sferę do słabych stron gminy. Co charakterystyczne osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej częściej niż inne grupy twierdziły, że pracę w gminie lub okolicy łatwo jest znaleźć. Jednak problem poczucia bezpieczeństwa na rynku pracy wśród mieszkańców Sulechowa istnieje i musi być konsekwentnie rozwiązywany.

Z prac Komitetu Społecznego

Za największą słabość gminy uczestnicy spotkań warsztatowych uznali niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców.

Obecnie gmina posiada bardzo mało gruntów, które mogłyby być wystawione na sprzedaż pod inwestycje, co ogranicza jej wpływ na politykę rozwoju przedsiębiorczości. Istniejące średnie i duże przedsiębiorstwa nie oferują dostatecznej liczby miejsc pracy, a poziom wynagrodzeń jest niski.

Należy optymalnie wykorzystać posiadany areał gruntów pod aktywizację gospodarczą.

1

**Zadanie strategiczne:
Gmina atrakcyjna dla inwestorów**

Cele operacyjne

- przyciągnięcie do gminy inwestorów polskich i zagranicznych;
- rozwój mechanizmów polityki progospodarczej;
- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy poprzez uzbrojenie terenów, promocję gospodarczą, ofertę inwestycyjną, budowę i modernizację infrastruktury technicznej pod rozwój gospodarczy;

- poprawa warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla rozwoju przedsiębiorstw.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) budowa infrastruktury, w tym drogowej, a także wod.-kan., energetycznej, gazowej;
- 3) promocja terenów przeznaczonych pod inwestycje;

Powyższe działania dotyczą największych i najbardziej atrakcyjnych oraz strategicznych terenów inwestycyjnych w gminie:

- ul. Rozwojowa,
- obręb Kręzoły (wylot na Poznań przy drodze nr 32),
- obręb Nowy Świat (tereny przy rondzie w kierunku oczyszczalni i wysypiska),
- obręb 3 miasta Sulechów, Brzeziny k. Sulechowa (wzdłuż drogi krajowej nr 3),
- obręb Mozów, Brzeziny k. Sulechowa (teren między drogami wojewódzkimi nr 277 i 278, krajowymi nr 3 i budowaną S3),
- obręb Cigacice (wyjazd z Cigacic w kierunku Sulechowa).

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określane podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba opracowanych MPZP [szt.];
- powierzchnia terenów przygotowanych do zainwestowania [m^2];
- liczba przeprowadzonych akcji promujących gminę [szt.];
- długość wybudowanej infrastruktury (drogowej, wod.-kan., energetycznej, gazowej) [km];

Rezultaty

- liczba nowych miejsc pracy [osoby];
- liczba nowych inwestorów polskich i zagranicznych [szt.];
- wzrost dochodów z podatków;

Partnerzy

Agencja Nieruchomości Rolnych ze względu na ilość terenów odpowiednich pod inwestycje, które również objęte są planami miejscowymi. Obecnie ANR posiada większość nieruchomości na terenach wymienionych powyżej.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

2

Cel strategiczny: Podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy, poprawa jakości i warunków kształcenia
OPIS

Sulechowska oświata dysponuje dobrze utrzymaną i zarządzaną bazą oświatową, która systematycznie jest poszerzana i ulepszana. Placówki oświatowe wymagają doinwestowania w wyposażenie szkolne, zajęcia pozalekcyjne, termomodernizację budynków szkół.

Niewątpliwie w celu zagwarantowania stabilnego rozwoju gminy niezbędne jest zapewnienie dopływu dobrze wykształconych kadr. Konieczne jest zatem utrzymanie i podwyższanie efektów edukacji na wszystkich szczeblach systemu oświatowego.

Gmina nie posiada kompetencji w zakresie rozwoju kształcenia ustawicznego, zawodowego, czy kształtowania kierunków szkolnictwa wyższego, jednak powinna być zorientowana na osiągnięcie zdefiniowanego celu strategicznego poprzez współpracę z innymi podmiotami i jednostkami samorządu terytorialnego.

Działania w tym zakresie będą dotyczyć wspólnego opracowywania systemów kształcenia, dostosowywania programów kształcenia w gminach ościennych. Możliwość przemieszczania się studentów jest obecnie dosyć duża i gmina powinna skupić się na tym, żeby wpływać na kierunki kształcenia, dostosowywać je do potrzeb rynku pracy.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

System edukacji szkolnej w gminie Sulechów w roku 2009 obejmował 4 szkoły dla dorosłych, do których uczęszczało prawie 200 dorosłych. 9% kształcących się ogółem to uczniowie zasadniczych szkół zawodowych (ze specjalnymi), 14% stanowili uczniowie techników. Z kolei wśród wszystkich kształcących się w Sulechowie tylko niespełna 5% uczęszczało do szkół dla dorosłych, z czego szkolnictwo policealne stanowiło zaledwie 7%.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mają możliwość wyboru innych kierunków kształcenia także w dwóch sąsiednich miastach z Lubuskiego Trójmiasta, czyli w Zielonej Górze i Nowej Soli.

Od 2003 r. spada popyt na usługi edukacyjne dla dorosłych, co wskazuje na zmniejszenie zainteresowania tą formą kształcenia i na jej niedostosowanie do warunków rynkowych. Widać to na przykładzie liceów ogólnokształcących dla dorosłych – ponad pięciokrotny spadek liczby uczniów od roku 2003 do 2009 oraz szkół policealnych dla dorosłych – spadek o 60% w okresie 2008–2009. Wzrost zainteresowania o 62% odnotowały natomiast licea ogólnokształcące uzupełniające dla dorosłych w okresie 2005–2009.

Konsekwencje działań i decyzji podejmowanych w oświacie są długoterminowe. Niezbędne jest odpowiednie inwestowanie w kapitał ludzki, aby zapewnić odpowiedni poziom kształcenia.

Najważniejszymi czynnikami zmian w szkolnictwie są trendy demograficzne i dostosowanie do rynku pracy. Dlatego ważne jest prowadzenie kampanii promującej kształcenie zawodowe oraz aktywizowanie w tym zakresie pracodawców.

Placówki oświatowe wymagają stałego doinwestowania i doposażenia w nowoczesne środki dydaktyczne oraz sprzęt – przede wszystkim informatyczny oraz do zajęć sportowych.

Zdaniem opinii publicznej

Poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjalnych oceniany jest przez mieszkańców stosunkowo dobrze. Sondaż wskazuje, że jest to mocna strona gminy.

Mieszkańcy gminy twierdzą także, że szkoły prowadzone przez gminę są w dobrym stanie i są dobrze wyposażone. Większość ważoną stanowi 63%.

	<p>Mieszkańcy gminy twierdzą, że w gminie lub w stosunkowo bliskiej okolicy absolwenci gimnazjów mogą znaleźć interesującą pod względem profilu nauczania szkołę zawodową lub średnią. Większość ważoną stanowi 68%. Najmniej są o tym przekonani ludzie młodzi, a najbardziej osoby z grupy najstarszej wiekowo.</p> <p>Oferta edukacyjna szkół pomaturalnych, policealnych lub wyższych w gminie lub stosunkowo bliskiej okolicy jest uważana za mocną stronę gminy przez większość (67%) ankietowanych. Najbardziej są niezadowoleni ludzie młodzi, w tej grupie jako jedynej przeważają sceptycy w odniesieniu do oferty badanych szkół.</p> <p>Z prac Komitetu Społecznego Baza oświatowa w gminie zdaniem uczestników spotkań warsztatowych jest dobrze rozwinięta. Realnym zagrożeniem w przypadku stagnacji sulechowskiego rynku pracy jest odpływ kadr oraz brak miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni.</p> <p>Zdaniem uczestników spotkań warsztatowych atutem gminy jest funkcjonowanie na jej terenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, która jest najmłodszą państwową uczelnią w województwie lubuskim, bo powstała w 1998 roku.</p>
--	--

2

Zadanie strategiczne: Wysoko wykwalifikowane kadry

Cele operacyjne

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy poprzez dostarczanie wysoko wykwalifikowanych pracowników;
- zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców poprzez kształcenie na kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy;
- poprawa jakości życia mieszkańców dzięki dostępności szerokiej oferty edukacyjnej;
- tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego;
- podnoszenie rangi szkolnictwa zawodowego;
- poprawa poziomu i jakości kształcenia w placówkach oświatowych na obszarze gminy;
- osiągnięcie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych absolwentów;
- stworzenie warunków rozwoju dla uczniów szczególnie uzdolnionych;
- tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli oraz systemu motywacji w celu uzyskania lepszych efektów pracy.

Planowane działania/projekty

- 1) doposażenie szkół prowadzonych przez gminę w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne odpowiadające stale zmieniającym się technologiom;
- 2) organizowanie zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na umiejętności wymagane w dobrych szkołach ponadgimnazjalnych;

- 3) prowadzenie zajęć przygotowawczych dzieci i młodzież do udziału w olimpiadach, konkursach wiedzy;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej, głównie o umiejętności do nauczania w oparciu o nowoczesne technologie informatyczne;
- 5) zgłaszanie i monitorowanie potrzeb z zakresu kształcenia ustawicznego, zawodowego, szkolnictwa wyższego;
- 6) przeprowadzanie analiz w zakresie kształcenia ustawicznego, zawodowego, szkolnictwa wyższego;
- 7) dostarczanie jednostkom samorządu terytorialnego i instytucjom prowadzącym określone jednostki kształcenia danych i informacji o potrzebach kształcenia mieszkańców gminy Sulechów;
- 8) prowadzenie doradztwa zawodowego oraz działań promujących i wspierających kształcenie dorosłych.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określane podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty [szt.];
- liczba zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na umiejętności wymagane w dobrych szkołach ponadgimnazjalnych [godziny];
- liczba zajęć dodatkowych przygotowujących dzieci i młodzież do udziału w olimpiadach, konkursach wiedzy [godziny];
- liczba doposażonych szkół [szt.];
- liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji z zakresu edukacji i oświaty [szt.].

Rezultaty

- liczba uczniów/studentów korzystających z efektów projektów [osoby];
- liczba uczniów uczestniczących w olimpiadach, konkursach wiedzy [osoby];
- liczba nauczycieli podnoszących kwalifikacje [osoby];
- osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia skorelowanej z wymogami sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych.

Partnerzy

- szkoły ponadgimnazjalne;
- szkoły gminne.

Oczyszczalnia ścieków | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

3

Cel strategiczny:
Kanalizacja gminy

OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z pełnym skanalizowaniem gminy. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na budowie sieci kanalizacji sanitarnej i innych koniecznych elementów infrastruktury. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą udostępnienia kanalizacji na wszystkich obszarach zabudowanych w gminie.

Na terenie gminy Sulechów została wybudowana i przekazana do użytkowania kanalizacja sanitarna w sześciu miejscowościach: Kruszyna, Obłotne, Krężoły, Buków, Kalsk i Brzezie k. Sulechowa. W 2010 r. rozpoczęła się realizacja sieci kanalizacji sanitarnej obejmującej 4 miejscowości: Cigacice, Górki Małe, Górzynkowo i Nowy Świat. Gmina Sulechów z gminą Czerwieńsk realizuje wspólne zadanie polegające na budowie kanalizacji sanitarnej dla 8 miejscowości: Nietkowice, Sycowice, Bedów, Bródki, Mozów, Kije, Brody i Pomorsko – aktualnie trwają prace projektowe. Po zakończeniu tego zadania ścieki z wymienionych miejscowości trafią do miejskiej oczyszczalni.

Dobrze wykonana i eksploatowana sieć kanalizacji deszczowej jest ważnym elementem infrastruktury miejskiej. Zwłaszcza w okresie wiosennych roztopów czy obfitych opadów atmosferycznych.

Kanalizacja deszczowa, odwodnienie dróg, odbiór i oczyszczanie ścieków deszczowych jest kosztowne, ale też konieczne. W przeciwnym wypadku woda z opadów atmosferycznych zniszczy całą miejską infrastrukturę, przede wszystkim nawierzchnie utwardzone, czyli drogi.

Różnice wysokościowe powodują zaleganie miejscowych wód opadowych. Proces erozji można w dużym stopniu ograniczyć poprzez jak najszybsze i jak najdokładniejsze usuwanie z powierzchni wód opadowych. Właściwe odwodnienie terenu zabezpiecza całą infrastrukturę miejską przed zalaniem i tym samym przed zniszczeniem.

Na terenach wiejskich brakuje kanalizacji, ulice są słabo oświetlone, brakuje chodników, a droga wojewódzka Sulechów–Krosno stanowi zagrożenie bezpieczeństwu i życiu ludzi.

KLUCZOWE PRZESŁANKI

Z diagnozy stanu

Gospodarka ściekowa w Sulechowie jest w dużym stopniu uporządkowana. Długość sieci kanalizacyjnej w 2009 r. wyniosła prawie 60 km, z kanalizacji korzystało ponad 67% mieszkańców gminy. Na obszarach wiejskich gminy brak jest zorganizowanej gospodarki ściekami. Brakuje sieci kanalizacyjnej na obszarach wiejskich, a 1/3 mieszkańców głównie obszarów wiejskich nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem uczestników spotkań warsztatowych brak rozdzielczego systemu kanalizacyjnego ma negatywny wpływ na środowisko i gospodarkę wodną regionu. Infrastruktura techniczna, w tym szczególnie kanalizacyjna, jest również bardzo ważnym elementem programu aktywizacji gospodarczej oraz rozwoju mieszkalnictwa.

3

Zadanie strategiczne:
Gmina skanalizowana**Cele operacyjne**

- pełna kanalizacja gminy;
- budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych gminy Sulechów;
- poprawa infrastruktury na obszarach wiejskich.

Planowane działania/projekty

- 1) budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Brody, Pomorsko, Mozów, Kije w gminie Sulechów oraz Bródki, Nietkowice, Sycowice i Będów w gminie Czerwieńsk (założono sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości ok. 81 km wraz z 11 przepompowniami ścieków);
- 2) sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami w Sulechowie – ul. Odrzańska, Przemysława II, Bolesława Krzywoustego, Leśna wraz rurociągiem tłocznym do oczyszczalni ścieków w Nowym Świecie, gmina Sulechów (założono sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości ok. 2,7 km wraz z 2 tłoczniami ścieków);
- 3) budowa przepustów pod ul. Wielkopolską i ul. Gdańską;
- 4) odwodnienie terenów zabudowanych pomiędzy ul. Wielkopolską a ul. Poznańską;
- 5) odbudowa i modernizacja sieci kanałów (rowów komunalnych) jako odbiorników wód deszczowych z sieci zakrytej;
- 6) budowa i odbudowa sieci kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych;
- 7) budowa i modernizacja sieci wod.-kan. na obszarach wiejskich.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km];
- długość wyremontowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km];
- liczba zainstalowanych urządzeń sieci kanalizacji sanitarnej [szt.];
- liczba wyremontowanych/wymienionych/zmodernizowanych urządzeń kanalizacji sanitarnej [szt.];
- długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej [km];
- długość wyremontowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej [km];
- liczba zainstalowanych urządzeń sieci kanalizacji deszczowej [szt.];
- liczba wyremontowanych/wymienionych/zmodernizowanych urządzeń kanalizacji deszczowej [szt.];
- liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej [szt.].

Rezultaty

- wzrost ilości ścieków sanitarnych odprowadzanych do oczyszczalni [m^3];
- liczba nowych przyłączy do kanalizacji sanitarnej [szt.];
- wzrost ilości wód opadowych odprowadzonych do kanalizacji deszczowej [m^3];
- liczba osób przyłączonych do wodociągu [osoby];
- liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych [osoby].

Partnerzy

- gmina Czerwieńsk.

Młodzi sportowcy na boisku typu „Orlik 2012” w Sulechowie
Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

4

**Cel strategiczny:
Rozwój form opieki nad dziećmi w wieku 1–5**

OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z szerokim dostępem do różnorodnych form opieki nad dziećmi. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na budowie nowego obiektu na potrzeby żłobka i przedszkola oraz wspieranie powstawiania tego typu placówek niepublicznych w gminie. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które są ukierunkowane na zapewnienie w gminie pełnej opieki nad dziećmi.

W gminie Sulechów według danych GUS w roku 2010 funkcjonowały 3 przedszkola prowadzone przez gminę Sulechów oraz 1 przedszkole specjalne prowadzone przez powiat zielonogórski oraz 7 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Łącznie wychowaniem przedszkolnym objętych było 784 dzieci. Wskaźnik wykorzystania miejsc w przedszkolach w roku 2010 utrzymywał się na poziomie 105%. Wskazuje to, że liczba miejsc dla dzieci w przedszkolach nie jest wystarczająca i świadczy o przepełnieniu tych jednostek.

Zadanie realizowane na terenie miasta Sulechowa polegać powinno na wybudowaniu nowego obiektu przedszkolno-żłobkowego pozwalającego zastąpić co najmniej jedno z istniejących przedszkoli „szkieletowych” oraz wspieranie inicjatyw zewnętrznych zmierzających do tworzenia placówek niepublicznych.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Jak wykazała analiza, miejsc w przedszkolach jest mniej niż dzieci uczęszczających, a popyt na miejsca w przedszkolach nadal pozostaje niezaspokojony. Sytuacja ta jednak będzie się zmieniać zarówno z powodu nadchodzącego niżu demograficznego, powstawania prywatnych placówek, jak i skrócenia okresu przedszkolnego.

Zdaniem opinii publicznej

Biorąc pod uwagę wyniki badań ankietowych, trudno powiedzieć, czy oferta rekreacyjna i opiekuńcza dla rodzin z małymi dziećmi jest oceniana jako mocna czy słaba strona gminy. Różnice pomiędzy poszczególnymi grupami są duże. Najbardziej zainteresowana sytuacją w tym zakresie grupa 30–39 wyraża negatywną opinię i jest to dla niej ważne kryterium oceny, czy warto tu mieszkać.

Z prac Komitetu Społecznego

Jeśli chodzi o opiekę przedszkolną to w opinii Komitetu Społecznego pomimo powstawania prywatnych przedszkoli (we wrześniu 2011 r. działalność rozpoczęły kolejne 2 niepubliczne przedszkola), ze względu na dodatni przyrost naturalny i rosnące zainteresowanie miejscami w przedszkolach i żłobkach ich liczba jest obecnie zbyt mała.

4

Zadanie strategiczne: Dostęp do różnorodnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi

Cele operacyjne

- zabezpieczenie w gminie opieki nad najmłodszymi dziećmi.

Planowane działania/projekty

- 1) budowa nowego budynku przedszkolnego z możliwością wykorzystywania części pomieszczeń na potrzeby żłobka;
- 2) wspieranie powstawania przedszkoli i placówek niepublicznych na terenie Sulechowa;
- 3) zdiagnozowanie zapotrzebowania miejsc przedszkolnych z uwzględnieniem ich lokalizacji, ustawiczna analiza potrzeb miejsc przedszkolnych w oparciu o demografię i pożądaną lokalizację.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określane podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba nowych placówek oświatowych [szt.];
- powierzchnia nowych placówek oświatowych [m²];
- liczba miejsc w nowych placówkach oświatowych [szt.];
- liczba placówek oświatowych, które otrzymały wsparcie [szt.]

Rezultaty

- liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych [osoby].

Mieszkania socjalne | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

5

**Cel strategiczny:
Rozwój mieszkalnictwa, w tym socjalnego**

OPIS	KLUCZOWE PRZESŁANKI
<p>W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z rozwojem budownictwa mieszkaniowego. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na budowie i/lub modernizacji mieszkań komunalnych i socjalnych. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą zapewnienia najbardziejym mieszkańcom miejsca zamieszkania.</p> <p>Na terenie gminy dominuje zabudowa jednorodzinna. W mieście wyraźnie można wyodrębnić obszary nowej zabudowy skoncentrowanej na osiedlach budownictwa wielorodzinnego i jednorodzinnego, które są zlokalizowane wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Większość zasobów mieszkaniowych w gminie należy do osób fizycznych i do spółdzielni. Według danych zawartych w <i>Informacji o stanie mienia komunalnego gminy Sulechów</i>, stan na 30.09.2009 r. zasoby komunalne stanowią 8,8%, czyli 776 mieszkań (w tym 161 lokali socjalnych). Zasobem mieszkaniowym gminy Sulechów zarządza Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym. Stan techniczny budynków, w których usytuowane są lokale stanowiące zasób mieszkaniowy gminy, jest niezadowolający, gdyż w większości są to budynki wybudowane przed 1945 r.</p> <p>Zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie potrzeb lokalowych mieszkańców.</p>	<p>Z diagnozy stanu Zasobem mieszkaniowym gminy Sulechów zarządza Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym. Stan techniczny budynków, w których usytuowane są lokale stanowiące zasób mieszkaniowy gminy jest niezadowolający, ponieważ prawie 1/3 zasobów mieszkaniowych gminy to mieszkania wybudowane przed 1945 r.</p> <p>Istotnym problemem jest bardzo mała powierzchnia użytkowa mieszkań. W gminie Sulechów powstają jedne z najmniejszych mieszkań w powiecie.</p> <p>Z prac Komitetu Społecznego W ostatnich latach dość prężnie rozwija się głównie jednorodzinne budownictwo mieszkaniowe. Natomiast budownictwo wielorodzinne jest słabą stroną gminy. Budowane budynki wielorodzinne w postaci bloków miejskich charakteryzujące się dużą skalą i płaskim dachem (w miejscowościach Buków, Brzezie, Kalsk, Kije, Górzycowo, Kłępsk, Kręzoły, Kruszyna, Łęgowo i Sulechów) w sposób rażący dysharmonizują z historyczną zabudową.</p>

5

**Zadanie strategiczne:
Budownictwo mieszkaniowe**

Cele operacyjne

- zwiększenie atrakcyjności gminy Sulechów jako miejsca do zamieszkania;
- poprawa warunków mieszkaniowych w gminie;
- zwiększenie dostępności mieszkań dla najuboższych;
- tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa odpowiadającego zróżnicowanym potrzebom mieszkańców gminy.

Planowane działania/projekty

- 1) remont i budowa budynków z mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi wraz z niezbędną infrastrukturą;
- 2) budowa nowych budynków z mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi;
- 3) współpraca z innymi podmiotami przy budowie budynków mieszkalnych;
- 4) pozyskiwanie terenów pod budownictwo wielorodzinne;
- 5) poprawa jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym;
- 6) budowa i modernizacja infrastruktury, w tym drogowej, wod.-kan., energetycznej, gazowej.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba nowych budynków mieszkalnych [szt.];
- powierzchnia nowych budynków mieszkalnych [m²];
- liczba wyremontowanych/zmodernizowanych budynków mieszkalnych [szt.];
- powierzchnia wyremontowanych/zmodernizowanych budynków mieszkalnych [m²];
- liczba oddanych do użytku nowych lokali mieszkalnych [szt.];
- powierzchnia oddanych do użytku nowych lokali mieszkalnych [m²];
- liczba wyremontowanych/zmodernizowanych lokali mieszkalnych [szt.];
- powierzchnia wyremontowanych/zmodernizowanych lokali mieszkalnych [m²];
- powierzchnia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową [m²];
- długość wybudowanej infrastruktury (drogowej, wod.-kan., energetycznej, gazowej) [km].

Rezultaty

- liczba osób użytkujących nowe budynki mieszkalne [osoby];
- liczba osób użytkujących wyremontowane/zmodernizowane budynki mieszkalne [osoby];
- liczba osób użytkujących nowe lokale mieszkalne [osoby];
- liczba osób użytkujących wyremontowane/zmodernizowane lokale mieszkalne [osoby];
- wzrost dochodów z tytułu opłat i podatków lokalnych [zł];
- krótszy czas oczekiwania na mieszkanie komunalne/socjalne.

Partnerzy

- spółdzielnie mieszkaniowe.

Składowisko odpadów | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

6

Cel strategiczny: Rozwój gospodarki odpadami, maksymalizacja wykorzystania energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach
OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z organizacją sprawnego systemu gospodarki odpadami. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na usunięciu wyrobów azbestowych i edukacji ekologicznej mieszkańców. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych dotyczących funkcjonowania w gminie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi, i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców.

W 2011 roku nastąpiła zmiana przepisów dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminach (Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Dziennik Ustaw nr 152 z dnia 25 lipca 2011 r., poz. 897). Głównym założeniem gospodarki odpadami na terenie gminy jest ograniczenie ilości ich powstawania.

Gmina przystąpiła do opracowania *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Sulechów na lata 2011–2032 oraz wdrożenia sposobu dofinansowania* osobom fizycznym do kosztów usuwania azbestu z terenu nieruchomości. Wyroby zawierające azbest występujące na terenie gminy Sulechów to głównie płyty faliste oraz płyty płaskie azbestowo-cementowe występujące w formie pokryć dachowych na budynkach mieszkalnych lub budynkach zabudowy gospodarczej.

Gmina Sulechów nie posiada własnego składowiska odpadów. Mieszkańcy mają niską świadomość ekologiczną, co przejawia się m.in. poprzez ciągłe funkcjonowanie nielegalnych wysypisk. Realizacja zadania przyniesie korzyści w sferze ochrony środowiska. Wpłynie również na poprawę warunków życia i zdrowia mieszkańców. Zostanie bowiem zlikwidowane potencjalne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z wprowadzeniem efektywnego systemu energetycznego i wykorzystania źródeł energii odnawialnej. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na opracowaniu założeń gospodarki energetycznej, możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zastosowania energooszczędnego oświetlenia.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

Na terenie gminy Sulechów gospodarka odpadami jest całkowicie uregulowana. Gmina Sulechów nie posiada własnego składowiska odpadów. Odpady komunalne z terenu gminy są gromadzone na składowisku odpadów zlokalizowanym w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków w Nowym Świecie (z wyłączeniem odpadów objętych).

Na terenie gminy funkcjonują nielegalne wysypiska, które są częściowo usuwane np. przez prace interwencyjne. Od kilku lat prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych, oznakowane kontenery ustawione są w miejscach publicznych.

Gmina Sulechów bierze udział w realizacji projektu pt. *Rozbudowa i modernizacja systemu gospodarki odpadami dla rejonu Zielonej Góry*.

Obecnie miasto i gmina zasilane są napięciem 110 kV z Głównego Punktu Zasilania 110/15 kV zlokalizowanego przy ul. Nadodrzańskiej. Z rozdzielni GPZ wyprowadzone są napowietrzne i kablowe linie zasilające stacje transformatorowe na terenie miasta. Stan techniczny tych sieci jest dobry i zaspakaja zapotrzebowanie odbiorców na energię elektryczną. GPZ posiada niewielką rezerwę mocy pozwalającą na zasilanie nowych odbiorców. Poszczególne wsie na terenie gminy połączone są napowietrznymi liniami, które zasilają stacje transformatorowe typu wieżowego i słupowego. W zachodniej części gminy przebiega linia wysokiego napięcia relacji GPZ Leśniów Wielki – GPZ Świebodzin niepowiązana z siecią elektroenergetyczną gminy Sulechów.

Z prac Komitetu Społecznego

Gmina Sulechów nie posiada własnego składowiska odpadów. Mieszkańcy mają niską świadomość ekologiczną, co przejawia się m.in. poprzez ciągłe funkcjonowanie nielegalnych wysypisk.

Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą rozwoju energetyki, dywersyfikacji źródeł energii i stosowania rozwiązań energooszczędnych.

W chwili obecnej brak jest opracowanego programu energetycznego dla gminy. Według danych GUS w 2009 r. w gospodarstwach domowych gminy Sulechów ponad 6 tys. odbiorców korzystało z energii elektrycznej. Zużyli oni łącznie 11124 MWh energii, czyli o ponad 10% więcej niż w 2003 r. W ciągu roku każdy odbiorca zużył przeciętnie 1818 kWh, czyli o 4% więcej w porównaniu do 2003 r. Przeciętne zużycie na 1 odbiorcę w gminie było o 1/5 niższe niż w powiecie. W przeliczeniu na 1 osobę statystyczny mieszkaniec gminy Sulechów w 2009 r. zużył 631 kWh, czyli 16% mniej niż przeciętny Lubuszanin.

W niewielkim zakresie wykorzystywane są źródła energii odnawialnej w postaci biogazowni. W ramach oświetlenia drogowego na terenach wiejskich w dalszym ciągu funkcjonują źródła światła o dużym poborze energii. Brak jest oświetlenia na terenach nowo powstałych osiedli mieszkaniowych.

W ramach realizacji zadania planowane jest określenie kierunków rozwoju energetyki na terenie gminy ze wskazaniem na alternatywne źródła energii. Będą tworzone warunki rozwoju dla wykorzystania energii odnawialnej oraz warunki dla zmniejszania zużycia energii, zmniejszania emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Realizacja zadania przyczyni się do powstania partnerstwa publicznego przy planowaniu nowych inwestycji związanych z planowaniem i realizacją inwestycji z wykorzystaniem energii odnawialnej. Konieczna jest szeroko pojęta edukacja w zakresie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

W połowie 2011 r. odbyło się uroczyste otwarcie Centrum Energetyki Odnawialnej przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie. Centrum ma służyć nie tylko naukowcom w celu opracowywania nowych technologii energetycznych, ale będzie również wsparciem dla firm związanych z tą branżą. Dzięki wykorzystaniu potencjału nauki będzie możliwe stworzenie gospodarki opartej na wiedzy. Wyposażenie obiektu umożliwi bowiem prowadzenie wielu badań z zakresu pozyskiwania energii odnawialnej z różnych źródeł.

6

Zadanie strategiczne: Czysta gmina, efektywny system energetyczny, wykorzystanie źródeł energii odnawialnej

Cele operacyjne

- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- zapewnienie funkcjonowania zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- rozwiązanie problemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi;
- ekologiczne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska i odpadami;
- tworzenie warunków dla utrzymania czystości i porządku w gminie;
- dywersyfikacja źródeł energii;
- rozwój energetyki na obszarze gminy;
- kompletne oświetlenie drogowe gminy;
- stosowanie w gminie odnawialnych źródeł energii.

Planowane działania/projekty

- 1) wdrożenie do realizacji krajowego *Programu usuwania azbestu*;
- 2) edukacja ekologiczna w zakresie minimalizacji ilości odpadów w gospodarstwach domowych;
- 3) opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- 4) budowa nowych odcinków oświetlenia drogowego oraz modernizacja istniejącego oświetlenia. Oświetlenie terenów nowo powstałych osiedli mieszkaniowych na terenach wiejskich. Wymiana starych typów opraw oświetleniowych na oprawy energooszczędne;
- 5) zastosowanie energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach; realizacja projektów z wykorzystaniem energii odnawialnej – pompy ciepłe, kolektory słoneczne;
- 6) ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez zastosowanie alternatywnych źródeł energii.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określane podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami [szt.];
- liczba budynków, z których usunięto azbest [szt.];
- ilość odpadów zawierających azbest [m^2];
- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych [szt.];
- liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej [szt.];
- liczba elementów nowego/zmodernizowanego oświetlenia drogowego [szt.];
- liczba projektów z zakresu energii odnawialnej [szt.].

Rezultaty

- liczba gospodarstw domowych, z których usunięto wyroby azbestowe [szt.];
- liczba osób korzystających z efektów projektów [osoby];
- liczba osób objętych kampaniami społecznymi [osoby];
- wzrost ilości odpadów poddanych segregacji [m^3];
- liczba nowych odbiorców energii elektrycznej [osoby];
- liczba nowych odbiorców energii odnawialnej [osoby].

Rzeka Odra | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

7

Cel strategiczny: Budowa i finansowanie infrastruktury zabezpieczającej przed powodziami i innymi zdarzeniami kryzysowymi
OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z zabezpieczeniem gminy przed powodziami. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na odbudowie lub modernizacji kanałów i innych elementów infrastruktury chroniących przed powodzią. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które są ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa powodziowego poprzez budowę infrastruktury zabezpieczającej przed powodzią.

Przepływający przez wsie Kłępsk i Łęgowo Kanał D jest jednym z większych cieków w gminie Sulechów. Kanał jest w złym stanie technicznym, nie jest oczyszczany, zarasta roślinnością.

Sulechówka, ciek o znaczeniu lokalnym to prawobrzeżny dopływ Odry. Rzeka Sulechówka stanowi odbiornik ścieków oczyszczonych pochodzących z oczyszczalni znajdującej się w Sulechowie. Ścieki oczyszczone doprowadzane są do rzeki za pośrednictwem rowu melioracyjnego. Obecnie w czasie zwiększonych opadów atmosferycznych poziom rzeki znacznie się podnosi; zdarzały się wylania na ulice. Konieczna jest odbudowa rzeki i odwodnienie terenów w jej zlewni.

Zasoby wodne województwa lubuskiego są niewystarczające w stosunku do potrzeb gospodarczych (napełnienia stawów hodowlanych ryb) i rolniczych (nawodnienia użytków rolnych). W związku z tym można mówić o deficycie wody w regionie.

Województwo lubuskie znajduje się w strefie o najpilniejszych potrzebach rozwoju małej retencji wynikających z niekorzystnych warunków klimatycznych oraz dużych potrzeb poprawy stosunków wodnych na obszarach rolniczych.

Utrzymanie w należyтым stanie technicznym i prawidłowa eksploatacja urządzeń służących retencji wodnej, zbiornikowej i korytowej oraz zachowanie siedlisk hydrogeniczných są podstawowym warunkiem działań zapobiegających niekorzystnym zmianom bilansu wodnego dorzeczy, a tym samym niekorzystnym zmianom środowiska (źródło: *Program małej retencji wodnej w województwie lubuskim*).

Stan wałów przeciwpowodziowych jest zły. Wały są podziurawione przez mieszkające w nich bobry. Trawa na zboczach wałów nie jest regularnie wykaszana,

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

W zakresie bezpieczeństwa publicznego ważną kwestią są zagrożenia spowodowane powodzią. Ostatnie powodzie wykazały konieczność doinwestowania służb w specjalistyczny sprzęt transportowy i logistyczny, w tym m.in. Straży Miejskiej angażującej się w ratownictwo.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem uczestników spotkań warsztatowych infrastruktura melioracyjna w gminie jest w złym stanie, a obecny system odwadniający nie radzi sobie z dużą ilością wody pośniegowej. W Pomorsku wały przeciwpowodziowe są zaniedbane. Kłępski spowodowane powodzią przynoszą wymierne straty w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach. Tereny zalewowe są wyłączone z aktywizacji, a ich funkcjonowanie osłabia wizerunek gospodarczy gminy.

przez co ciężko wykryć źródła ewentualnych przesiąk (i np. zatkać je workami); korzenie rosnących krzaków rozsadzają wały. W 2010 r. w powiecie zielonogórskim powodzią było zagrożonych sześć gmin, w tym Sulechów.

Obecnie gmina Sulechów posiada 8 syren alarmowych rozmieszczonych na terenie Sulechowa. Są to mechaniczne syreny rotacyjne, które nie odpowiadają już współczesnym wymaganiom i cechują się licznymi niedociągnięciami i częstymi awariami. Zależne są od zasilania elektrycznego, a kierunek rozchodzenia się dźwięku i głośność nie zawsze są optymalne. Dlatego też stopniowo powinno się je eliminować poprzez instalację nowoczesnych syren elektronicznych sterowanych drogą radiową, które przeznaczone są do wczesnego alarmowania i ostrzegania ludności w przypadku powstania jakichkolwiek zagrożeń (np. powódzie, pożary, wycieki substancji trujących, atak terrorystyczny i inne katastrofy przyrodnicze czy ekologiczne). Najważniejsze w tym systemie są: możliwość ogłoszenia alarmu przy braku napięcia w sieci energetycznej i przekazywanie komunikatów słownych. Dlatego też planuje się wprowadzenie etapowej modernizacji starego systemu, zaczynając od montażu syren w najbardziej zagrożonych powodzią miejscowościach, które leżą nad rzeką Odrą (Brody, Pomorsko, Cigacice i Górzynkowo), a następnie przeprowadzić wymianę syren mechanicznych na elektroniczne na terenie Sulechowa.

7

Zadanie strategiczne: Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Gminy Sulechów

Cele operacyjne

- odbudowa i/lub modernizacja rzek i kanałów na terenie gminy Sulechów;
- odbudowa urządzeń melioracji szczegółowych na terenach użytkowanych rolniczo w gminie Sulechów;
- budowa, odbudowa lub modernizacja zbiorników wodnych na terenie gminy Sulechów;
- modernizacja wałów odrzańskich w Brodach, Pomorsku i Leśnej Górze;
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego.

Planowane działania/projekty

- 1) modernizacja i odbudowa rzeki Sulechówki;
- 2) odbudowa kanału D (poza miejscowością Klępsk);
- 3) odbudowa kanału H;
- 4) odbudowa Strugi Łochowskiej;
- 5) odbudowa lub modernizacja budowli komunikacyjnych na drogach gminnych;
- 6) odbudowa sieci rowów i odpływów drenarskich wraz z budowlami na tej sieci;
- 7) budowa zbiornika wodnego-retencyjnego w Kruszynie;
- 8) odbudowa zbiorników wodnych i retencyjnych na terenie gminy Sulechów;
- 9) modernizacja wałów, w tym zabezpieczenie przed bobrami;
- 10) drogi dojazdowe do wałów i drogi przywałowe;
- 11) odbudowa Kanału Pomorskiego wraz z modernizacją przepompowni odwadniającej;
- 12) instalacja dwóch syren elektronicznych w miejscowości Brody i Pomorsko;
- 13) instalacja dwóch syren elektronicznych w miejscowości Cigacice i Górzynkowo;

14) wymiana czterech syren mechanicznych na elektroniczne na terenie Sulechowa.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń [szt.];
- długość odbudowanych/zmodernizowanych rzek i kanałów [km];
- liczba nowych instalacji, urządzeń ostrzegawczych przed zagrożeniami [szt.];
- powierzchnia wybudowanych/odbudowanych zbiorników [km²].

Rezultaty

- liczba osób zabezpieczonych przed powodzią [osoby];
- obniżenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych [m].

Partnerzy

- Marszałek Województwa Lubuskiego.

Pracownicy samorządowi w trakcie szkolenia | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

8

**Cel strategiczny: Rozwój współpracy na szczeblu samorządowym
oraz wsparcie współpracy w sektorze gospodarczym**
OPIS

Gmina Sulechów nie jest dużą jednostką samorządu terytorialnego i samodzielnie nie posiada dużego potencjału rozwoju. Jednak korzystne położenie geograficzne, bliskie sąsiedztwo Zielonej Góry oraz innych prężnie działających samorządów pozwalają realizować projekty i rozwijać usługi, których nie udało by się gminie zrealizować samodzielnie. Dotyczy to m.in.: rozwoju turystycznego, komunikacji, uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego pod aktywizację gospodarczą, budownictwa mieszkaniowego. Gmina Sulechów może oferować posiadane mocne strony, jak: korzystne położenie komunikacyjne i geograficzne, współpracę z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, cenne tereny przyrodnicze pod aktywizację turystyczną. Współpraca z gminami ościennymi jest dla Sulechowa wręcz niezbędna w rozwoju produktu turystycznego w oparciu o rzekę Odrę.

Działania, które będzie podejmować gmina w ramach realizacji zdefiniowanego zadania strategicznego to: przystępowanie do związków międzygminnych w celu realizacji wspólnych projektów, aktywna współpraca w ramach Lubuskiego Trójmiasta i Aglomeracji Zielonogórskiej z gminami wchodzącymi w skład tych stowarzyszeń, udział we wspólnej promocji terenów inwestycyjnych i tej części regionu jako atrakcyjnej lokalizacji dla przedsiębiorstw i do zamieszkania.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

Współpraca pomiędzy samorządami może odbywać się w oparciu o stowarzyszenie trzech gmin: Nowa Sól, Zielona Góra, Sulechów, czyli Lubuskie Trójmiasto. Stowarzyszenie powstało w celu wzmocnienia potencjału gospodarczego i inwestycyjnego regionu. Dążenia Lubuskiego Trójmiasta dotyczą m.in.:

- wspierania idei samorządowych oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi,
- współpracy w zakresie gospodarki i zarządzania.

Zdaniem opinii publicznej

Lubuskie Trójmiasto nie jest dobrze rozpoznawalne. Im niższe wykształcenie mieszkańców gminy, tym rozpoznawalność Lubuskiego Trójmiasta jest gorsza. Najmniej doinformowaną w badanym zakresie grupą są osoby najstarsze.

Z prac Komitetu Społecznego

Przedstawiciele Komitetu Społecznego wskazali, że szansą dla rozwoju gminy jest wzrost roli Lubuskiego Trójmiasta. Współpraca gmin powinna rozwijać się na wielu polach. Sulechów z pewnością może na tej współpracy skorzystać.

8

Zadanie strategiczne: Rozwinięta współpraca na poziomie lokalnym

Cele operacyjne

- wzmocnienie znaczenia gminy Sulechów w regionie;
- tworzenie sieci współpracy na rzecz rozwoju regionu;
- wspólna promocja marketingowa.

Planowane działania/projekty

- 1) przystępowanie do związków międzygminnych;
- 2) aktywna współpraca w ramach Lubuskiego Trójmiasta i Aglomeracji Zielonogórskiej;
- 3) stworzenie wspólnej oferty turystycznej, gospodarczej oraz promocji terenów inwestycyjnych.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba projektów realizowanych we współpracy z JST LT i/lub AZ [szt.];
- liczba przeprowadzonych działań promocyjnych [szt.].

Rezultaty

- liczba utworzonych miejsc pracy [osoby].

Partnerzy

- gminy z województwa lubuskiego.

Dawny zbór kalwiński i zamek w Sulechowie | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

9

Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych, infrastruktury nadodrzańskiej, promocję turystyczną oraz ochronę i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego do celów turystycznych

OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z uatrakcyjnieniem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na promocji turystyki rekreacyjnej, organizacji imprez rekreacyjno-sportowych, budowy i modernizacji obiektów rekreacyjno-sportowych. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą rozwoju turystyki i rekreacji w gminie.

Sulechowska baza sportowo-rekreacyjna obejmuje kilkanaście obiektów, w tym nowy kryty basen. Lokalne zasoby zabezpieczają potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji. Sulechów ze względu na położenie w dolinie Odry jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. W gminie wyznaczono 7 szlaków pieszych i rowerowych. Lasy porastające gminę, bogate w unikatową przyrodę, przyciągają grzybiarzy, rowerzystów i zwolenników wycieczek pieszych. Wędkarze mają do dyspozycji stawy położone niedaleko Brzezia k. Pomorska oraz rzekę Odrę. Dodatkowymi atrakcjami gminy są liczne zabytki, parki dworskie oraz pomniki przyrody.

W latach 2007–2010 ze środków unijnych została wykonana pełna renowacja, adaptacja i przebudowa na cele kulturalne i społeczne zabytkowego obiektu zamkowego będącego własnością Miasta i Gminy Sulechów. Po renowacji pomieszczenia zamku przeznaczone zostały na: klub dyskusyjny, izbę pamięci, salę bilardową, klub taneczny, pracownię internetową, pracownię plastyczną. Izba Regionalna/ Izba Pamięci oraz Punkt Informacji Turystycznej obejmują pomieszczenia na parterze południowego skrzydła zamku oraz wieży. Zbiory w Izbie Pamięci systematycznie się powiększają. Izba Pamięci od początku działalności apeluje o przekazywanie pamiątek związanych z historią regionu i jego mieszkańców. Dzięki temu z historią regionu mogą się zapoznać zarówno turyści, jak i mieszkańcy.

Istotnym aspektem decydującym o jakości życia na obszarach wiejskich jest stworzenie podstawowej bazy sportowej. Obecnie zaplecze sportowe nie zaspokaja potrzeb mieszkańców.

Salę wiejskie w dużym stopniu determinują atrakcyjność wsi, wzbogacają życie kulturalne, jak i integrują społeczność lokalną. W świetlicach wiejskich mogą

KLUCZOWE PRZESŁANKI

Z diagnozy stanu

W ramach rozwoju turystyki aktywnej należy wzbogacać ofertę turystyczną wykorzystującą port turystyczny żeglugi rzecznej w Cigacicach.

Organizowane w mieście imprezy sportowo-rekreacyjne nastawione są na propagowanie aktywnego wypoczynku, kultury fizycznej rozumianej jako poprawa kondycji oraz wzmoczenie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Zbyt mała oferta, jak w większości miast polskich, skierowana jest do osób dorosłych, także starszych.

Sulechów ze względu na położenie w dolinie Odry jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. W niedalekiej odległości od miasta znajduje się duży port śródlądowy na rzece Odrze w Cigacicach. Daje on spore możliwości uprawiania sportów wodnych.

Ze względu na położenie niedaleko granicy niemieckiej pobytem w regionie zainteresowani są Niemcy przyjeżdżający tu chętnie na weekendy, korzystający z agroturystyki, ale też odwiedzający miasta.

Zdaniem opinii publicznej

Mieszkańcy gminy twierdzą, że w gminie nie ma wielu miejsc, w których mogą wypocząć. Twierdzi tak 57% (ocena ważona). Oferta miejsc do wypoczynku gminy jest uważana za słabą stronę gminy i w tym zakresie należy poprawiać stan.

Z prac Komitetu Społecznego

Uczestnicy spotkań warsztatowych wysunęli stwierdzenie, że Sulechów jest terenem wyróżniającym się przyrodniczo przede wszystkim ze względu na dolinę Odry, jednak nie posiada charakterystycznych obiektów promujących gminę. Istniejące zespoły pałacowe i folwarczne są w różnym stanie technicznym. Organizowane w gminie imprezy cykliczne mają charakter lokalny i nie przyciągają wielu turystów.

Duży potencjał posiada rekreacyjna infrastruktura nadodrzańska, w tym przystań turystyczna na Odrze w Cigacicach. Sulechów ze względu na położenie w dolinie Odry jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. Jednak jak wskazali uczestnicy spotkań warsztatowych niewielka liczba miejsc noclegowych i brak informacji turystycznej znacznie utrudniają rozwój turystyki w gminie. Baza noclegowa Sulechowa obejmuje 3 obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodar-

odbywać się spotkania mieszkańców, dożynki wiejskie i gminne oraz inne imprezy. Sale wiejskie w gminie Sulechów wymagają remontu i modernizacji.

Zadanie ma na celu podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy Sulechów, pobudzenie ruchu turystycznego na terenie gminy.

stwa agroturystyczne. Brakuje dobrych hoteli i restauracji. W gminie istnieją wyznaczone szlaki turystyki pieszej i rowerowej, ale brakuje rozwiązań dla rowerzystów, wyznaczonych miejsc postojowych, małej architektury turystycznej. Zdaniem Komitetu Społecznego obszary wiejskie cechuje niska estetyka. Nowa zabudowa mieszkalna jednorodzinna na wsiach to przeniesienie wzorca miejskiego w postaci zabudowań w kształcie pudełka o płaskim dachu pozbawionym indywidualnych cech.

Walorem Sulechowa są tradycje winiarskie. Na przełomie XVIII i XIX wieku Sulechów był winiarską potęgą. Z powodu klęsk żywiołowych, niszczących wojen i coraz słabszej ochrony rynku następowało kurczenie się sulechowskich winnic. Od kilku lat odtwarzane są plantacje winnej latorośli w okolicach Górzycowa, na stoku Obrzycy, w oparciu o które może być rozwijana turystyka.

Ogromnym atutem Sulechowa jest położenie w dolinie Odry. Rzeka może być wykorzystywana zarówno pod względem turystycznym i rekreacyjnym, jak również pod względem komunikacyjnym. Rozwój turystyki nadodrzańskiej stanowi potencjalną szansę wzrostu aktywności mieszkańców obszarów wiejskich, np. w zakresie obsługi turystów.

9

Zadanie strategiczne: Gmina atrakcyjna turystycznie

Cele operacyjne

- rozwój i popularyzacja turystyki pieszej i rowerowej na terenie gminy, powiatu, województwa;
- wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych;
- poprawa infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich;
- rozwój sportu i rekreacji, oferty wypoczynkowej wśród mieszkańców gminy Sulechów, powiatu i województwa;
- poprawa oferty kulturalnej dla młodych mieszkańców gminy;
- lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i rozwijanie infrastruktury służącej uprawianiu turystyki wodnej.

Planowane działania/projekty

- 1) budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Sulechów na bazie wcześniej wytyczonych szlaków pieszo-rowerowych;
- 2) doposażenie i promocja Izby Pamięci w sulechowskim zamku (a tym samym miasta i gminy Sulechów) w gabloty, eksponaty (makiety, plansze ekspozycyjne itp.), wydawnictwa pokonferencyjne z udziałem stowarzyszeń, muzeów, uczelni wyższych;
- 3) promocja turystyki rekreacyjnej z wykorzystaniem lokalnych zasobów – kryty basen, boiska sportowe, siłownie, sale sportowe, przystań turystyczna na Odrze, pomniki przyrody, obszary leśne;
- 4) promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego, np. konferencja *Sulechów na przestrzeni wieków w zapiskach kronikarskich* lub druga konferencja *Bitwa pod Kijami w 1759 r. Przebieg i znaczenie*;
- 5) organizacja imprez rekreacyjno-sportowych, zawodów sportowych, promocja w mediach, publikacja turystycznych przewodników, publikacja map turystycznych, w oparciu m.in. o środki zewnętrzne;
- 6) tłumaczenia i wydawnictwo sulechowskich kronik, popularyzacja historii w publikacjach książkowych w oparciu o środki zewnętrzne; organizacja konferencji popularnonaukowych i tematycznych;

- 7) budowa lub modernizacja boisk i placów zabaw na obszarach wiejskich;
- 8) remonty i modernizacje sal wiejskich wraz z infrastrukturą;
- 9) budowa i modernizacja infrastruktury, w tym drogowej, wod.-kan., energetycznej, gazowej;
- 10) tworzenie kąpielisk nad rzeką Odrą.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

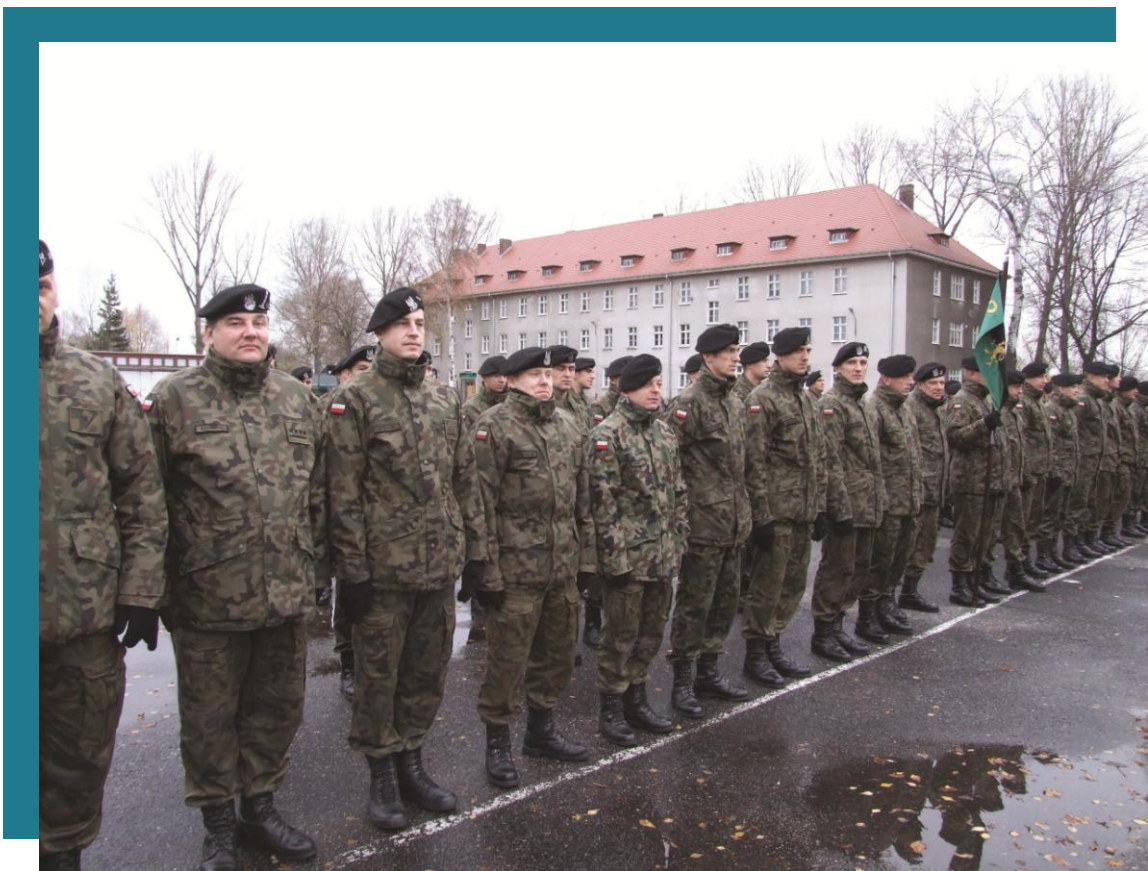
- liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność gminy z zakresu kultury [szt.];
- liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kultury [szt.];
- długość utworzonych/odnowionych ścieżek rowerowych [km];
- liczba zorganizowanych kulturalnych imprez masowych [szt.];
- liczba zorganizowanych imprez masowych rekreacyjno-sportowych [szt.];
- liczba przeprowadzonych akcji promujących gminę [szt.];
- liczba nowych publikacji z zakresu kultury [szt.];
- liczba nowych boisk/placów rekreacji ruchowej [szt.];
- powierzchnia nowych boisk/placów rekreacji ruchowej [m²];
- długość wybudowanej infrastruktury (drogowej, wod.-kan., energetycznej, gazowej) [km];
- liczba utworzonych kąpielisk [szt.].

Rezultaty

- liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury [osoby];
- liczba utworzonych miejsc pracy [osoby];
- liczba uczestników zorganizowanych kulturalnych imprez masowych [osoby];
- liczba uczestników zorganizowanych/wspartych imprez masowych rekreacyjno-sportowych [osoby];
- liczba turystów odwiedzających gminę [osoby];
- liczba osób korzystających z utworzonych kąpielisk [osoby].

Partnerzy

- uczelnie wyższe;
- stowarzyszenia;
- muzea;
- ośrodki sportu i rekreacji;
- oddziały PTTK;
- jednostki samorządowe.

Żołnierze 5 Lubuskiego Pułku Artylerii w Sulechowie | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

10

Cel strategiczny: Budowa infrastruktury pod jednostkę wojskową, w tym rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz komunikacji

OPIS

Jednostka wojskowa w Sulechowie odgrywa istotną rolę w rozwoju gminy. Dalsza rozbudowa jednostki i napływ na teren gminy żołnierzy i pracowników wojska to szansa, którą należy wykorzystać. Pracownicy jednostki wojskowej i ich rodziny to konsumenci lokalnych sklepów, klienci świadczonych w Sulechowie usług zarówno publicznych, jak i komercyjnych. Gmina w ramach realizacji celu strategicznego będzie przygotowywać warunki do łatwej i szybkiej lokalizacji w mieście bloków mieszkalnych. Należy również przewidzieć konieczność zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach i szkołach.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Funkcjonująca w Sulechowie jednostka wojskowa w związku z rozwojem i zwiększeniem kadry może mieć plany inwestycyjne, głównie dotyczące budowy bloków wojskowych.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego atutem gminy jest funkcjonująca jednostka wojskowa nr 4408 5 Lubuski Pułk Artylerii w Sulechowie.

Uczestnicy spotkania warsztatowego także jako znaczącą szansę rozwoju wskazali dalszy rozwój jednostki wojskowej. Rozwój jednostki, budowa bloków wojskowych, zwiększenie kadry, która może napłynąć do Sulechowa wraz z rodzinami może korzystnie wpłynąć na rozwój gospodarczy Sulechowa.

10

**Zadanie strategiczne:
Gmina Sulechów siedzibą jednostki wojskowej**

Cele operacyjne

- wzmocnienie pozycji Sulechowa w regionie.

Planowane działania/projekty

- 1) przygotowanie opracowań studialnych i planistycznych związanych z budową i rozbudową jednostki wojskowej;
- 2) rozwój budownictwa mieszkaniowego dla żołnierzy stacjonujących w Sulechowie;
- 3) budowa dróg i infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania nowo zabudowanych terenów mieszkaniowych jednostki wojskowej;
- 4) budowa niezbędnej infrastruktury społecznej zabezpieczającej potrzeby rodzin żołnierzy stacjonujących w Sulechowie.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonywanych dla jednostki wojskowej [szt.];
- powierzchnia terenów przygotowanych pod rozwój budownictwa mieszkaniowego [m²];
- długość infrastruktury sieciowej wybudowanej na potrzeby jednostki wojskowej [km];
- powierzchnia wybudowanej na potrzeby jednostki wojskowej infrastruktury społecznej [m²].

Rezultaty

- liczba stacjonujących w Sulechowie żołnierzy [osoby].

Partnerzy

- jednostka wojskowa.

Widok basenu krytego oraz stadionu miejskiego w Sulechowie
Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

11

Cel strategiczny: Przygotowanie, wypromowanie i wdrożenie oferty kulturalnej i sportowej z wykorzystaniem obecnej bazy
OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z zapewnieniem kompleksowej oferty kulturalnej i sportowej w gminie Sulechów. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na organizacji imprez sportowych i kulturalnych, budowie i/lub modernizacji obiektów sportowych i kulturalnych. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które są ukierunkowane na propagowanie sportu i upowszechnianie kultury wśród mieszkańców oraz gości odwiedzających gminę Sulechów.

Poza budową basenu miejskiego wraz z przebudową stadionu w gminie powstały sale sportowe przy Zespole Szkół w Sulechowie, Szkole Podstawowej nr 1 w Sulechowie, Szkole Podstawowej w Kijach, dwa kompleksy boisk sportowych zrealizowanych w ramach programu Moje Boisko – Orlik 2012. Pierwszy Orlik powstał przy Gimnazjum w Pomorsku, a drugi (z udziałem finansowym powiatu zielonogórskiego) przy ulicy Żeromskiego w Sulechowie. Przebudowano także przyszkolne obiekty sportowe przy Zespole Szkół w Sulechowie. Gminna baza sportowa może być wykorzystywana do organizacji zawodów i imprez sportowych.

Od 1988 roku Uczniowski Klub Sportowy Trójka na początku czerwca organizuje Ogólnopolski Bieg Uliczny im. Janusza Kusocińskiego. Celem imprezy jest rozpowszechnianie sportu i rekreacji wśród społeczeństwa Sulechowa i okolic oraz popularyzacja masowych biegów jako jednej z form aktywnego wypoczynku.

W 2009 roku powołano do życia festiwal, który jest kontynuacją koncertów chopinowskich, recitali i organizowanych już w przeszłości w Sulechowie (począwszy od 1945 r.) ogólnopolskich konkursów młodych pianistów. Na obecny kształt festiwalu składają się: warsztaty pianistyczne, recitale, lekcje pokazowe, prelekcje, wykłady, projekcje, wystawy i koncerty gwiazd. Sulechowski festiwal dorobił się już w naszym kraju marki, dzięki partnerom i sponsorom możliwa jest jego realizacja na tak wysokim poziomie. Biblioteka Publiczna wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Sprawuje funkcje lokalne mające na celu zaspakajanie potrzeb czytelniczych społeczności miejsko-gminnej, a także stanowi ważny element rozwoju inicjatyw kulturalnych. Umiejscowiona jest w zmodernizowanym obiekcie, w którym siedzibę

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

Różnorodność wydarzeń i przedsięwzięć kulturalnych w Sulechowie zapewnia Sulechowski Dom Kultury. Odbywają się tu imprezy o randze regionalnej, ogólnopolskiej, które mają swoje wieloletnie tradycje.

Istotnym dla dalszego rozwoju kulturalnego miasta jest propagowanie i reklamowanie przedsięwzięć kulturalnych w kraju i za granicą. Rozbudowa i unowocześnienie instytucji kultury pomoże zapewnić dalszy rozwój gminy.

Komplementarną ofertę przedsięwzięć kulturalnych zapewniają pozostałe miasta należące do Trójmiasta Lubuskiego – Zielona Góra i Nowa Sól.

W ostatnim okresie w zakresie kultury dokonano wielu inwestycji, które dzięki intensywnej promocji przyczyniły się do obserwowanego, znacznego wzrostu zainteresowania przedsięwzięciami kulturalnymi.

Sulechowski Dom Kultury posiada obecnie szeroką ofertę zarówno imprez kulturalnych, jak i stałych zajęć. W większym zakresie oferta kultury powinna być skierowana do obszarów wiejskich, na których obecnie jest odnawiana infrastruktura o funkcjach kultury, a także powinna koncentrować się na studentach Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie.

Rozwój sportu w Sulechowie powinien być następstwem wspierania sportu masowego poprzez promowanie aktywności fizycznej mieszkańców, zwłaszcza młodzieży.

Ważne są dalsze działania na rzecz organizacji prestiżowych imprez kulturalnych i sportowych, co wymaga modernizacji istniejących i budowy nowych obiektów sportowych.

Zdaniem opinii publicznej

Oferta kulturalna gminy nie jest jednoznacznie uważana ani za mocną, ani za słabą stronę. Według osób z wykształceniem wyższym i zasadniczym zawodowym oraz poniżej gmina nie ma interesującej oferty kulturalnej. Podobnie uważają obywatele w wieku 18–29 lat.

Mieszkańcy gminy twierdzą, że oferta uprawiania sportu i rekreacji w gminie jest dla nich interesująca. Większość ważoną stanowi 66%.

mają osobne oddziały dla dzieci i dorosłych. Biblioteka tworzy filie w 5 miejscowościach: Brodach, Cigacicach, Kalsku, Kijach i Pomorsku. Działalność Biblioteki nie skupia się wyłącznie na wypełnianiu podstawowej jej funkcji, ale stanowi również ważny ośrodek kulturalny, w którym odbywają się konkursy recytatorskie i plastyczne, seminaria szkoleniowe, wystawy i okolicznościowe imprezy artystyczne.

Miasto stale przygotowuje, promuje i realizuje szereg zadań z zakresu kultury i sportu. Na terenie miasta i w miejscowościach wiejskich organizowany jest szereg imprez kulturalnych i sportowych w oparciu o istniejącą bazę i zasoby.

Sulechowski Dom Kultury po przeprowadzeniu w ostatnich latach remontów stanowi bardzo atrakcyjną bazę kulturalną, w oparciu o którą oferta kulturalna gminy może być poszerzona. Istotne są 2 kierunki, możliwości rozwoju oferty kulturalnej w Sulechowie:

- oferta kierowana do młodzieży studenckiej PWSZ,
- oferta kultury dla mieszkańców obszarów wiejskich, także w oparciu o infrastrukturę tych obszarów, czyli świetlic wiejskich.

Ponadto oferta kulturalna jest dobrym medium do popularyzowania treści związanych z tożsamością nie tylko kulturową, ale regionalną i narodową.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem uczestników spotkań warsztatowych szeroka oferta kulturalna i sportowa zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy w tym zakresie. Słabą stroną gminy jest natomiast oferta kulturalna dla młodzieży.

11

Zadanie strategiczne: Kompleksowa oferta kulturalna i sportowa w gminie Sulechów

Cele operacyjne

- popularyzacja sportu i aktywnego spędzania wolnego czasu;
- powszechny dostęp do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców;
- organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym nowych, budujących atrakcyjny wizerunek gminy i regionu;
- budowanie i kreowanie tożsamości w związku z tradycją i dziedzictwem kulturowym, umacnianie więzi i identyfikacji mieszkańców z gminą oraz regionem;
- zwiększenie dostępności biblioteki dla czytelników w różnym wieku.

Planowane działania/projekty

- 1) organizacja zawodów sportowych na terenie gminy Sulechów;
- 2) budowa placów zabaw na terenie gminy Sulechów;
- 3) biegi uliczne im. Kusocińskiego;
- 4) działania kulturalne np. *Sulechów miastem muzyki, Uliczne koncerty jazzowe 2012*; kontynuacja tradycji koncertów Chopinowskich w Sulechowie;
- 5) stworzenie Działu Pedagogicznego w Bibliotece Publicznej (zakup regałów, stałe uzupełnianie księgozbioru);
- 6) utworzenie pokoju pracy indywidualnej dla czytelników działu pedagogicznego (zakup sprzętu i wyposażenia do Działu Pedagogicznego w Bibliotece Publicznej, promocja działu pedagogicznego);
- 7) doposażenie biblioteki w sprzęt i programy komputerowe;

- utworzenie nowych stanowisk komputerowych , zakup sprzętu;
 - opieka informatyczna w filiach bibliotecznych;
 - stanowisko dla czytelników niepełnosprawnych;
 - logo biblioteki, papier firmowy;
 - e-edukacja informatyczna, e-dokumenty;
- 8) doskonalenie zawodowe w obszarze technologii informatycznych: szkolenia, informatyk:
- utworzenie strony internetowej biblioteki i jej filii;
 - kursy informatyczne;
 - aktualne informacje o nowościach wydawniczych, Centrum Przetwarzania Danych Bibliotecznych, Informacja Regionalna;
- 9) wykorzystanie technologii informatycznych w działalności Biblioteki: strona internetowa, CPDB, promowanie biblioteki przez nowe media typu Facebook, Skype itp.:
- dokształcanie bibliotekarzy;
 - pozyskiwanie środków na dokształcanie;
 - stworzenie i prowadzenie strony internetowej biblioteki;
- 10) stworzenie kącików dla maluchów w Sulechowie i filiach bibliotecznych;
- 11) promocja przedsięwzięcia i poinformowanie czytelników o rozszerzeniu oferty bibliotek.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba zorganizowanych imprez masowych rekreacyjno-sportowych [szt.];
- liczba nowych placów rekreacji ruchowej [szt.];
- powierzchnia nowych placów rekreacji ruchowej [m²];
- liczba zorganizowanych/wspartych imprez sportowych [szt.];
- liczba zorganizowanych imprez masowych kulturalnych [szt.];
- liczba wyremontowanych/zmodernizowanych obiektów (nieruchomości) kultury [szt.];
- powierzchnia wyremontowanych/zmodernizowanych obiektów (nieruchomości) kultury [m²];
- liczba zorganizowanych/wspartych imprez kultury [szt.].

Rezultaty

- liczba uczestników zorganizowanych/wspartych imprez masowych rekreacyjno-sportowych [osoby];
- liczba uczestników zorganizowanych/wspartych imprez sportowych [osoby];
- liczba uczestników zorganizowanych/wspartych imprez masowych kulturalnych [osoby];
- liczba nowych użytkowników biblioteki [osoby].

Partnerzy

- szkoły (w tym muzyczne);
- uczelnie;
- stowarzyszenia;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe w Polsce;
- kluby sportowe;
- jednostki samorządowe;
- Urząd Marszałkowski lub Lubuski Urząd Wojewódzki (patronaty).

Piknik Wszyscy razem | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

12

Cel strategiczny:
Rozwój monitoringu miejskiego w miejscach wrażliwych

OPIS

Obecnie infrastruktura monitoringu w gminie nie spełnia swojej roli. Powinna zostać zmodernizowana, a sam monitoring powinien być rozszerzony i wprowadzony na obszary newralgiczne, osiedla mieszkaniowe, tereny w których skupia się działalność gospodarcza i miejsca obsługi ruchu turystycznego.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Duży wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców miasta ma zainstalowany w roku 2005 system monitoringu wizyjnego. Na budynku ratusza umieszczone są trzy punkty kamerowe, co umożliwia obserwację placu Ratuszowego oraz wlotów ulic prowadzących do niego. Zadaniem systemu monitoringu jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz nadzór, zwłaszcza w godzinach nocnych nad położonymi przy placu obiektami handlowymi. Centrum monitoringu miejskiego zlokalizowane jest w komisariacie policji w Sulechowie. Obsługę merytoryczną systemu monitoringu zapewnia policja w ramach swojej działalności. System monitoringu wizyjnego miasta Sulechów jest obecnie niewystarczający z powodów technicznych – powinna zostać zwiększona liczba kamer w wybranych obszarach, np. w miejscach gromadzenia się młodzieży oraz na osiedlach mieszkaniowych.

Zdaniem opinii publicznej

Mieszkańcy twierdzą, że czują się w gminie bezpiecznie, przewaga osób tak twierdzących nad pozostałymi jest duża – aż 80% w ocenie ważonej twierdzi, że czuje się bezpiecznie. Poczucie bezpieczeństwa jest jednoznacznie oceniane jako mocna strona gminy.

Z prac Komitetu Społecznego

Przedstawiciele Komitetu Społecznego narzekają na niskie poczucie bezpieczeństwa, podkreślają że problemy społeczne koncentrują się w centrum Sulechowa. Zagrożenie może stanowić wzrost patologii społecznych, który może prowadzić do pogorszenia bezpieczeństwa w gminie.

12

Zadanie strategiczne:
Bezpieczna gmina

Cele operacyjne

- ograniczenie przestępczości;
- wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

Planowane działania/projekty

- 1) rozbudowa i utrzymanie systemu monitoringu w gminie;
- 2) wzmocnienie nadzoru na obszarach gminy charakteryzujących się wysoką przestępczością (stała analiza zagrożeń);
- 3) analiza i optymalizacja rozmieszczenia urządzeń monitoringu wizyjnego.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba zamontowanych zewnętrznych urządzeń monitoringu miejskiego [szt.];
- powierzchnia terenu objętego zasięgiem zamontowanych urządzeń monitoringu miejskiego [m²];
- liczba wymienionych/wyremontowanych zewnętrznych urządzeń monitoringu miejskiego [szt.];
- powierzchnia terenu objętego zasięgiem wymienionych/wyremontowanych urządzeń monitoringu miejskiego [m²].

Rezultaty

- spadek przestępczości;
- wzrost poczucia bezpieczeństwa;
- mniejsza wysokość strat materialnych powodowanych przez przestępczość [zł].

Partnerzy

- policja;
- straż miejska.

Sala w Kijach | Źródło: serwis internetowy Urzędu Miejskiego Sulechów

13

**Cel strategiczny:
Poprawa infrastruktury dla osób niepełnosprawnych**
OPIS

W ramach realizacji celu strategicznego przewidziano zadanie strategiczne związane z poprawą dostępności gminy dla osób niepełnosprawnych. Wykonanie tego zadania będzie możliwe dzięki działaniom polegającym na budowie podjazdów dla osób niepełnosprawnych. Planowane projekty umożliwią osiągnięcie celów operacyjnych, które dotyczą eliminacji barier architektonicznych.

W nowych obiektach potrzeby osób niepełnosprawnych są generalnie uwzględniane, np.:

- kompleks boisk wielofunkcyjnych przy Zespole Szkół w Sulechowie posiada pochylnię dla niepełnosprawnych. Pochylnie dla niepełnosprawnych zaprojektowano przy wejściu głównym i wyjściu ewakuacyjnym z budynku dydaktycznego;
- po adaptacji na salę widowiskowo-projekcyjną zboru kalwińskiego przy al. Wielkopolskiej w Sulechowie obiekt sali widowiskowej przystosowano dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wejście do budynku jest bezprogowe, a z parteru na piętro (widownię) niepełnosprawny może dostać się windą;
- w Cigacicach w ramach projektu *Budowa przystani turystycznych na Odrze w miejscowościach: Cigacice (gm. Sulechów), Nowa Sól i Bytom Odrzański – Etap* i postawiono również kontenerowy budynek sanitarny wraz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych;
- w wyniku adaptacji i remontu budynku byłej szkoły podstawowej na wielofunkcyjną salę wiejską w Klępsku dostosowano obiekt dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- w ramach projektu *Budowa sali wiejskiej w Kijach spełniającej rolę świetlicy wiejskiej i sali sportowej* dostęp do budynku oraz bezpieczny wjazd osób niepełnosprawnych na wózkach zapewniają dwie rampy (wewnątrz znajduje się winda – platforma oraz przystosowany sanitariat dla osób niepełnosprawnych). Sala jest również doskonałym przykładem likwidacji barier architektonicznych umożliwiającym aktywizację sportową osób niepełnosprawnych zrzeszonych w Lubuskim Stowarzyszeniu Rencistów i Osób Niepełnosprawnych Nie jesteś sam z siedzibą w Kijach;
- pełna renowacja, adaptacja i przebudowa zabytkowego obiektu zamkowego będącego

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Niepełnosprawność stanowi jeden z powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie. Gmina Sulechów posiada wyremontowane w ostatnich latach, nowoczesne, wielofunkcyjne sale wiejskie w Klępsku i Kijach, które są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2011 r. trwały prace remontowe świetlic wiejskich w Bukowie i Łęgowie. Wybudowane zostaną podjazdy dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, zapewnione zostanie podstawowe wyposażenie sal. Jednak nadal pozostaje wiele obiektów niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem uczestników spotkań warsztatowych słabą stroną gminy są bariery dla niepełnosprawnych, także w instytucjach publicznych brakuje odpowiednich rozwiązań architektonicznych.

<p>własnością gminy Sulechów na cele kulturalne i społeczne obejmowała także wykonanie pochylni dla niepełnosprawnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleks boisk sportowych wybudowanych w ramach programu <i>Moje Boisko – Orlik 2012</i> (boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno szatniowym) w miejscowości Sulechów przy ul. St. Żeromskiego 38 jest dostępny dla uczniów zrzeszonych i niezrzeszonych w szkolnych kołach sportowych oraz osób niepełnosprawnych; • po remoncie budynku sali wiejskiej z przeznaczeniem na funkcje społeczno-kulturalne i rekreacyjne w Łęgowie (wraz z zakupem wyposażenia) powstanie podjazd dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. <p>Ponadto w gminie organizowane są imprezy dla osób niepełnosprawnych, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integracyjny Trójbój Szachowy w Kalsku, którego celem jest integracja środowiska szachistów niepełnosprawnych i sprawnych; • Spartakiada niepełnosprawnych – konkurencje sportowe dla niepełnosprawnych. <p>Jednak w istniejących budynkach użyteczności publicznej brakuje udogodnień dla osób niepełnosprawnych. Większość chodników w gminie posiada krawężniki stanowiące poważną barierę architektoniczną.</p>	
--	--

13

Zadanie strategiczne: Gmina dostępna dla osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne

- niwelowanie barier w obiektach miejskich i przestrzeni gminy oraz w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych;
- podejmowanie działań w kierunku wyrównania szans osób niepełnosprawnych do edukacji na wszystkich poziomach oraz dostępu do dóbr kultury, rekreacji, sportu i turystyki.

Planowane działania/projekty

- 1) podjazdy dla osób niepełnosprawnych;
- 2) prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w kierunku wzrostu świadomości społecznej.

Efekty, którymi będzie badana realizacja zadania strategicznego

Efekty realizacji zadania strategicznego będą badane wskaźnikami produktów i rezultatów, których wielkości będą określone podczas przygotowywania szczegółowych założeń projektów w ramach zadania strategicznego.

Produkty

- liczba projektów z zakresu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych [szt.];
- liczba przeprowadzonych działań informacyjno-promocyjnych w kierunku wzrostu świadomości społecznej [szt.].

Rezultaty

- liczba osób korzystających z infrastruktury dla osób niepełnosprawnych [osoby].

Partnerzy

- organizacje pozarządowe.

6. Wizja rozwoju Lubuskiego Trójmiasta

W 2006 roku trzy gminy: miejska Nowa Sól, miejsko-wiejska Sulechów i miejska Zielona Góra powołały do życia stowarzyszenie Lubuskie Trójmiasto. Każda z gmin zdecydowała, że w ramach własnej strategii rozwoju określi cele i zadania strategiczne, które będą podejmowane wspólnie przez trzy stowarzyszone samorządy. Zdecydowały tak, ponieważ dostrzegły, że połączenie potencjału społeczno gospodarczego i przestrzennego, doświadczenia oraz woli współpracy może dać wszystkim realne korzyści, których osiągnięcie nie byłoby możliwe w pojedynkę. Rozwija się także współpraca samorządów całej aglomeracji zielonogórskiej i można założyć, że inne gminy będą zainteresowane realizacją zdefiniowanych tu celów i zadań.

W statucie stowarzyszenia określono cele i środki działania. Celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju lokalnego i regionalnego oraz obrona wspólnych interesów w zakresie:

- wspierania idei samorządowych oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi,
- współpracy w zakresie gospodarki i zarządzania,
- zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- dbałości o ochronę środowiska naturalnego i gospodarki wodnej,
- zabezpieczenia usług komunalnych na rzecz mieszkańców,
- wspólnej promocji,
- zarządzania gospodarką i infrastrukturą komunikacyjną,
- świadczenia usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyki i sportu,
- ochrony zdrowia.

Tak określone cele stowarzyszenie zamierza realizować poprzez:

- podejmowanie wspólnych działań mających na celu poprawę życia społeczności lokalnych oraz rozwój gospodarczy,
- pozyskiwanie funduszy z Unii Europejskiej i budżetu państwa,
- upowszechnianie korzystnego wizerunku,
- współpracę z organizacjami społecznymi, gospodarczymi, instytucjami krajowymi i zagranicznymi działającymi na rzecz społeczności lokalnych,
- wszelkie inne działania mogące przyczynić się do realizacji celów stowarzyszenia i interesów jego członków.

Wymieniony katalog celów oraz typów podejmowanych działań określa ramy strategii rozwoju Lubuskiego Trójmiasta. Dążąc do realizacji celów partykularnych zapisanych w strategii rozwoju poszczególnych gmin, w interesie każdego członka jest współpraca w ramach Lubuskiego Trójmiasta. Podejmowanie wspólnych przedsięwzięć będzie korzystne dla każdej ze stron, o ile będzie to efektywniejsze, bardziej skuteczne czy też trwalsze w skutkach.

Każda z gmin Lubuskiego Trójmiasta posiada specyficzny potencjał, którego wykorzystanie do realizacji wspólnej strategii rozwoju poprzez efekt synergii może dać o wiele lepsze efekty. Ścisła współpraca pomiędzy samorządami oznacza także podniesienie konkurencyjności łącznie wszystkich trzech członków Lubuskiego Trójmiasta.

Poniżej znajduje się mapa pokazująca położenie trzech gmin Lubuskiego Trójmiasta na tle podregionu zielonogórskiego.

Rysunek 1. Gminy Lubuskiego Trójmiasta.

Źródło: opracowanie własne.

Łącznie miasto Nowa Sól, gmina Sulechów i miasto Zielona Góra liczy 183 965 mieszkańców² zamieszkujących 317 km². Każda z gmin dysponuje ograniczonym zasobem terenów inwestycyjnych, dlatego musi być on jak najefektywniej wykorzystany i przeznaczony pod aktywizację gospodarczą. Inwestorzy poszukujący terenów pod rozwój działalności i rozbudowę zakładów są zainteresowani potencjałem lokalnego rynku pracy, liczbą i jakością uczelni oraz instytucji edukacyjnych funkcjonujących na danym terenie, ale także ofertą kultury, turystyki i sportu. Oferta inwestycyjna całego Lubuskiego Trójmiasta będzie atrakcyjniejsza niż oferta każdej z gmin z osobna. Jednak, aby lepiej tę ofertę zaprezentować i zamienić na pozyskanie nowych inwestorów, potrzebna jest ścisła współpraca pomiędzy samorządami. Lubuskie Trójmiasto to 120 516 osób w wieku produkcyjnym. Ich liczba oraz jakość posiadanych kwalifikacji to ważny punkt oceny terenu inwestycyjnego. Samorządy mogą prezentować te dane łącznie, ale muszą również zadbać o to, aby ludzie ci mogli łatwo przemieszczać się z jednego miasta do drugiego. Miejsce zamieszkania obywatela Lubuskiego Trójmiasta jest istotne dla każdej z gmin ze względu na dochody z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych, jednak jeszcze ważniejsze jest zapewnienie społeczności lokalnej miejsc pracy. Ułatwienia komunikacyjne oraz administracyjne, które zaoferują członkowie Lubuskiego Trójmiasta swoim mieszkańcom, doprowadzą do osiągnięcia większej integracji i spójności przestrzennej. Inwestorzy muszą poczuć, że rzeczywiście Lubuskie Trójmiasto tworzy całość i nie pozostaje to tylko w sferze deklaracji.

Współpracując, gminy Lubuskiego Trójmiasta muszą uwzględniać w swoich planach potrzeby każdego z członków. Może to odbywać się na poziomie tworzenia spójnej koncepcji zagospodarowania przestrzennego w zakresie rozwoju sieci dróg oraz transportu publicznego kołowego i szynowego. Bardzo ważnym elementem rozwoju każdej z gmin, ale także przedmiotem wspólnej strategii, jest rzeka Odra, która tworzy zarówno szlak komunikacyjny, jak i turystyczny. Zaawansowana współpraca pomiędzy samorządami będzie prowadzić do podejmowania decyzji o lokalizacji kluczowych dla rozwoju wszystkich gmin infrastruktur społecznych i instytucji otoczenia biznesu. Łącznie na terenie trzech gmin zlokalizowanych jest 5 uczelni wyższych. Ich potencjał warto wykorzystać poprzez tworzenie warunków współpracy i działania na rzecz Lubuskiego Trójmiasta.

Współpraca w ramach Lubuskiego Trójmiasta pozwoli wygenerować większy potencjał do rozwoju turystyki, która opiera się współcześnie na zintegrowanych produktach turystycznych. Aby zatrzymać na dłużej turystę na terenie Lubuskiego Trójmiasta, trzeba przemyśleć ideę tworzenia wspólnej infrastruktury turystycznej, promocji walorów przyrodniczych i kulturowych, tworzenia systemu współpracy pomiędzy przedsiębiorcami turystycznymi. Współpraca może przyczynić się do zwiększenia ruchu turystycznego.

² Dane GUS, stan na 31.12.2010 r.

Rozwój idei Lubuskiego Trójmiasta, a w konsekwencji spójność terytorialna, społeczna i gospodarcza trzech gmin podejmujących zintegrowane cele strategiczne to wizja realna, jeśli uda się zjednoczyć mieszkańców trzech gmin wokół tych celów. Powinni oni z czasem podejmować oddolne inicjatywy rozwijania samorządności i społeczeństwa obywatelskiego.

Realizacja celów i zadań strategicznych służy osiągnięciu stanu rozwoju, który można opisać jako wizja rozwoju. Perspektywa osiągnięcia wizji rozwoju Lubuskiego Trójmiasta określonej poniżej to 2022 r.

Lubuskie Trójmiasto w 2022 r. to spójne pod względem społecznym, gospodarczym i przestrzennym partnerstwo trzech gmin, których władze samorządowe, mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i wyższe uczelnie współpracują w celu zaspokojenia potrzeb i osiągnięcia wysokiej pozycji konkurencyjnej w regionie, kraju i na świecie. Gospodarka Lubuskiego Trójmiasta jest silna potencjałem każdej z gmin stowarzyszonych, ale także wartością dodaną wynikającą ze współpracy i synergii. Poza granicami województwa lubuskiego funkcjonuje już rozpoznawalna marka Lubuskiego Trójmiasta – obszaru, który może zaoferować silnie rozwijający się przemysł, usługi dla mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców oraz usługi ponadlokalne wsparcia biznesu, usług kultury, turystyki, rekreacji i sportu. Współpraca pomiędzy wspólnotami samorządowymi trzech gmin rozwija się na polu rozwoju gospodarki, poprawy bezpieczeństwa publicznego na całym obszarze, ochrony środowiska przyrodniczego i wykorzystania go na potrzeby rozwoju turystyki i rekreacji, a także usług komunalnych, usług kultury, komunikacji publicznej, ochrony zdrowia i promocji. Przejawem tej współpracy jest realizacja wspólnych projektów zarówno miękkich (organizacji zarządzania usługami, szkoleniowych, marketingowych, promocyjnych, itp.), jak i infrastrukturalnych.

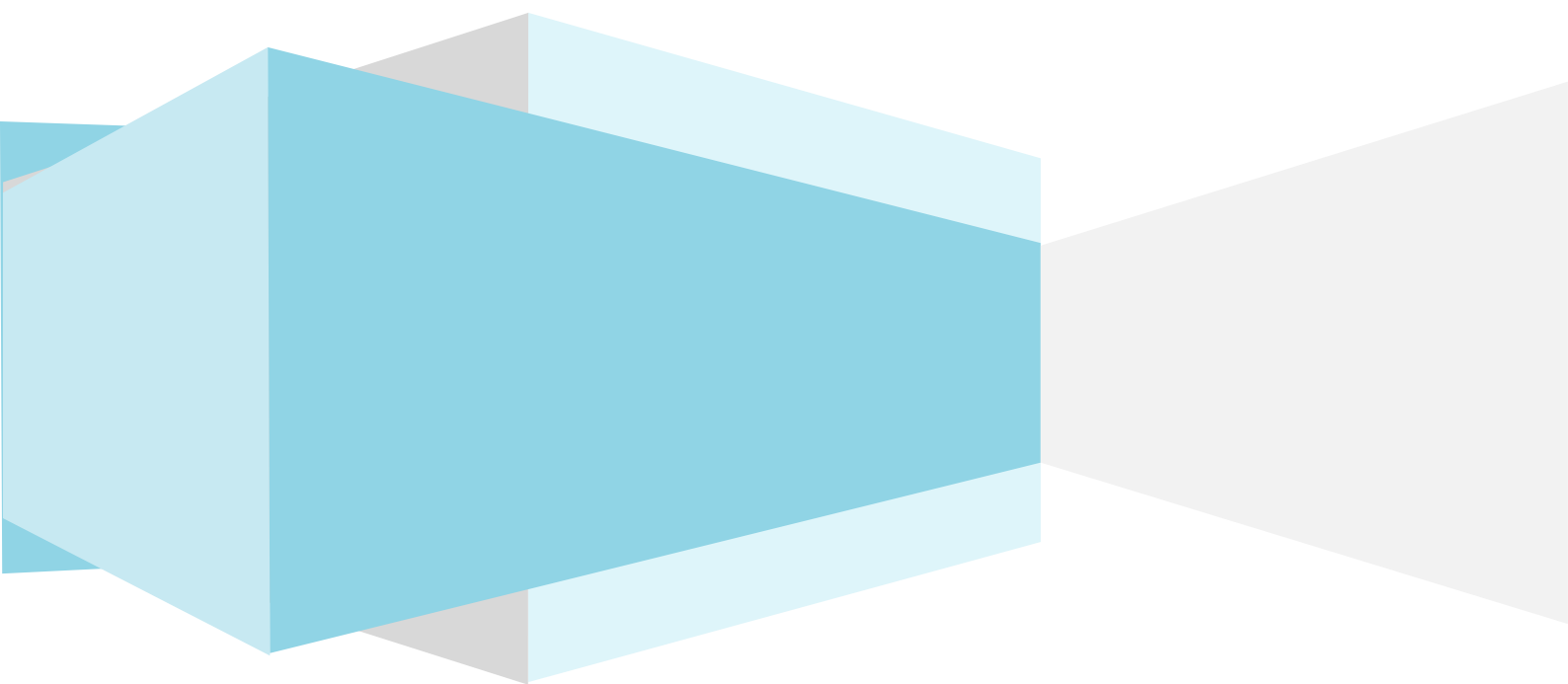
7. Cele i zadania strategiczne Lubuskiego Trójmiasta

Celom strategicznym, które wyznaczono, aby w sposób ukierunkowany realizować wizję rozwoju Lubuskiego Trójmiasta przypisano zadania strategiczne, które będą podejmowane przez Stowarzyszenie Lubuskie Trójmiasto oraz przez trzy gminy w ramach systemów zarządzania strategicznego określonych w strategii każdej z nich. Układ celów i zadań strategicznych przedstawiono poniżej. Dalej zaprezentowano pełny opis celów strategicznych, ich opis oraz kluczowe przesłanki ich zdefiniowania, a także przypisanych do nich zadań strategicznych.

Tabela 9. Cele i zadania strategiczne.

1	Cel strategiczny	Wspieranie idei samorządowych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy społecznościami lokalnymi
	Zadanie strategiczne	Spółczesność obywatelskie Lubuskiego Trójmiasta
2	Cel strategiczny	Rozwój współpracy gmin Lubuskiego Trójmiasta w zakresie gospodarki i zarządzania
	Zadanie strategiczne	Silna i zintegrowana gospodarka Lubuskiego Trójmiasta
3	Cel strategiczny	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego
	Zadanie strategiczne	Bezpieczeństwo publiczne Lubuskiego Trójmiasta wspólną sprawą
4	Cel strategiczny	Ochrona środowiska naturalnego i jego zasobów
	Zadanie strategiczne	Środowisko naturalne Lubuskiego Trójmiasta
5	Cel strategiczny	Zabezpieczenie usług komunalnych na rzecz mieszkańców
	Zadanie strategiczne	Jakość usług komunalnych w Lubuskim Trójmieście

6	Cel strategiczny	Promocja Lubuskiego Trójmiasta
	Zadanie strategiczne	Lubuskie Trójmiasto znane w regionie i Polsce
7	Cel strategiczny	Rozwój systemu wspólnego zarządzania gospodarką i infrastrukturą komunikacyjną
	Zadanie strategiczne	Infrastruktura komunikacyjna na rzecz gospodarki i spójności terytorialnej Lubuskiego Trójmiasta
8	Cel strategiczny	Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyki i sportu
	Zadanie strategiczne	Usługi społeczne, edukacyjne, kulturalne, turystyczne i sportowe dla przedsiębiorców, pracowników organizacji pozarządowych i instytucji publicznych Lubuskiego Trójmiasta
9	Cel strategiczny	Ochrona zdrowia
	Zadanie strategiczne	Zdrowie mieszkańców Lubuskiego Trójmiasta

1

Cel strategiczny: Wspieranie idei samorządowych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy społecznościami lokalnymi
OPIS

Aby realizacja celów strategicznych Lubuskiego Trójmiasta we wszystkich obszarach, w których chce prowadzić zintegrowaną politykę, była możliwa, musi istnieć przyzwolenie obywateli trzech gmin do realizacji wspólnych działań. Chcąc zapewnić przyzwolenie społeczne na funkcjonowanie Lubuskiego Trójmiasta, należy dużą wagę przywiązywać do kształtowania tożsamości terytorialnej mieszkańców. Powinni oni z pewnością dobrze wiedzieć, czym jest Lubuskie Trójmiasto i w dalszej perspektywie utożsamiać się z całym terytorium, a nie tylko z własną gminą.

Z pewnością nigdy tożsamość terytorialna nie będzie równie silna, jak tożsamość z własną gminą. Jednak powinno się osiągnąć przynajmniej taki poziom utożsamiania się z Lubuskim Trójmiastem, który przełoży się na zachowania i świadomość mieszkańców, jak:

- wiedza na temat potencjału gospodarczego, przyrodniczego gmin stowarzyszonych,
- większa aktywność organizacji pozarządowych z trzech gmin na polu współpracy, tworzenia wspólnych projektów,
- większa aktywność mieszkańców w wykazywaniu postaw obywatelskich w odniesieniu do mieszkańców innych gmin,
- rozwijanie działalności samopomocowej,
- większa aktywność stowarzyszania się w organizacjach międzygminnych,
- większa aktywność w mediach w prezentowaniu Lubuskiego Trójmiasta jako całości.

Działania, które zaplanowano w ramach celu strategicznego dotyczą przede wszystkim organizowania kampanii społecznych, konkursów dla młodzieży, ale także pobudzania organizacji samorządowych do realizacji projektów na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarze Lubuskiego Trójmiasta.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

Lubuskie Trójmiasto to stowarzyszenie trzech gmin: Nowa Sól, Zielona Góra, Sulechów, które daje możliwości współpracy z samorządami gminnymi w celu wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego oraz obrony wspólnych interesów.

Zdaniem opinii publicznej

We wszystkich trzech gminach mieszkańcy twierdzą, że czują więź ze współobywatelami. W Nowej Soli i Sulechowie tylko 1/5 respondentów w ocenie ważonej twierdzi, że nie czuje więzi ze współobywatelami, natomiast w Zielonej Górze twierdzi tak ponad ¼ ankietowanych. Tylko dla mieszkańców gminy Sulechów więź ze współobywatelami stanowi ważne kryterium jakości życia.

We wszystkich trzech gminach Lubuskie Trójmiasto nie jest dobrze rozpoznawalne. Im niższe wykształcenie mieszkańców, tym rozpoznawalność Lubuskiego Trójmiasta jest gorsza. Większość badanych w trzech gminach nie słyszało o Lubuskim Trójmieście lub też nie wie, czym jest Lubuskie Trójmiasto, i z jakich gmin się składa. Z badań zatem wynika, że utożsamianie się mieszkańców z Lubuskim Trójmiastem jest w początkowej fazie. Nadal Lubuskie Trójmiasto nie funkcjonuje nawet w sferze znajomości faktów.

Z prac Komitetu Społecznego

Podczas warsztatów strategicznych uczestnicy spotkania w Nowej Soli wysoko ocenili aktywność gospodarczą samorządu. Jednak jako słabą stroną określili trudności we współpracy z ościennymi gminami na rzecz rozwoju gospodarczego. Atutem w opinii Komitetu Społecznego jest dobry wizerunek Nowej Soli na zewnątrz i patriotyzm lokalny mieszkańców.

Przedstawiciele Komitetu Społecznego w Sulechowie wskazali, że szansą dla rozwoju gminy jest wzrost roli Lubuskiego Trójmiasta. Współpraca gmin powinna rozwijać się na wielu polach. Sulechów z pewnością może na tej współpracy skorzystać. W opinii przedstawicieli Komitetu Społecznego mieszkańcy nie wykazują tożsamości lokalnej, społeczeństwo obywatelskie rozwija się bardzo słabo.

Również dla Zielonej Góry istotną możliwością dalszego rozwoju jest współpraca z gminami ościennymi, powstanie aglomeracji miejskiej, której centrum stanowiłaby Zielona Góra. Silną stroną miasta są także media.

1

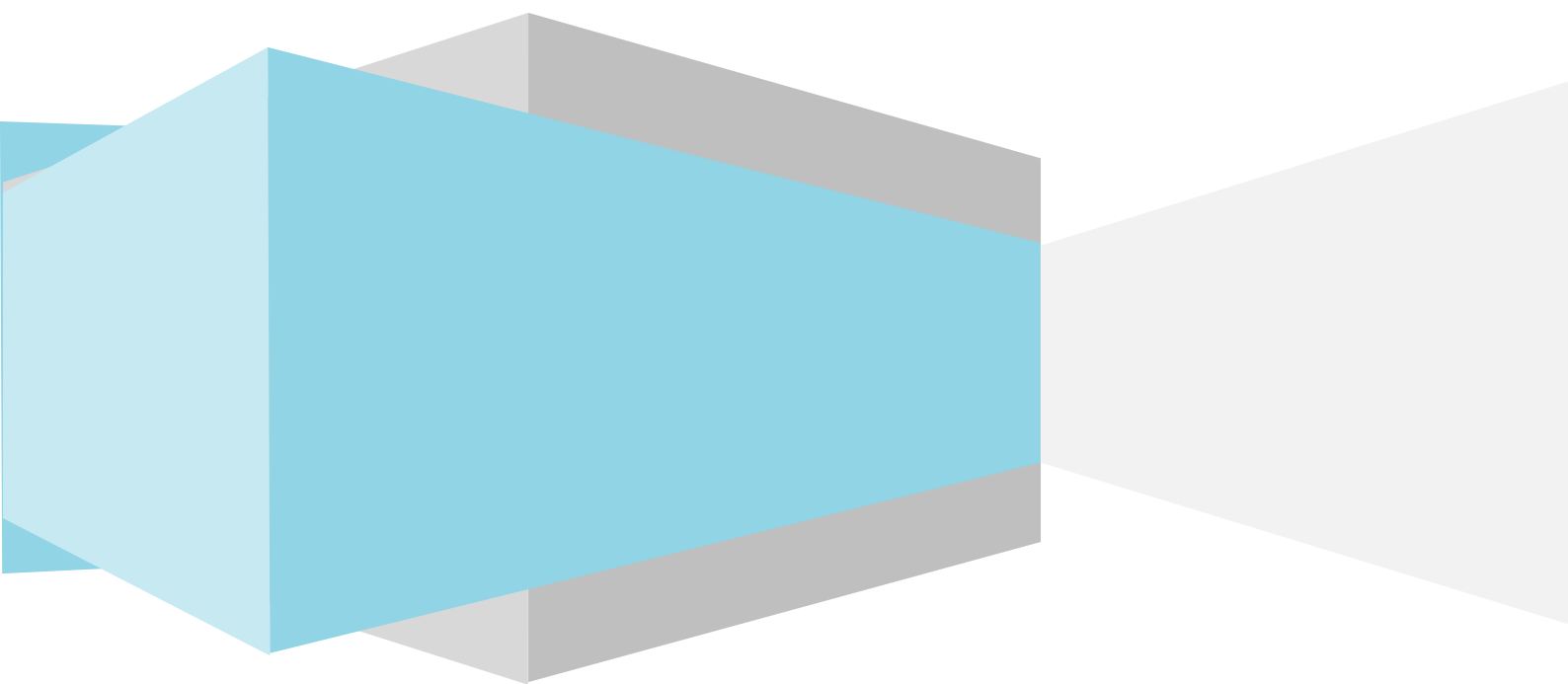
Zadanie strategiczne: Społeczeństwo obywatelskie Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- podniesienie aktywności i świadomości mieszkańców oraz inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich.

Planowane działania/projekty

- 1) organizowanie kampanii społecznych rozwijających poczucie tożsamości i więzi terytorialnej z Lubuskim Trójmiastem;
- 2) organizowanie turniejów i konkursów dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych z wiedzy o gminach Lubuskiego Trójmiasta;
- 3) opracowanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Lubuskiego Trójmiasta, który będzie wdrażany przez gminy Lubuskiego Trójmiasta;
- 4) inkubatory organizacji pozarządowych.

2

Cel strategiczny: Rozwój współpracy gmin Lubuskiego Trójmiasta w zakresie gospodarki i zarządzania
OPIS

Lubuskie Trójmiasto jest to związek trzech gmin, które łącznie mogą zaoferować zarówno inwestorom, jak i przedsiębiorcom już funkcjonującym więcej niż tylko suma trzech gospodarek gmin. Wartości, które można uzyskać dzięki efektowi synergii, łączenia ofert inwestycyjnych, prowadzenia wspólnych działań na rzecz badania lokalnej gospodarki i rynku pracy, promowania potencjału trzech gmin stowarzyszonych, czy też wspierania infrastrukturalnego przedsiębiorców lokalnych to przede wszystkim:

- większa kompleksowość i różnorodność oferty inwestycyjnej,
- trafniej dobrana oferta inwestycyjna pod potrzeby konkretnego inwestora,
- większa skuteczność w poszukiwaniu inwestorów,
- większa elastyczność w rozwiązywaniu problemów lokalnej gospodarki i lokalnego rynku pracy,
- poprawa przepływu informacji pomiędzy gminami,
- poprawa przepływu ludzi i kapitału pomiędzy trzema gminami,
- wzrost konkurencyjności wobec ośrodków, które obecnie są większe niż w sumie trzy gminy stowarzyszone.

W ramach zadania strategicznego przewidziano zadania miękkie dotyczące organizacji kampanii społecznych, ale także działania inwestycyjne polegające na tworzeniu infrastruktury wspierającej rozwój lokalnych przedsiębiorstw. Aby poprawić integrację gospodarczą trzech gmin, należy poszukiwać instrumentów zwiększających mobilność i elastyczność w zatrudnianiu pracowników mieszkających w sąsiednich gminach, miejscowościach oddalonych o kilkanaście, czy kilkadziesiąt kilometrów. Na przykład jednym z pomysłów, który wart jest wdrożenia, to utworzenie biur dla telepracowników.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

Lubuskie Trójmiasto to stowarzyszenie trzech gmin: Nowa Sól, Zielona Góra, Sulechów, które daje możliwości współpracy z samorządami gminnymi w celu wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego oraz obrony wspólnych interesów.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2009 r. w gminach Lubuskiego Trójmiasta łącznie pracowało prawie 57 tys. osób (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie).

Zielona Góra oprócz zakładów przemysłowych rozwija się jako silny ośrodek usług. Nowa Sól to przede wszystkim ośrodek przemysłowy, który ma przemysłowe tradycje i podąża w tym kierunku, rozwijając strefę przemysłową. Sulechów posiada doskonałe warunki do rozwoju logistyki. W każdej gminie rynek pracy jest specyficzny. Wysoki poziom bezrobocia i niedostateczne dostosowanie kwalifikacji zasobów pracy do potrzeb rynku pracy jest szczególnie odczuwalne w Sulechowie i Nowej Soli. Zieloną Górę charakteryzuje niski poziom bezrobocia w stosunku do sytuacji w województwie.

Wypracowanie współpracy gospodarczej trzech gmin ze względu na potencjał, który posiadają, może przynieść wymierne efekty w synergii.

Zdaniem opinii publicznej

We wszystkich trzech gminach mieszkańcy stwierdzają, że nie czują się bezpieczni na rynku pracy, ponieważ nie jest łatwo ją znaleźć lub zmienić. Popyt na pracę jakościowy lub/i ilościowy w gminach Lubuskiego Trójmiasta jest niezaspokojony.

Z prac Komitetu Społecznego

Wszystkie obradujące Komitety Społeczne trzech gmin określając priorytety rozwoju, wskazały na gospodarkę. Wszystkie również podkreśliły, że na polu rozwoju gospodarczego bardzo ważne jest rozwijanie współpracy między gminami, w tym w ramach Lubuskiego Trójmiasta.

2

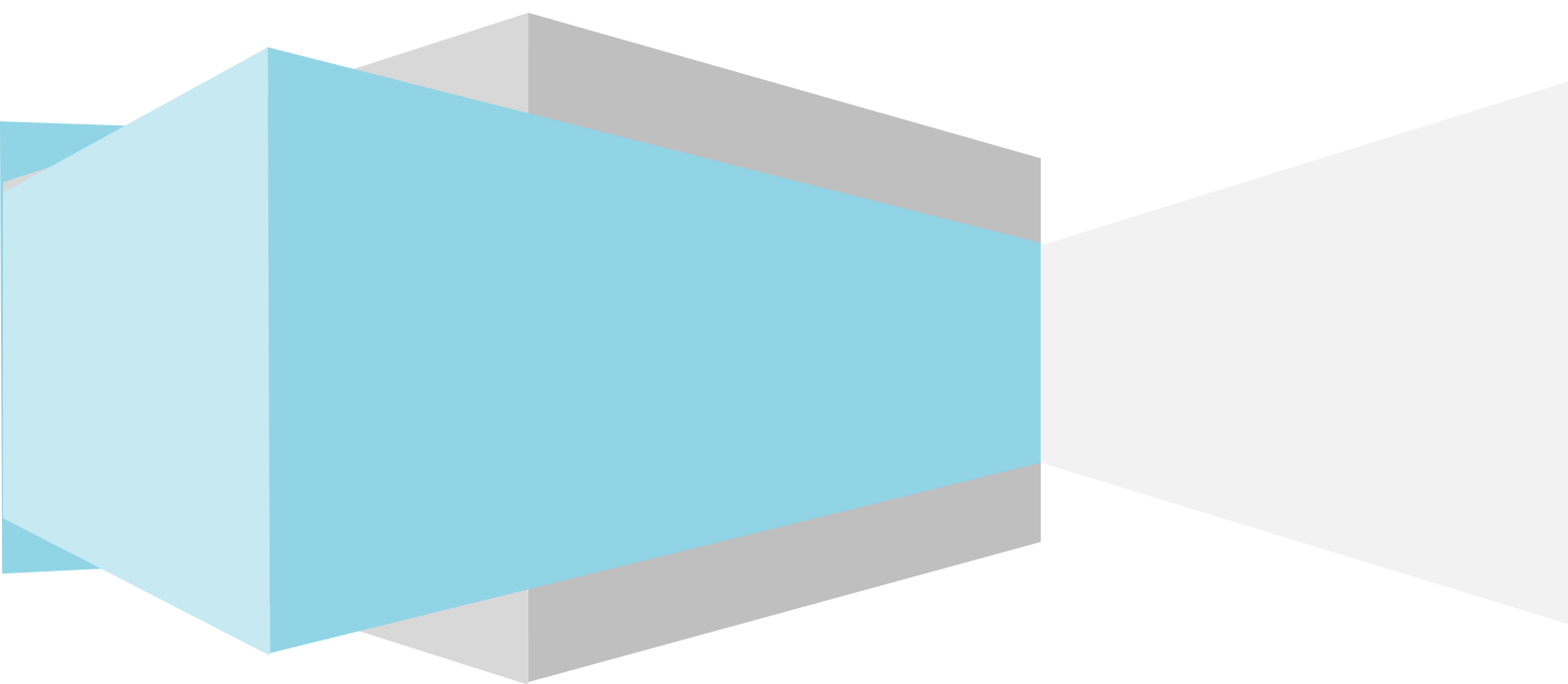
Zadanie strategiczne: Silna i zintegrowana gospodarka Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- wzrost spójności gmin Lubuskiego Trójmiasta poprzez integrację gospodarczą;
- optymalizacja systemu zarządzania.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie koncepcji prawno-organizacyjnej i utworzenie obserwatorium rynku pracy oraz gospodarki Lubuskiego Trójmiasta;
- 2) stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej oraz opracowanie i wdrożenie systemu wspólnego pozyskiwania inwestorów;
- 3) organizowanie konkursów na liderów gospodarczych i liderów innowacji Lubuskiego Trójmiasta;
- 4) adaptacja i budowa niedużych obiektów pod działalność biurową dla telepracowników (telebiura, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory innowacji i kreatywności, nowych technologii, *innovative & creative centers, coworking centers*);
- 5) utworzenie Convention Bureau / Biura Spotkań według istniejącej koncepcji;
- 6) stworzenie i implementacja wspólnego systemu zarządzania przestrzenią zgodnego z obowiązującymi standardami i systemami teleinformatycznymi, dla Lubuskiego Trójmiasta oraz innych zainteresowanych gmin z obszaru aglomeracji (w tym opracowanie wspólnych dokumentów studialnych, a w szczególności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego);
- 7) wskazanie potencjalnych obszarów nowych stref aktywności gospodarczej, również poza granicami 3 gmin Lubuskiego Trójmiasta (np. w Niodoradzu) i podjęcie współpracy z właściwymi samorządami i podmiotami w celu przygotowania wyznaczonych terenów pod inwestycje.

3

Cel strategiczny:
Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego

OPIS

Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego w bardzo dużym stopniu decyduje o atrakcyjności danej lokalizacji jako miejsca zamieszkania. W celu stworzenia wizerunku Lubuskiego Trójmiasta jako obszaru przyjaznego, w którym mieszkańcy chcą mieszkać, kształcić się, lokalizować swoje firmy i pracować zawodowo, niezbędne jest podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku. Wyniki badań społecznych jednoznacznie wskazują, że mieszkańcy Lubuskiego Trójmiasta za jeden z najważniejszych kryteriów oceny atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania uznają ograniczenie przestępczości i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Proponowany pakiet projektów obejmuje działania skierowane w szczególności do młodzieży szkolnej, czyli grupy najbardziej zagrożonej przestępczością. Wspólne projekty dotyczą systemu prewencji zachowań patologicznych oraz prowadzenia kampanii społecznych.

Podejmowanie wspólnych działań w zakresie prewencji, przeciwdziałania przestępczości wśród młodzieży, wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej jest konieczne, ponieważ młodzież w tym wieku często kontaktuje się z rówieśnikami z różnych grup społecznych z sąsiednich gmin. Środowiska młodzieży przenikają się, dlatego ważna jest współpraca pomiędzy służbami, jak policja i straż miejska tych trzech gmin. Ważne w realizowaniu tych wspólnych działań jest doświadczenie służb na terenie tych gmin i wymiana tych doświadczeń w rozwiązywaniu bardzo trudnych problemów dotyczących zachowań przestępczych i patologicznych wśród młodzieży.

Wśród proponowanych działań, które wspólnie podejmowane mogą przynieść wymierne korzyści, znajduje się opracowanie wspólnego systemu prewencji zachowań patologicznych wśród młodzieży szkolnej.

Wspólnie będzie można efektywniej organizować kampanie skierowane do mieszkańców trzech gmin w celu kształtowania odpowiednich postaw obywatelskich, a także reagowania na postępowanie młodzieży.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

We wszystkich trzech gminach funkcjonuje monitoring wizyjny, jednak system ten jest obecnie niewystarczający – powinna zostać zwiększona liczba kamer w wybranych obszarach.

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z priorytetów władz miejskich. W ostatnich latach stan bezpieczeństwa w Nowej Soli ulega systematycznej poprawie. W Zielonej Górze na wysokim poziomie utrzymuje się liczba czynów karalnych z udziałem nieletnich.

Ponadto prowadzone są programy prewencyjne i edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa dla mieszkańców, w szczególności dla młodzieży.

Zdaniem opinii publicznej

W Zielonej Górze i Sulechowie poczucie bezpieczeństwa jest jednoznacznie oceniane jako mocna strona gmin. Jest o tym przekonane w ocenie ważonej 4/5 respondentów. W Zielonej Górze poczucie bezpieczeństwa wzrasta wraz z wiekiem mieszkańców, a w Sulechowie spada wraz z wykształceniem.

Natomiast w Nowej Soli poczucie bezpieczeństwa nie jest jednoznacznie oceniane jako mocna czy jako słaba strona miasta. Zdanie obywateli na ten temat jest podzielone, ale wszyscy stwierdzają, że jest to bardzo ważne kryterium jakości życia.

Z prac Komitetu Społecznego

Korzystnie oceniona została przez Komitet Społeczny w Nowej Soli poprawa bezpieczeństwa w mieście, jednak nadal problem stanowi wandalizm i niezadowolające poczucie bezpieczeństwa. Również Komitet Społeczny w Zielonej Górze korzystnie ocenia poczucie bezpieczeństwa w mieście – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z priorytetów władz miejskich. Jednocześnie członkowie Komitetu Społecznego w Zielonej Górze wskazali, że niepokojącym zjawiskiem jest wzrost patologii społecznych oraz nagromadzenie niebezpiecznych zjawisk, szczególnie w środowiskach ludzi młodych.

Przedstawiciele Komitetu Społecznego w Sulechowie narzekają na niskie poczucie bezpieczeństwa, podkreślają, że problemy społeczne koncentrują się w centrum gminy. Zagrożenie może stanowić wzrost patologii społecznych, który może prowadzić do pogorszenia bezpieczeństwa w gminie.

3

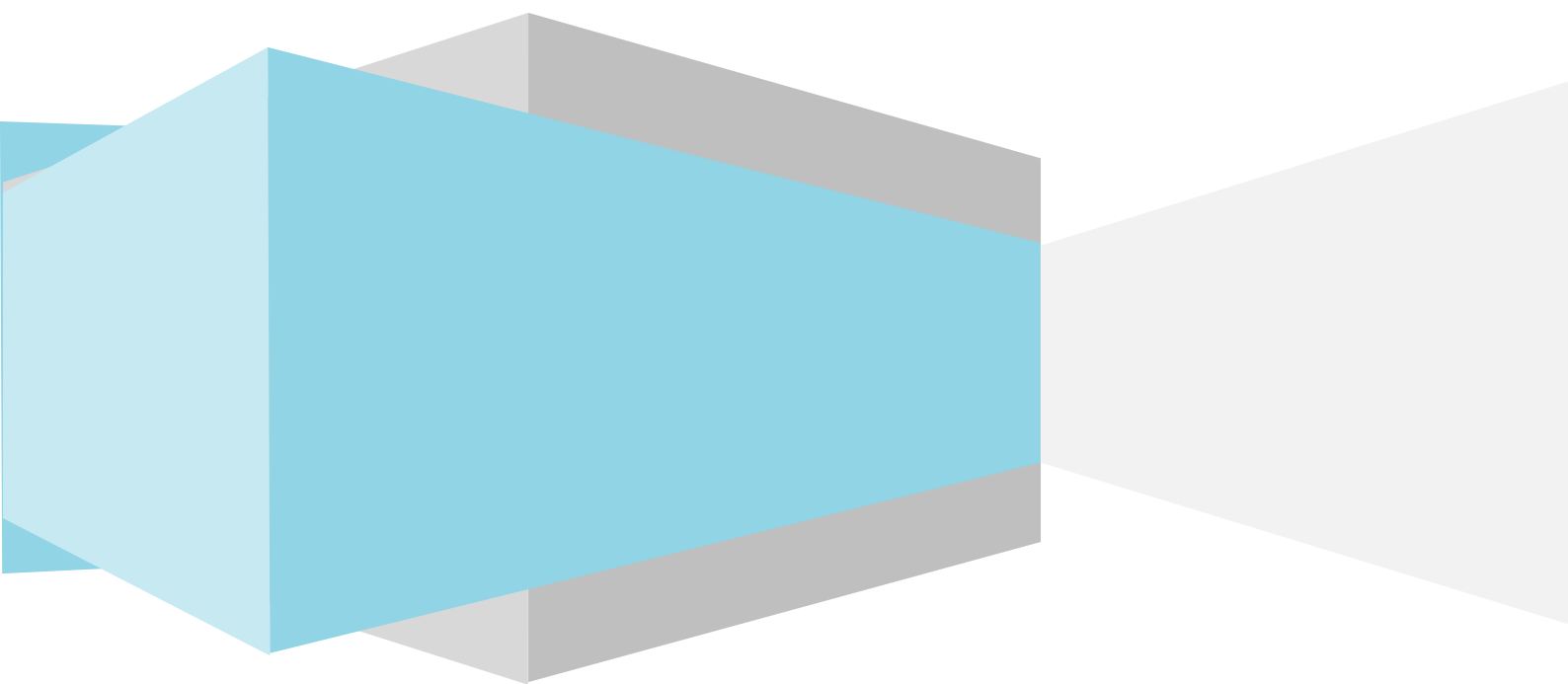
Zadanie strategiczne: Bezpieczeństwo publiczne Lubuskiego Trójmiasta wspólną sprawą

Cele operacyjne

- ograniczenie przestępczości;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa;
- wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie i wdrożenie wspólnego systemu prewencji zachowań patologicznych wśród młodzieży szkolnej;
- 2) organizowanie kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przestępczości wśród młodzieży oraz budowania obywatelskich postaw w zakresie ochrony młodzieży przed przestępczością, a także wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej.

4

**Cel strategiczny:
Ochrona środowiska naturalnego i jego zasobów**
OPIS

Środowisko naturalne jest dobrem wspólnym mieszkańców wszystkich gmin aglomeracji zielonogórskiej. W ramach Lubuskiego Trójmiasta w oparciu o środowisko naturalne będą tworzone programy aktywizacji turystycznej. Pewne zasoby naturalne są współdzielone przez wszystkie trzy gminy, jak choćby rzeka Odra i jej dolina. Zatem ochrona tych zasobów będzie skuteczniejsza, jeśli będzie realizowana wspólnie.

Planowane w ramach realizacji celu strategicznego wspólne projekty ukierunkowane są na intensyfikację edukacji ekologicznej promującej minimalizację wykorzystania zasobów środowiska i propagowanie postaw ekologicznych wśród społeczeństwa.

Proponowany pakiet projektów obejmuje działania edukacyjno-informacyjne zmierzające do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Nowa Sól graniczy z atrakcyjnym przyrodniczo obszarem chronionego krajobrazu – Nowosolską Doliną Odry. Jednak w samym mieście powierzchnia parków i lasów, zieleńców, zieleni ulicznej i osiedlowej, zieleni ogólnodostępnej jest zbyt mała. Istotnymi problemami dla miasta są: ponadnormatywne zanieczyszczenie wód Odry, zanieczyszczenie powietrza i hałas komunikacyjny.

Duża powierzchnia obszarów leśnych w gminie Sulechów oraz atrakcyjne przyrodniczo tereny sprzyjają rozwojowi turystyki. Należy kontynuować kontrole posesji z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które doprowadzą do: objęcia 100% mieszkańców zbiórką odpadów komunalnych, a także pozwolią ograniczyć powstawanie dzikich wysypisk śmieci.

Wzrost oddziaływania na środowisko komunikacji, zwiększona emisja zanieczyszczeń gazowych i hałas komunikacyjny wymagają podjęcia w Zielonej Górze działań w zakresie ochrony środowiska.

Zdaniem opinii publicznej

Czystość powietrza w Nowej Soli i Zielonej Górze jest uważana przez zdecydowaną większość mieszkańców za mocną stronę. Natomiast mieszkańcy gminy Sulechów twierdzą, że powietrze nie jest tu czyste. Tego zdania jest prawie 3/5 (ocena ważona) mieszkańców.

Z prac Komitetu Społecznego

Uczestnicy spotkań warsztatowych w Nowej Soli jako mocną stronę miasta uznali realizowane inwestycje infrastrukturalne w urządzenie zieleni i stref rekreacji w mieście.

Gmina Sulechów nie posiada własnego składowiska odpadów. Mieszkańcy mają niską świadomość ekologiczną, co przejawia się m.in. przez ciągłe funkcjonowanie nielegalnych wysypisk. Przedstawiciele Komitetu Społecznego podkreślili, że gmina dysponuje dużą liczbą terenów zieleni, których turystyczne wykorzystanie determinuje m.in. stan środowiska naturalnego.

W Zielonej Górze podczas warsztatów strategicznych oceniano jakość powietrza w mieście, które uznano za mocną stronę. Z kolei tereny zieleni są źle utrzymane i wypierane z miasta przez inne funkcje. Powierzchnia zieleni publicznej w centrum miasta jest niewystarczająca. Zidentyfikowaną szansą rozwoju we wszystkich trzech gminach jest rozwój turystyki w oparciu o rzekę Odrę

i zasoby środowiska naturalnego. Możliwość wykorzystania tej szansy jest uwarunkowana czystością środowiska.

4

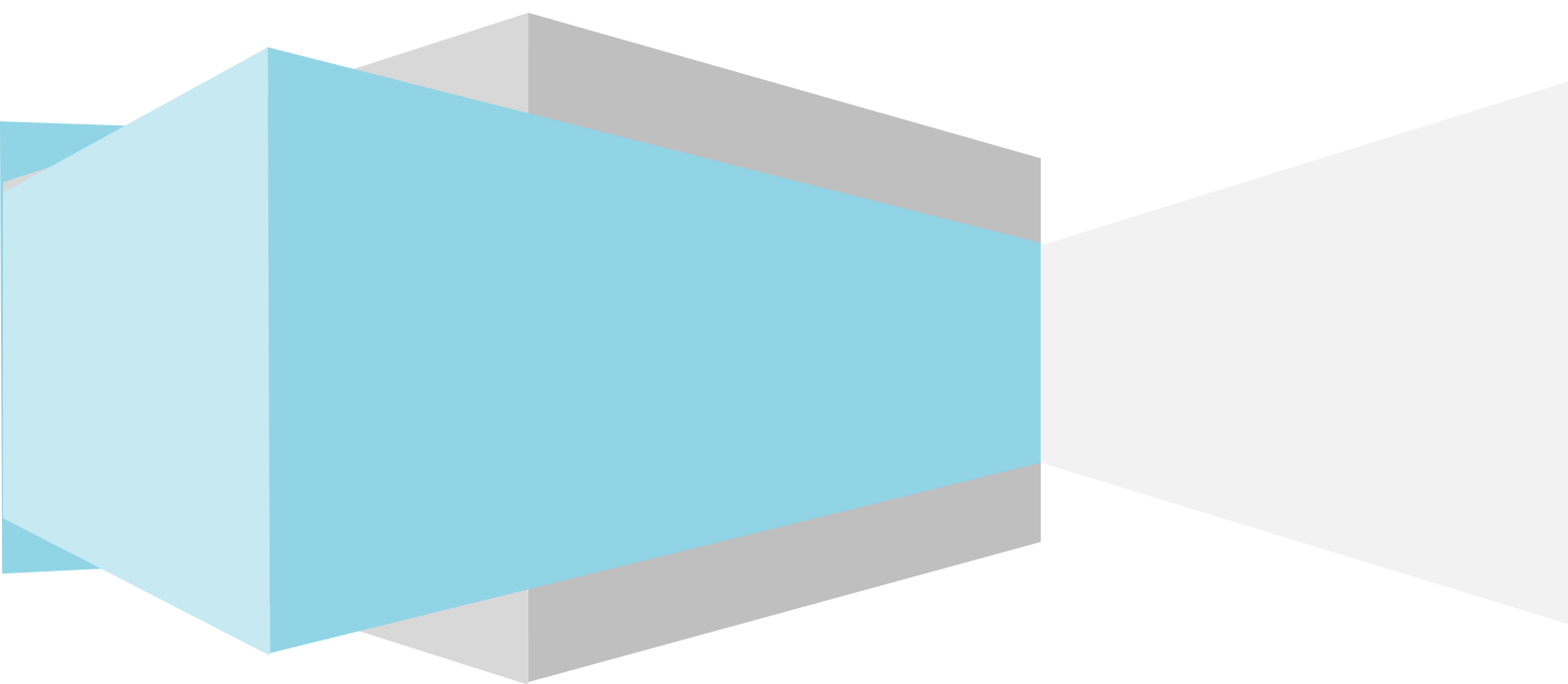
Zadanie strategiczne: Środowisko naturalne Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- ekologiczne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska i odpadami;
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Planowane działania/projekty

- 1) organizowanie wspólnych kampanii społecznych na rzecz ochrony środowiska naturalnego, wykorzystywania jego zasobów zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, postaw ekologicznych;
- 2) opracowanie koncepcji i realizacja wspólnych projektów szkoleniowych i inwestycyjnych z zakresu optymalizacji źródeł energii;
- 3) opracowanie inwentaryzacji miejsc cennych przyrodniczo – ekofizjografii wraz z planem ich prawnej i faktycznej ochrony przed innymi formami zagospodarowania;
- 4) stworzenie i wdrożenie koncepcji rozwoju zrównoważonej rekreacji miejskiej na terenach przyrodniczo cennych, w szczególności Planty Zielonogórskie na obszarze dzisiejszej Doliny Gęśnika.

5

Cel strategiczny:
Zabezpieczenie usług komunalnych na rzecz mieszkańców

OPIS	KLUCZOWE PRZESŁANKI
<p>Wśród celów stowarzyszenia Lubuskiego Trójmiasta, które zostały przełożone na strategię rozwoju znajduje się m.in. zabezpieczenie usług komunalnych na rzecz mieszkańców. Większość usług komunalnych będzie realizowana przez każdą gminę osobno. W związku z intensyfikacją przepływu mieszkańców pomiędzy trzema gminami należy jednak dążyć do wprowadzania wspólnych standardów świadczenia tych usług. Mieszkaniec np. Sulechowa powinien wiedzieć, że przeprowadzając się do Zielonej Góry będzie miał świadczone usług w podobnym standardzie, nie będzie odnosił wrażenia funkcjonowania zupełnie odrębnych systemów. Wpłynie to pozytywnie na integrację i spójność terytorialną, gospodarczą i społeczną Lubuskiego Trójmiasta.</p> <p>Standard świadczenia usług to zarówno system, z którym obywatel spotyka się w kontakcie z zakładami usług komunalnych, jak i kwalifikacje pracowników tych zakładów. W obu tych obszarach powinny być podejmowane przedsięwzięcia rozwojowe.</p>	<p>Z diagnozy stanu W gminach Lubuskiego Trójmiasta dostęp do podstawowych mediów komunalnych jest stosunkowo dobry. Nowa Sól dysponuje dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną. Mieszkańcy posiadają dobry dostęp do podstawowych mediów komunalnych. W najbliższych latach usprawniony zostanie system gospodarki wodno-ściekowej. W gminie Sulechów brakuje sieci kanalizacyjnej na obszarach wiejskich, 1/3 mieszkańców (głównie obszarów wiejskich) nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacyjna w Zielonej Górze ze względu na wiek wymaga modernizacji oraz rozbudowy.</p> <p>Z prac Komitetu Społecznego Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego w Nowej Soli istotnym atutem miasta jest standaryzacja usług komunalnych oraz szeroki dostęp do infrastruktury komunalnej.</p> <p>W Sulechowie uczestnicy spotkań warsztatowych jako słabą stronę wskazali organizację systemu gospodarki odpadami.</p> <p>Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego w Zielonej Górze mocnymi stronami miasta są kanalizacja i zagospodarowanie odpadów oraz energetyka ciepła miasta (przejście na ogrzewanie gazowe). Niekorzystnie ocenione zostało utrzymanie terenów zieleni.</p>

5

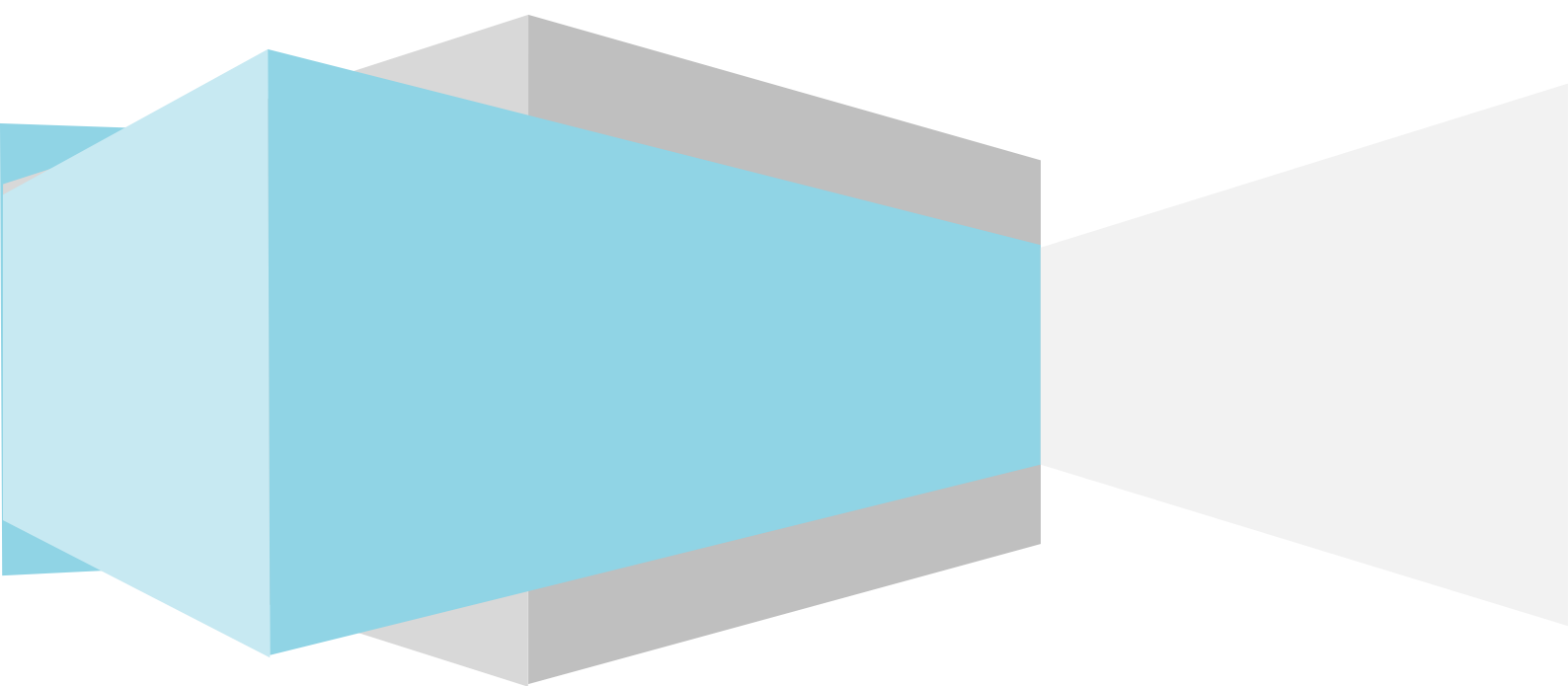
Zadanie strategiczne:
Jakość usług komunalnych w Lubuskim Trójmieście

Cele operacyjne

- wzrost efektywności świadczenia usług komunalnych.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie i wdrożenie wspólnych standardów usług publicznych;
- 2) organizowanie ogólnych i specjalistycznych szkoleń dla pracowników usług komunalnych z zakresu podnoszenia jakości świadczenia usług na rzecz mieszkańców.

6

**Cel strategiczny:
Promocja Lubuskiego Trójmiasta**
OPIS

W ramach działań jakie będą podejmowane dla realizacji innych celów strategicznych Lubuskiego Trójmiasta, będzie częściowo tworzona infrastruktura pod działalność gospodarczą, czy też będą realizowane projekty szkoleniowe i inne przedsięwzięcia, zmierzając do ponoszenia atrakcyjności inwestycyjnej całego obszaru, jak i atrakcyjności ze względu na miejsce zamieszkania. Działania, za pomocą których będzie realizowany ten cel strategiczny, mają promować wszystkie przedsięwzięcia i istniejący potencjał Lubuskiego Trójmiasta na zewnątrz. Lubuskie Trójmiasto powinno być rozpoznawalne nie tylko przez własnych mieszkańców, ale powinno być postrzegane jako spójny i zintegrowany obszar terytorialny. Aby wdrożyć odpowiednie narzędzia promocyjne, należy wcześniej opracować strategię promocji. Pozwoli to przeznaczyć środki publiczne na ten cel w sposób bardziej skuteczny, efektywny i trafny.

KLUCZOWE PRZESŁANKI**Z diagnozy stanu**

Zielona Góra wraz z Nową Solą i Sulechowem w ramach Lubuskiego Trójmiasta prowadzi własną stronę internetową <http://LubuskieTrojmiasto.eu>, na której prezentowana jest wspólna promocja tych miast.

Promocją gospodarczą regionu zajmuje się Centrum Obsługi Inwestora – Partner PAIIIZ działające w strukturach Agencji Rozwoju Regionalnego SA. Od roku 2006 ukazuje się folder terenów inwestycyjnych województwa lubuskiego. Centrum organizuje także zagraniczne misje gospodarcze, m.in. do: USA, Chin, Włoch, Niemiec, Austrii, Mołdawii, Kazachstanu oraz na Ukrainę.

Zdaniem opinii publicznej

We wszystkich trzech gminach Lubuskie Trójmiasto nie jest dobrze rozpoznawalne. Im niższe wykształcenie mieszkańców, tym rozpoznawalność Lubuskiego Trójmiasta jest gorsza. W Sulechowie i Nowej Soli większość respondentów nie wie, czym jest Lubuskie Trójmiasto. Natomiast w Zielonej Górze większość ankietowanych deklaruje, że wie czym jest Lubuskie Trójmiasto, jednak duża część badanych nie potrafiła podać nazw gmin wchodzących w jego skład.

Postrzeżenie poszczególnych gmin przez obywateli innych części Polski jest oceniane przez mieszkańców wszystkich trzech gmin jako mocna strona, choć opinia mieszkańców na ten temat nie jest jednoznaczna z uwagi na duży odsetek osób, które nie potrafią wyrazić zdania w tym zakresie. W przypadku miasta Nowa Sól i gminy Sulechów wynikać to może z tego, że jednostki te nie są zbyt znane w innych częściach Polski. We wszystkich trzech gminach ich postrzeżenie przez mieszkańców innych części Polski jest oceniane jako mało ważne kryterium jakości życia – to zdanie większości respondentów.

Nie przeprowadzono badań społecznych postrzeżenia Lubuskiego Trójmiasta i wiedzy na jego temat. Należy się jednak spodziewać, że mieszkańcy innych regionów kraju w o wiele mniejszym stopniu będą rozpoznawali Lubuskie Trójmiasto.

Z prac Komitetu Społecznego

Gminy Lubuskiego Trójmiasta nie posiadają charakterystycznych obiektów zabytkowych, które jednoznacznie kojarzyłyby się z Zieloną Górą, Nową Solą czy gminą Sulechów. Do rozpoznawalnych obiektów należą m.in.

Park Krasnala w Nowej Soli, winnice, potencjał stanowi również infrastruktura nadodrzańska w Cigacicach i Nowej Soli. Ponadto Lubuskie Trójmiasto nie posiada strategii promocji, która precyzyjnie określałaby strategiczne cele promocyjne, sposoby ich realizacji oraz narzędzia, jakimi należy się posłużyć, aby Lubuskie Trójmiasto stało się marką, i postrzegane było zgodnie z przyjętą wizją rozwoju.

6

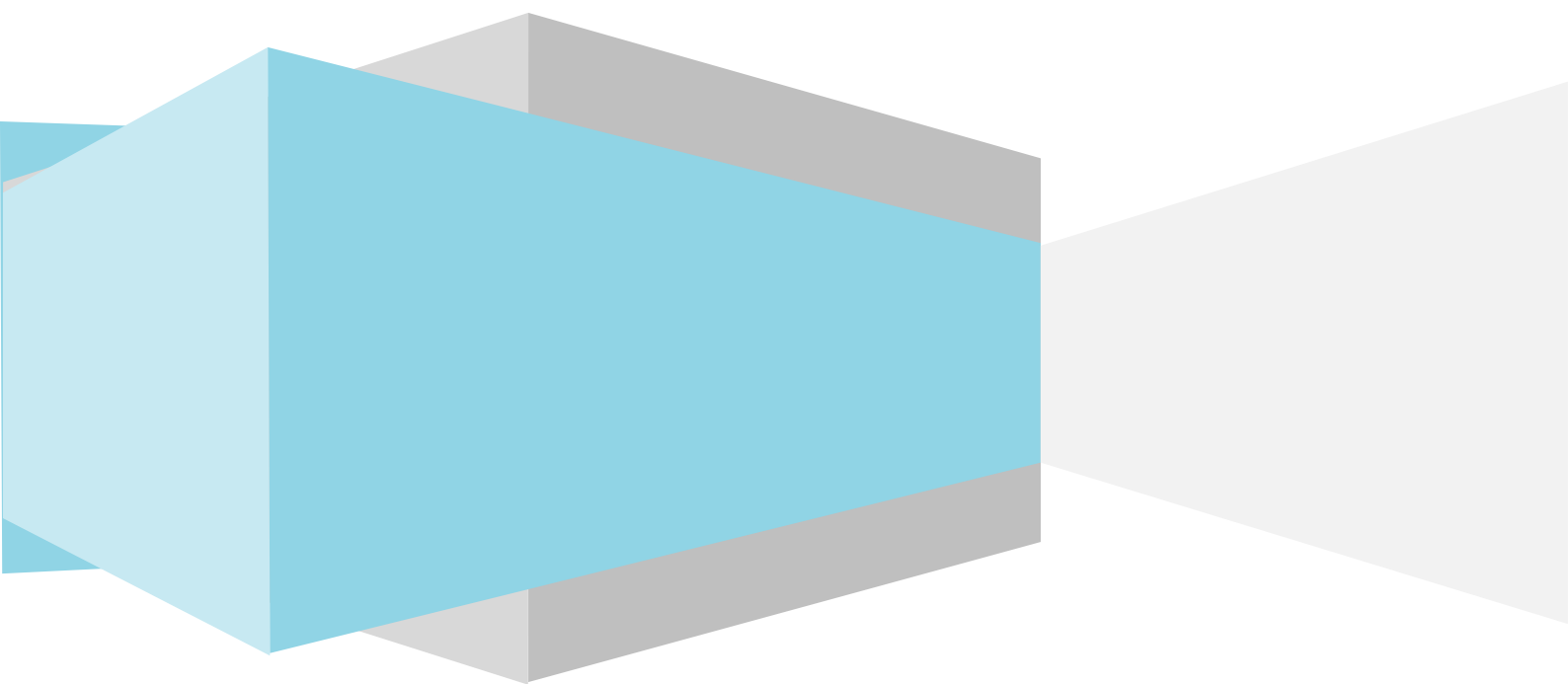
Zadanie strategiczne: Lubuskie Trójmiasto znane regionie i Polsce

Cele operacyjne

- opracowanie i realizacja wspólnej strategii marketingowej.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie strategii promocji Lubuskiego Trójmiasta;
- 2) realizacja strategii promocji Lubuskiego Trójmiasta zmierzającej do wykreowania Lubuskiego Trójmiasta jako zintegrowanego obszaru trzech silnych gospodarką i jakością życia gmin.

7

Cel strategiczny: Rozwój systemu wspólnego zarządzania gospodarką i infrastrukturą komunikacyjną
OPIS

Podczas kreowania wspólnej polityki transportowej w Lubuskim Trójmieście należy przyjąć zasadę zrównoważonego rozwoju, utrzymania spójności systemu transportu z jego otoczeniem naturalnym (przyrodniczym), kulturalnym oraz społeczno-gospodarczym. Zwiększający się z każdym rokiem wskaźnik motoryzacji wymaga opracowania kompleksowych rozwiązań w zakresie optymalizacji ruchu pojazdów komunikacji publicznej, pieszych, rowerów, samochodów, transportu towarowego. Tzw. niska emisja, zanieczyszczenia komunikacyjne i hałas komunikacyjny należą do najważniejszych problemów środowiskowych gmin Lubuskiego Trójmiasta. Realizacja spójnej polityki transportowej wymaga opracowania koncepcji nakierowanych na osiągnięcie założonego celu strategicznego.

Proponowany pakiet projektów zakłada silne preferencje dla komunikacji zbiorowej i ruchu niezmotoryzowanego. Pierwszym krokiem powinno być opracowanie spójnej koncepcji możliwości rozwoju systemów transportowych w Lubuskim Trójmieście.

KLUCZOWE PRZESŁANKI
Z diagnozy stanu

System infrastruktury transportu w Nowej Soli charakteryzuje się ogólnie dobrym stanem rozwoju. Generalnie stan dróg na terenie miasta jest zadowalający zarówno pod względem jakości nawierzchni, jak i możliwości obsługi przez nie poszczególnych obszarów zabudowy. Sieć ta wymaga jednak bieżących napraw i rozbudowy w niektórych rejonach miasta, zwłaszcza w jego południowej części.

Stan techniczny dróg na obszarze gminy Sulechów jest zadowalający. Drogi krajowe i wojewódzkie posiadają nawierzchnie utwardzone, natomiast wiele dróg powiatowych i gminnych posiada nawierzchnię gruntową. Bardzo dużym utrudnieniem jest brak mostów na rzece Odrze w przypadku dróg nr 280 i nr 281.

Sieć transportowa bardzo wyraźnie uprzywilejowuje sytuację Zielonej Góry, przyznając jej pozycję centralną w regionalnej sieci. Systematyczny wzrost motoryzacji warunkuje zwiększony ruch, wzrost zapotrzebowania na miejsca parkingowe, remonty ulic.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminach Lubuskiego Trójmiasta są zanieczyszczenia komunikacyjne (liniowe) oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji. Znaczącą rolę w stężeniu zanieczyszczeń gazowych w powietrzu odgrywają spaliny samochodowe. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje tendencję rosnącą.

W gminach Lubuskiego Trójmiasta głównym źródłem oddziaływań akustycznych jest hałas komunikacyjny generowany przez pojazdy poruszające się po sieci dróg kołowych. W Zielonej Górze największy udział pojazdów ciężkich w miejskim ruchu drogowym występuje na Trasie Północnej. W Nowej Soli tereny zagrożone przez hałas generowany przez ruch samochodowy znajdują się przy odcinku będącym fragmentem DK3. W gminie Sulechów potencjalne zagrożenie hałasem występuje wzdłuż DK3, DK32 (od drogi nr 3 relacji Sulechów–Poznań) oraz dróg wojewódzkich obsługujących ruch ponadregionalny i regionalny. Znaczna część tych dróg przebiega przez tereny zabudowane, z których większość to tereny o funkcji mieszkaniowej wymagające zapewnienia komfortu akustycznego.

Zdaniem opinii publicznej

Stan techniczny ulic miast Zielona Góra, Nowa Sól i gminy Sulechów to w ocenie jego mieszkańców zdecydowanie słaba strona. Komunikacja autobusowa

w miastach jest oceniana jako mocna strona.

Z prac Komitetu Społecznego

Komitet Społeczny w Zielonej Górze podkreślił dobre rozwiązania dotyczące komunikacji miejskiej.

We wszystkich trzech gminach utrzymanie dróg jest słabą stroną, uczestnicy warsztatów strategicznych wskazali na zły stan infrastruktury drogowej.

7

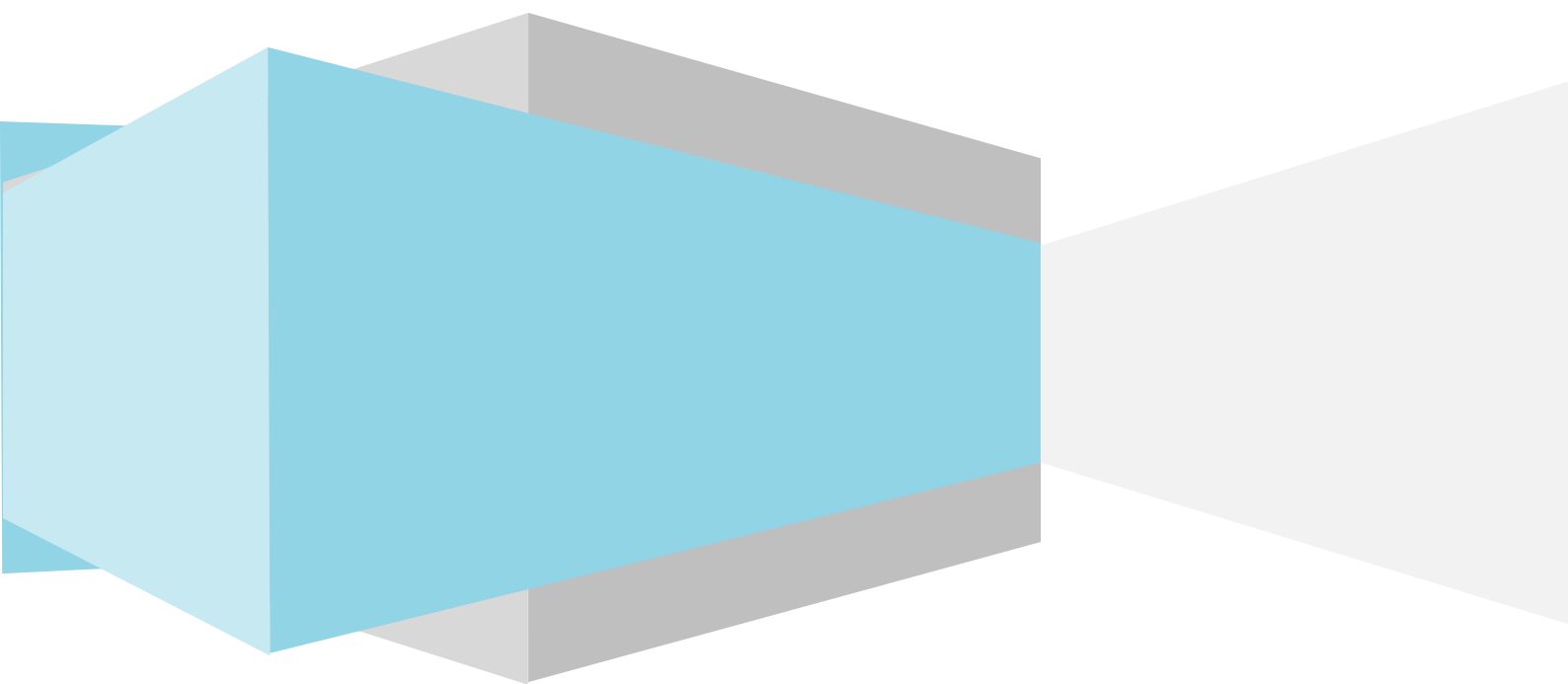
Zadanie strategiczne: Infrastruktura komunikacyjna na rzecz gospodarki i spójności terytorialnej Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- wzrost spójności Lubuskiego Trójmiasta poprzez integrację komunikacyjną.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie koncepcji rozwoju transportu intermodalnego;
- 2) opracowanie koncepcji i utworzenie wspólnych linii komunikacji publicznej autobusowej i kolejowej;
- 3) opracowanie koncepcji i dokumentacji dla Szybkiej Kolei Miejskiej (SKM);
- 4) stworzenie SKM we współpracy z zainteresowanymi samorządami;
- 5) opracowanie dokumentacji oraz realizacja Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego Zielona Góra Główna we współpracy z zainteresowanymi podmiotami, wg istniejącej już koncepcji wstępnej;
- 6) opracowanie i wdrożenie inteligentnego systemu transportu/zarządzania transportem (ITS) dla Lubuskiego Trójmiasta i innych zainteresowanych gmin z obszaru aglomeracji;
- 7) lobbing na rzecz:
 - a) budowy drogi S3 od Sulechowa do granicy państwa oraz drogi szybkiego ruchu S3a/S27 Zielona Góra Południe–Żary/Żagań–Iłowa–Zgorzelec–Bogatynia–(Liberec –Praga),
 - b) korytarza drogowego Środkowopolskiego Gubin/Olszyna–Zielona Góra–Leszno–Kalisz –Sieradz–(Łódź Południe) –Radom–Lublin–Dorohusk,
 - c) przebiegu linii kolei dużych prędkości z Poznania i Wrocławia poprzez stację w Zielonej Górze,
 - d) przystosowania Magistrali Odrzańskiej do prędkości 160/200 km/h wraz z przetrasowaniem III korytarza kolejowego TEN-T z powrotem na linię Wrocław– Głogów–Zielona Góra–Rzepin; wariantowo z włączeniem do korytarza linii Wrocław–Legnica–Lubin–Głogów,
 - e) rozwoju portu lotniczego Zielona Góra-Babimost wraz z poprawą dostępności do portu,
 - f) wdrożenia koncepcji kolejowej linii obwodowej (konwencjonalnej) z wykorzystaniem istniejących linii na obwodzie Polski wg istniejącej koncepcji;
- 8) współpraca z właściwymi samorządami i podmiotami w celu:
 - a) budowy południowej obwodnicy Zielonej Góry (poprzez obszar gminy wiejskiej Zielona Góra i gminy Świdnica),
 - b) budowy południowej obwodnicy Nowej Soli,
 - c) koncepcji docelowego rozwiązania obwodnicy północnej Zielonej Góry (DK32),
 - d) włączenia portu lotniczego Zielona Góra-Babimost do ponadregionalnego systemu komunikacji uwzględniającego istniejące koncepcje drogowe i potrzebę obsługi portu lotniczego przez kolej,
 - e) połączenia drogowego Lubuskiego Trójmiasta z aglomeracją Żarsko-Żagańską,
 - f) docelowego połączenia ZG i Krosna Odrzańskiego jako elementu powiązania transgranicznego z Niemcami (Berlin Cottbus),
 - g) budowy wraz z dojazdami przepraw mostowych w Milsku oraz Pomorsku,
 - h) rewitalizacji mostu kolejowego w Stanach oraz linii kolejowej NS–Wolsztyn,
 - i) rozbudowy i modernizacji węzła towarowego w Czerwieńsku.

8

Cel strategiczny: Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyki i sportu

OPIS

Lubuska oświata dysponuje dość dobrze utrzymaną i zarządzaną bazą oświatową, która musi być systematycznie poszerzana i ulepszana.

Niewątpliwie w celu zagwarantowania stabilnego rozwoju Lubuskiego Trójmiasta, niezbędne jest zapewnienie dopływu dobrze wykształconych kadr. Konieczne jest zatem utrzymanie i podwyższenie efektów edukacji na wszystkich szczeblach systemu oświatowego.

Proponowany pakiet projektów obejmuje w zakresie usług edukacyjnych organizację różnego typu projektów szkoleniowych i wspieranie młodzieży uzdolnionej.

Lubuskie Trójmiasto dysponuje olbrzymim potencjałem dla rozwoju turystyki kulturowej i biznesowej. Położenie w pobliżu granicy niemieckiej jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Lubuskiego Trójmiasta.

KLUCZOWE PRZESŁANKI

Z diagnozy stanu

Placówki oświatowe w gminach Lubuskiego Trójmiasta wymagają stałego doinwestowania i doposażenia w nowoczesne środki dydaktyczne, a przede wszystkim w sprzęt informatyczny oraz do zajęć sportowych.

Jakość kształcenia w placówkach gmin Lubuskiego Trójmiasta jest zróżnicowana, najlepsze wyniki osiąga Zielona Góra. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z Nowej Soli i Sulechowa mają możliwość wyboru innych kierunków kształcenia w największym mieście Lubuskiego Trójmiasta, Zielonej Górze, gdzie stosunkowo dobrze rozwinięta jest sieć kształcenia profilowanego.

Kultura nowosolska nie zapewnia różnorodności wydarzeń i przedsięwzięć kulturalnych. Uczestnictwo w przedsięwzięciach kulturalnych jest na dużo niższym poziomie niż w porównywanych miastach, województwie czy kraju. W Nowej Soli dominuje oferta turystyczno-rozrywkowa skupiona wokół tradycji solnych miasta.

Różnorodność wydarzeń i przedsięwzięć kulturalnych w Sulechowie zapewnia Sulechowski Dom Kultury. W ostatnim okresie w zakresie kultury dokonano wielu inwestycji, które dzięki intensywnej promocji przyczyniły się do obserwowanego znacznego wzrostu zainteresowania przedsięwzięciami kulturalnymi.

Zielona Góra jest jednym z ważniejszych ośrodków kulturalnych województwa charakteryzującym się dużą dynamiką i różnorodnością życia artystycznego.

Bliska odległość między Nową Solą, Sulechovem a kulturalną stolicą regionu – Zieloną Górą pozwala ludności korzystać z oferty kulturalnej Zielonej Góry. Ważne jest dalsze budowanie tożsamości kulturalnej regionu na unikatowej cesze regionu – tradycjach winiarskich.

Atrakcyjne tereny okolic Sulechowa, zwłaszcza port turystyczny w Cigacicach, mają duży potencjał przyciągania wielbicieli sportów wodnych i turystyki wodnej. Ze względu na położenie niedaleko granicy niemieckiej pobytem w regionie zainteresowani są Niemcy przyjeżdżający tu chętnie na weekendy, korzystający z agroturystyki, ale też odwiedzający miasta.

Zdaniem opinii publicznej

Poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjalnych Lubuskiego Trójmiasta oceniany jest przez mieszkańców stosunkowo dobrze. Sondaż wskazuje, że jest to mocna strona. Mieszkańcy miasta twierdzą także, że szkoły prowadzone przez gminy Lubuskiego Trójmiasta są w dobrym stanie, i są dobrze wyposażone. Zdaniem mieszkańców gminy Lubuskiego Trójmiasta są przyjazne rodzinom z małymi dziećmi, tzn. jest tu wiele placów zabaw, wystarczająco dużo żłobków czy przedszkoli. Oferta szkół zawodowych i średnich w gminach Lubuskiego Trójmiasta lub stosunkowo bliskiej okolicy jest uważana za mocną stronę. Oferta edukacyjna szkół pomaturalnych, policealnych lub wyższych w gminie Sulechów, Zielonej Górze czy stosunkowo bliskiej okolicy jest uważana za mocną stronę.

Oferta kulturalna gmin Lubuskiego Trójmiasta nie jest jednoznacznie uważana ani za mocną ani za słabą stronę.

Mieszkańcy gmin Lubuskiego Trójmiasta twierdzą, że oferta uprawiania sportu i rekreacji jest dla nich interesująca. Zdaniem mieszkańców Nowej Soli i Zielonej Góry w miastach tych jest wiele miejsc, w których mogą wypocząć, natomiast oferta miejsc do wypoczynku gminy Sulechów jest uważana przez mieszkańców za słabą stronę gminy.

W Zielonej Górze praca urzędów jest uważana przez mieszkańców za jego słabą stronę, co potwierdziła większość mieszkańców. Praca urzędów w Nowej Soli jest uważana przez mieszkańców za jego mocną stronę, choć nie potwierdza tego zdecydowana większość mieszkańców. Natomiast w Sulechowie trudno powiedzieć, czy praca urzędów w gminie jest uważana przez mieszkańców za jego mocną czy słabą stronę.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego silną stroną Zielonej Góry jest funkcjonowanie w mieście uczelni wyższej – Uniwersytetu Zielonogórskiego. Podobnym atutem gminy Sulechów jest funkcjonowanie na jej terenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej. W opinii przedstawicieli Komitetu Społecznego słabą stroną Nowej Soli jest niewystarczająco dobrze rozwinięte szkolnictwo wyższe. Jednak należy zauważyć, że Nowa Sól nie musi rozwijać szkolnictwa wyższego na swoim terenie ze względu na bliskość ośrodka akademickiego – Zielonej Góry. Generalnie rzecz biorąc w Nowej Soli baza edukacyjna jest mocną stroną. Mocną stroną Zielonej Góry jest także dobry poziom nauczania, co potwierdzają wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych. System edukacji szkolnej w Zielonej Górze jest wystarczający. Silną stroną Zielonej Góry zdefiniowaną przez Komitet Społeczny jest odpowied-

nia jakość oraz dostępność ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego umożliwiającego zdobywanie kwalifikacji przez całe życie.

Natomiast jeśli chodzi o opiekę przedszkolną to w opinii Komitetu Społecznego w gminach Lubuskiego Trójmiasta brakuje miejsc w przedszkolach i żłobkach.

Uczestnicy spotkania warsztatowego stwierdzili, że atutem Zielonej Góry jest baza sportowo-rekreacyjna, która obejmuje kilkadziesiąt obiektów. Zły stan infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Nowej Soli został uznany przez przedstawicieli Komitetu Społecznego za słabą stronę miasta. Z kolei do mocnych stron Nowej Soli należą: nowoczesna biblioteka, aktywnie działające Muzeum Miejskie oraz szkoła muzyczna. Słabą stroną miasta jest także zły stan infrastruktury kultury i niewystarczająca oferta kulturalna. Natomiast szeroka oferta kulturalna i sportowa w Zielonej Górze i Sulechowie zaspokaja potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Zdaniem uczestników spotkania warsztatowego słabą stroną Zielonej Góry jest brak oferty dla rodzin z małymi dziećmi. Podobnie w Sulechowie wskazano na niewystarczającą liczbę miejsc wypoczynku. Natomiast przedstawiciele Komitetu Społecznego w Nowej Soli uznali, że oferta infrastruktury nadodrzańskiej i Park Krasnała zaspokajają potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Mocną stroną Zielonej Góry są tradycje winiarskie, w oparciu o które może być rozwijana turystyka. W Nowej Soli turystyka jest oparta o tradycje solne. Natomiast zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego w Sulechowie duży potencjał posiada infrastruktura rekreacyjna nadodrzańska, w tym przystań turystyczna na Odrze w Cigacicach. Sulechów ze względu na położenie w dolinie Odry jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. Jednak jak wskazali uczestnicy spotkań warsztatowych, niewielka liczba miejsc noclegowych i brak informacji turystycznej znacznie utrudniają rozwój turystyki w gminie. Baza noclegowa Zielonej Góry obejmuje kilkanaście obiektów zbiorowego zakwaterowania dysponujących ponad tysiącem miejsc, które w większości znajdują się w hotelach. Jednak brakuje taniej bazy noclegowej dla większych grup turystów.

W gminach Lubuskiego Trójmiasta istnieją wyznaczone szlaki turystyki pieszej i rowerowej, ale brakuje rozwiązań dla rowerzystów, wyznaczonych miejsc postojowych oraz małej architektury turystycznej.

8

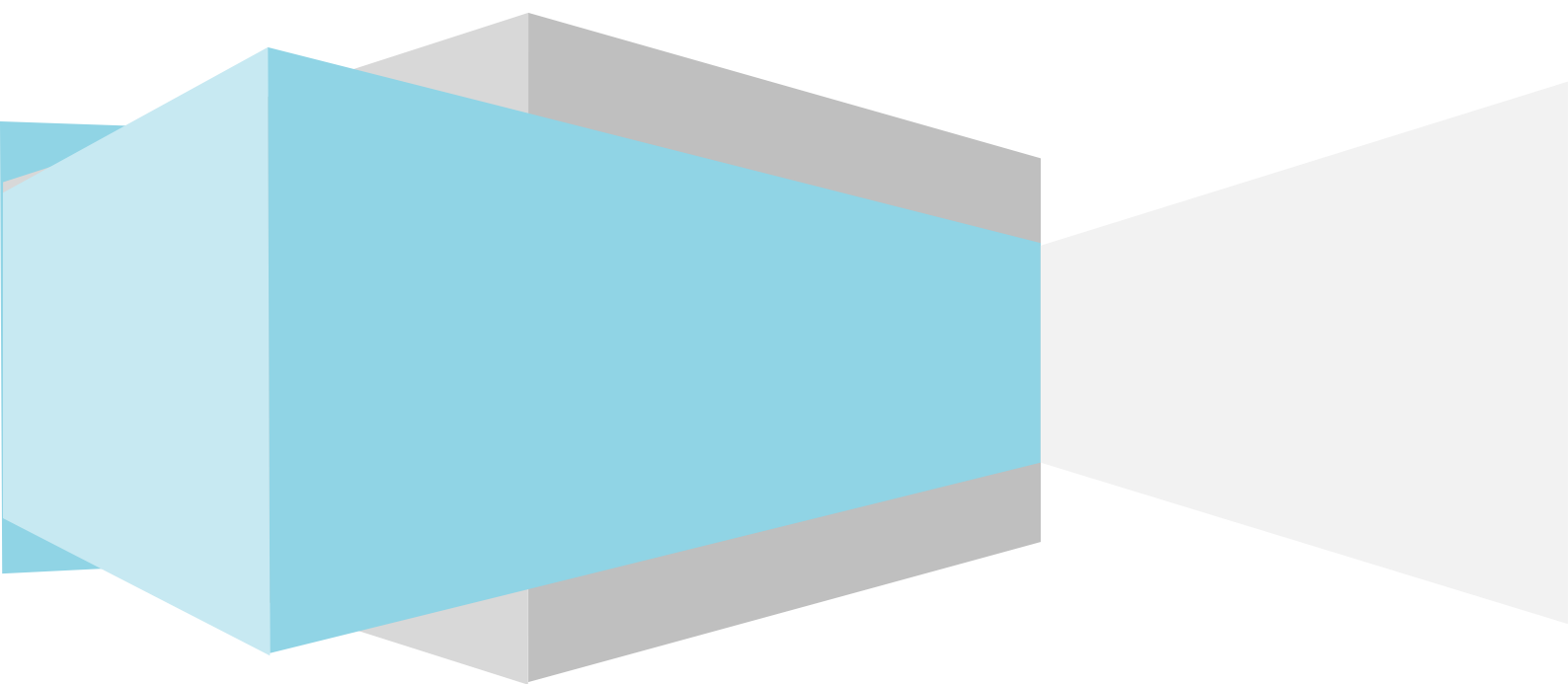
Zadanie strategiczne: Usługi społeczne, edukacyjne, kulturalne, turystyczne i sportowe dla przedsiębiorców, pracowników organizacji pozarządowych i instytucji publicznych Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- zwiększenie znaczenia Lubuskiego Trójmiasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.

Planowane działania/projekty

- 1) opracowanie i przeprowadzenie wspólnej promocji turystycznej w oparciu o wspólne produkty turystyczne, inwestycyjne, kulturalne;
- 2) budowa infrastruktury turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze, w tym o rzekę Odre;
- 3) zaprojektowanie i budowa ścieżek rowerowych na obszarze trzech gmin: miasto Zielona Góra, miasto Nowa Sól, gmina Sulechów; ścieżki będą musiały przejść także przez gminę wiejską Zielona Góra, gminy Czerwieńsk, Świdnica, Otyń, Zabór, Nowa Sól (gm. wiejska);
- 4) opracowanie spójnej koncepcji usług dla studentów (kultury, sportu i rekreacji, programów stypendialnych);
- 5) organizacja wspólnych imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych, konferencji naukowych;
- 6) opracowanie koncepcji i wdrożenie obserwatorium działalności instytucji szkoleniowych;
- 7) opracowanie i wdrożenie platformy internetowej ofert pracy;
- 8) opracowanie zintegrowanego systemu i organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uzdolnionej młodzieży uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych;
- 9) rozwijanie usług aktywizacji społecznej osób starszych (zajęcia w ramach uniwersytetu trzeciego wieku, wycieczki, konkursy);
- 10) badanie potrzeb szkoleniowych grup objętych wsparciem w ramach zadania strategicznego;
- 11) organizowanie projektów szkoleniowych przez stowarzyszenie Lubuskie Trójmiasto, których odbiorcami będą:
 - przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie gmin Lubuskiego Trójmiasta,
 - pracownicy i przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców i przedsiębiorstw z terenu Lubuskiego Trójmiasta,
 - pracownicy instytucji publicznych, szczególnie instytucji samorządowych: magistratów miasta Nowa Sól i Zielona Góra oraz gminy Sulechów, jednostek organizacyjnych i samorządowych instytucji kultury gmin Lubuskiego Trójmiasta.

9

Cel strategiczny:
Ochrona zdrowia

OPIS

Ochrona zdrowia obejmuje wszelkie działania mające na celu promowanie zdrowia, do których zalicza się środki zapobiegawcze, łagodzące i lecznicze. Zdrowie społeczeństwa jest wartością niezbędną do rozwoju gospodarczego i społecznego, stanowi warunek poprawy jakości życia.

W związku ze zmianami struktury demograficznej społeczeństwa, postępującym procesem starzenia się społeczeństwa, coraz powszechniej występującymi chorobami cywilizacyjnymi konieczne jest podejmowanie przez samorządy działań mających na celu podniesienie świadomości prozdrowotnej mieszkańców.

Proponowany pakiet projektów obejmuje szkolenia z zakresu pierwszej pomocy dla mieszkańców gmin Lubuskiego Trójmiasta oraz działania profilaktyczne polegające na organizacji wspólnych kampanii społecznych promujących postawy prozdrowotne.

KLUCZOWE PRZESŁANKI

Z diagnozy stanu

W Zielonej Górze działa 79 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 7 publicznych. W 2009 r. w szpitalach było 831 łóżek, na 10 tys. mieszkańców przypadało 70,7 łóżek, liczba ta systematycznie wzrasta – w 2005 r. wynosiła 62,8. Na terenie miasta Zielona Góra funkcjonuje 5 zakładów stacjonarnej opieki zdrowotnej. Szpital Wojewódzki w Zielonej Górze to największy i najnowocześniejszy Szpital w województwie lubuskim.

Szpital w Sulechowie świadczy usługi w zakresie ochrony zdrowia dla ponad 45 tys. mieszkańców województwa lubuskiego. Podstawowym rejonem jego działania jest teren powiatu zielonogórskiego. W połowie 2011 r. szpital został zmodernizowany, dzięki czemu może realizować swoje zadania w pomieszczeniach o poziomie zgodnym z wymogami UE.

Liczba Zakładów Opieki Zdrowotnej znajdująca się w mieście zaspakaja potrzeby mieszkańców Nowej Soli. Największe zakłady opieki zdrowotnej to: Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli oraz filia Dolnośląskiego Centrum Chorób Serca, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDINET – Wrocław.

Zdaniem opinii publicznej

Dostęp do porady lekarskiej w Sulechowie i Zielonej Górze jest oceniany jako słaba strona. Ponad ¾ mieszkańców twierdzi, że w gminie trudno jest skorzystać z porady lekarskiej. Natomiast w Nowej Soli dostęp do porady lekarskiej jest oceniany jako mocna strona miasta.

Z prac Komitetu Społecznego

Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego w gminie Sulechów funkcjonuje odpowiednia liczba placówek i jednostek opieki zdrowotnej. Duży potencjał posiada zmodernizowany szpital w Sulechowie, który obsługuje mieszkańców powiatu zielonogórskiego. Jednak w opinii Komitetu Społecznego jakość usług medycznych jest niezadowolająca.

Uczestnicy spotkań warsztatowych w Nowej Soli są zadowoleni z szerokiego dostępu do usług zdrowotnych w mieście.

Zdaniem przedstawicieli Komitetu Społecznego w Zielonej Górze dostępność do służby zdrowia w mieście jest ograniczona. Niewystarczająca jest opie-

ka nad osobami starszymi. Należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem, gdyż w związku ze starzeniem się społeczeństwa zapotrzebowanie na te usługi będzie wzrastać. Pozytywnie oceniona została natomiast realizacja przez miasto profilaktycznych imprez prozdrowotnych oraz programów zdrowotnych, m.in. szczepienia HPV, niepłodność, wady postawy dzieci.

9

Zadanie strategiczne: Zdrowie mieszkańców Lubuskiego Trójmiasta

Cele operacyjne

- podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Planowane działania/projekty

- 1) organizowanie szkoleń dla mieszkańców z zakresu pierwszej pomocy;
- 2) prowadzenie wspólnych kampanii społecznych promujących postawy prozdrowotne.